

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om Finlands skogscentral

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om Finlands skogscentral. Lagen innehåller bestämmelser om uppgifterna för Finlands skogscentral, som är en landstäckande organisation, och om de administrativa helheter som gäller den. Avsikten är att det för Finlands skogscentral ska skapas en stark strategisk ställning inom främjandet av skogligt inriktad näringsverksamhet. Målet är att skogsförvaltningen ska effektiviseras och förenklas samt att näringsverksamheten inom branschen i landets olika delar ska garanteras tjänster som är så bra och enhetliga som möjligt. Enligt förslaget ska den affärsverksamhet som de nuvarande skogscentralerna bedriver åtskiljas tydligt under en övergångsperiod från skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifterna vid Finlands skogscentral.

De nuvarande regionala skogscentralerna föreslås bilda en enda utvecklings- och verkställighetsorganisation som täcker hela landet. En del av uppgifterna som Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio tar hand om överförs från utvecklingscentralen till Finlands skogscentral. Finlands skogscentral ska enligt förslaget vara underställd jord- och skogsbruksministeriet och omfattas av dess direkta resultatorienterade styrning och resursstyrning. Vid Finlands skogscentral ska

det enligt förslaget finnas dels en enhet för offentliga tjänster som består av en centralenhet och regionenheter, dels en affärsverksamhetsenhet.

Fusioneringen av de nuvarande skogscentralerna till en enda landsomfattande aktör gör det möjligt att effektivisera verksamhetsprocesserna, förbättra deras kvalitet och utnyttja resurserna ändamålsenligt över de nuvarande förvaltningsgränserna. På så sätt uppfylls också förvaltningens produktivitetsmål.

Finlands skogscentral är en organisation som inte ingår i statsförvaltningen utan utgör s.k. indirekt statsförvaltning, alldeles som de nuvarande skogscentralerna och Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio. Finlands skogscentrals enhet för offentliga tjänster bemyndigas utöva också offentlig makt i ärenden som gäller enskildas rättigheter eller skyldigheter.

Finlands skogscentrals enhet för offentliga tjänster och regionenheter ska enligt förslaget allttjämt ta hand om uppgifter som gäller skogsbruket i den utsträckning sådana har anförtratts de nuvarande skogscentralerna i den övriga lagstiftningen.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2012.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING	4
1 Inledning	4
2 Nuläge	4
2.1 Lagstiftning och praxis	4
2.2 Skogscentralernas och utvecklingscentralens verksamhet	6
2.3 Ledning och resultatstyrning	7
2.4 Tillgångar och förpliktelser	8
2.5 Personal	8
2.6 Förändringar i verksamhetsbetingelserna	9
2.7 Lagstiftning och praxis i utlandet	10
Sverige	10
Estland	11
Tjeckien	11
Österrike	11
Spanien	11
2.8 Bedömning av nuläget	12
3 Målsättning och de viktigaste förslagen	13
4 Propositionens konsekvenser	17
4.1 Ekonomiska konsekvenser	17
4.2 Organisatoriska konsekvenser och konsekvenser för personalen	19
4.3 Konsekvenser för miljön	20
4.4 Språkliga konsekvenser	20
4.5 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet	20
4.6 Konsekvenser för skogsägarna och konkurrenssituationen	20
5 Beredningen av propositionen	21
5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial	21
5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats	22
6 Samband med andra propositioner	23
DETALJMOTIVERING	24
1 Lagförslag	24
1 kap. Allmänna bestämmelser	24
2 kap. Skogscentralens uppbyggnad	26
3 kap. Skogscentralens uppgifter	28
4 kap. Personal, behörighetsvillkor och tillsättande av befattningar	33
5 kap. Befogenheter, ansvar och skyldigheter	34
6 kap. Styrning	39
7 kap. Ekonomi och förvaltning	39
8 kap. Särskilda bestämmelser	44
9 kap. Ikraftträdande	45
2 Närmare bestämmelser och föreskrifter	48
3 Ikraftträdande	49
4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	49

LAGFÖRSLAG.....	56
-----------------	----

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

I Finland finns det 26,3 miljoner hektar skogsbruksmark, vilket motsvarar 86 procent av Finlands yta. Av skogsbruksmarken ägs 52 procent av enskilda skogsägare, 35 procent av staten, 8 procent av olika bolag och 5 procent av kommunerna, församlingarna och andra samfund. Det är i första hand skogsmark som lämpar sig för skogsbruk. Av skogsbruksmarken i vårt land består 20,1 miljoner hektar av skogsmark.

Trädbeståndets totala virkesvolym omfattar för närvarande 2 206 miljoner kubikmeter. Trädbeståndets årliga tillväxt motsvarar ca 100 miljoner kubikmeter. Den årliga tillväxten har sedan 1970-talet varit betydligt större än avverkningen.

Sedan 1920-talet har uppgifter som hänför sig till främjandet och övervakningen av det privata skogsbruket anförtratts aktörer som räknats till den s.k. indirekta statsförvaltningen. Dessa aktörer har bytt namn från centralskogssällskap, skogsvårdsnämnder och skogsnämnder till de nuvarande skogscentralerna. Den verksamhet dessa aktörer bedrivit har haft en betydande inverkan på utvecklandet av det moderna skogsbruket och på utarbetandet av olika modeller för skötsel och användning av skogarna.

Till det privata skogsbruket hör det skogsbruk som bedrivs av enskilda skogsägare samt av bolag, kommuner, församlingar och andra samfund. Denna ägarkår äger ca 15 miljoner hektar skog, dvs. 74 procent av landets hela skogsmarksareal. Dessutom hänför sig en ännu större andel av virkesvolymen och tillväxten samt av det virke som avverkas för industriellt bruk till denna ägarkår.

De nuvarande 13 skogscentralerna är verkssamma på landskapsplanet, medan Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio (*utvecklingscentralen*) bedriver landsomfattande verksamhet. Dessa aktörer bildar tillsammans den organisation som för närvarande har till uppgift att främja och utöva tillsyn över skogsbruket. Deras verksamhet grundar sig på lagen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral (1474/1995, *den gällande skogscentrallagen*). Verksamheten finansi-

eras i stor utsträckning med hjälp av ett årligt anslag som tas in i statsbudgeten.

Skogscentralerna och utvecklingscentralen sköter uppgifter som gäller en hållbar skötsel och användning av skogarna, bevarande av skogarnas mångfald samt främjande av skogsbruket. Skogscentralerna har även anförtratts vissa myndighetsuppgifter. Skogscentralerna övervakar att de lagar som gäller skogsbruket iakttas i fråga om alla skogar, oberoende av vem som äger dem. Dessutom beviljar skogscentralerna enskilda skogsägare statlig finansiering med stöd av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (1094/1996).

Under de senaste åren har skogscentralernas verksamhetsbetingelser förändrats i många avseenden. Skogsägarkårens struktur och attityder har förändrats, statens regionförvaltning har genomgått omfattande reformer, statens produktivhetsprogram har påverkat de till buds stående resurserna, behovet av att främja konkurrensen på marknaden för skogsrelaterade tjänster har accentuerats, teknologin har öppnat nya möjligheter när det gäller att tillhandahålla rådgivning för skogsägare och dessutom har det skett en strukturomvandling inom skogsindustrin. Alla dessa omständigheter skapar ett tryck på att förändra och utveckla de organisationer som har till uppgift att sköta frågor som berör skogarna.

De ovan nämnda förändringarna i verksamhetsbetingelserna ska beaktas vid utvecklandet av den organisation som har till uppgift att främja och utöva tillsyn över skogsbruket, så att man inom organisationen ska klara av att bemöta utmaningarna och trygga en hållbar skötsel och användning av skogarna samt garantera att de tjänster som erbjuds skogsägarna håller en god standard.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Skogscentralerna och utvecklingscentralen räknas till den s.k. indirekta statsförvaltningen. Varje skogscentral och utvecklingscentralen utgör en självständig ekonomisk enhet,

som har fristående befogenheter och ansvar och som i första hand svarar för sina förbindelser med sina egna tillgångar. Ekonomiförvaltningen grundar sig på den gällande skogscentrallagen samt på bokföringslagstiftningen. Organisationernas rättskapacitet och rättshandlingsförmåga har emellertid begränsats så att de inte fritt får ingå förbindelser på en affärsidkande sammanslutnings vägnar eller finansiera en sådan sammanslutnings verksamhet. Organisationerna får inte heller utöva sådan näringsverksamhet som inte ansluter sig till uppnåendet av deras syfte eller som kan äventyra skötseln av deras lagstadgade uppgifter.

Skogscentralernas och utvecklingscentralens verksamhet finansieras i stor utsträckning med hjälp av ett årligt anslag i statsbudgeten. Föreskrifter om detta finns i den gällande skogscentrallagen och i statsunderstödslagen (688/2001). Skogscentralerna och utvecklingscentralen är underställda jord- och skogsbruksministeriets styrning och tillsyn. När det gäller den verksamhet som finansieras med statsunderstöd omfattas organisationerna dessutom av jord- och skogsbruksministeriets resultatstyrning.

Skogscentralernas antal, verksamhetsområden, verksamhetsställen och namn fastställs genom förordning av statsrådet. Åtminstone en av skogscentralerna ska huvudsakligen betjäna de svenskspråkiga områdena.

Skogscentralernas och utvecklingscentralens allmänna uppgift är att främja en hållbar skötsel och användning av skogarna samt bevarandet av skogarnas mångfald och annat miljöskydd i anknytning till skogsbruket. Skogscentralernas offentliga förvaltningsuppgifter regleras i 1 a § i den gällande skogscentrallagen. I denna paragraf har uppgifterna indelats i uppgifter som inte innefattar utövning av offentlig makt (främjande uppgifter) och i uppgifter som innefattar utövning av offentlig makt (myndighetsuppgifter). Vid skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter iakttar skogscentralerna och utvecklingscentralen de centrala författningar som gäller allmän förvaltningsrätt.

Till skogscentralernas främjande uppgifter hör bl.a. att tillhandahålla utbildning, rådgivning och information som främjar skogsbruket, främja samarbetet inom skogsbruket samt

att utarbeta sådana regionala målprogram för skogsbruket som avses i 4 § i skogslagen (1093/1996). Till skogscentralernas väsentliga främjande uppgifter hör också att producera och förvalta information om skogstillgångarna samt tillhandahålla tjänster som hör samman därmed.

Föreskrifter om skogscentralernas viktigaste myndighetsuppgifter finns i skogslagen, lagen om finansiering av hållbart skogsbruk, lagen om bekämpning av insekt- och svampskador i skog (263/1991), lagen om skogsvårdsföreningar (534/1998), virkesmätningslagen (364/1991), lagen om samfällda skogar (109/2003) och i viltskadelagen (105/2009). De offentliga förvaltningsuppgifter som kan innefatta betydande utövning av offentlig makt har med stöd av den gällande skogscentrallagen och de därmed sammanhängande lagändringar som trädde i kraft den 1 maj 2007 överförts från skogscentralerna till Landsbygdsverket.

Utvecklingscentralen är en utvecklings- och sakkunnigorganisation för skogsbruket som utvecklar och koordinerar skogscentralernas riksomfattande samarbete samt tillhandahåller tjänster för skogscentralerna, jord- och skogsbruksministeriet och andra aktörer. Utöver sakkunnigtjänster tillhandahåller utvecklingscentralen också utbildning samt producerar webbtjänster och publikationer. Detaljerade föreskrifter om utvecklingscentralens uppgifter finns i förordningen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral (93/1996). Utvecklingscentralens verksamhetsområde omfattar inte myndighetsuppgifter.

Skogscentralerna och utvecklingscentralen bedriver också kundfinansierad affärsverksamhet. Till skogscentralernas viktigaste kundfinansierade tjänster hör utarbetande av lägenhetsspecifika skogsplaner och bedömningar utgående från informationen om skogstillgångarna samt planering och genomförande av sådana skogsförbättringsarbeten som utförs med statligt finansieringsstöd. Utvecklingscentralens affärsverksamhet omfattar bl.a. sakkunnigtjänster för skogsbruket, publikationsverksamhet, utbildnings- och auditeringstjänster samt fröproduktion för skogsträd.

Affärsverksamheten hör delvis samman med de offentliga förvaltningsuppgifter som föreskrivs för skogscentralerna och utvecklingscentralen i lagen. Utarbetandet av lägenhetsspecifika skogsplaner hör t.ex. samman med producerandet av information om skogstillgångarna, vilket hör till de offentliga förvaltningsuppgifter som föreskrivs för skogscentralerna. Planeringen och genomförandet av skogsförbättringsarbeten hör däremot inte till de offentliga förvaltningsuppgifter som ålagts skogscentralerna, även om också dessa kan karaktäriseras som sådana uppgifter som av hävd hänför sig till främjandet av skogsbruket.

2.2 Skogscentralernas och utvecklingscentralens verksamhet

Det finns 13 regionala skogscentraler och dessa har sammanlagt 153 verksamhetsställen i vårt land. För de uppgifter som skogscentralerna skötte år 2009 krävdes 993 årsverken. Av dessa årsverken hänförde sig 719 till sådana offentliga förvaltningsuppgifter som finansierades med statsunderstöd och annan offentlig finansiering. För den kundfinansierade affärsverksamheten användes 274 årsverken. Vid utvecklingscentralen hänförde sig 61 årsverken till uppgifter som omfattades av offentlig finansiering och 30 årsverken till affärsverksamheten.

Jord- och skogsbruksministeriet beviljar årligen skogscentralerna och utvecklingscentralen statsunderstöd för verksamhetsutgifterna för de uppgifter som bestämts eller föreskrivits för dessa organisationer samt för sådana investeringsutgifter som godkänts av ministeriet. År 2009 uppgick statsunderstödet till 47,5 miljoner euro. Den övriga offentliga finansieringen uppgick till ca 9,7 miljoner euro. År 2009 motsvarade den offentliga finansierings andel 96 procent av avkastningen av skogscentralernas och utvecklingscentralens statsunderstödsverksamhet och 54,5 procent av avkastningen av all verksamhet.

Skötseln av myndighetsuppgifter orsakade år 2009 skogscentralerna utgifter på ca 11,9 miljoner euro. För skötseln av dessa uppgifter användes 198 årsverken. Till myndighetsuppgifterna hör utöver beslutsfattande

även beredning och föredragning av ärenden, intern kontroll av uppgifternas skötsel samt förvaltning av de statliga medel som hänför sig till skötseln av uppgifterna. I samband med verkställigheten av skogslagen granskade skogscentralerna t.ex. över 78 000 anmälningar om användning av skog och 53 000 anmälningar om anläggande av plantbestånd. Dessutom fördes 656 sådana förhandlingar om planerade eller påbörjade avverkningar eller andra åtgärder som avses i 15 § i skogslagen och 384 underhandlingar om sådana korrigerande åtgärder som avses i 20 § i skogslagen. I samband med verkställigheten av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk fattade skogscentralerna dessutom bl.a. ca 52 700 finansieringsbeslut. I statsbudgeten för det innevarande året har vidare ca 72,28 miljoner euro anvisats för uppgifter som hänför sig till tryggheten av en hållbar virkesproduktion.

För skogscentralernas främjande uppgifter som finansieras med offentliga medel användes år 2009 en arbetsinsats som motsvarade 520 årsverken, vilket orsakade skogscentralerna utgifter på ca 36 miljoner euro. Den mest omfattande uppgiftshelheten bestod av att producera och förvalta information om skogstillgångarna, vilket medförde kostnader på ca 16,2 miljoner euro och krävde en arbetsinsats som motsvarade ca 271 årsverken. Skogscentralerna samlade in information om de regionala skogstillgångarna på ett område som omfattade ca 936 000 hektar. För tillhandahållandet av rådgivning, utbildning och information som främjar skogsbruket använde skogscentralerna 107 årsverken, vilket medförde kostnader på ca 7,2 miljoner euro. Skogscentralerna gav personlig rådgivning till ca 40 000 personer. Vidare deltog 53 000 personer i allmänna rådgivningstillfällen och därutöver deltog drygt 17 000 personer i olika kurser som skogscentralerna ordnade. Bland de övriga främjande uppgifter som finansieras med offentliga medel kan man bl.a. nämna uppgifter som hänför sig till naturvården och skogsskyddet, skogscentralernas strukturfondsprojekt, samarbete på landskapsplanet och annat regionalt samarbete, utvecklandet av näringar som grundar sig på skogsbruk samt uppgifter som hänför sig

till de regionala skogsrådets arbete och till de regionala skogsprogrammen.

Intäkterna av den kundfinansierade affärsverksamheten uppgick till ca 40,6 miljoner euro. Skogscentralerna utförde bl.a. grundlig förbättring av drygt 1 500 km skogsväg, byggde 188 kilometer ny skogsväg och utförde istandsättningsdikning på ett område som omfattade ca 44 000 hektar. Vidare utarbetade skogscentralerna ca 9 300 lägenhetsspecifika skogsplaner för ett område som omfattade sammanlagt 550 000 hektar. Vid utvecklingscentralen användes 30 årsverken för affärsverksamheten och intäkterna av denna verksamhet uppgick till ca 4,5 miljoner euro.

2.3 Ledning och resultatstyrning

Skogscentralerna och utvecklingscentralen har direktioner som är tillsatta av jord- och skogsbruksministeriet. Direktionerna har sju medlemmar. Medlemmarna i skogscentralernas direktioner företräder skogsägarna inom skogscentralens verksamhetsområde och annan sakkunskap som är viktig med tanke på skogscentralens verksamhet. Medlemmarna i utvecklingscentralens direktion ska likaså företräda sådan sakkunskap som är viktig med tanke på utvecklingscentralens verksamhet. Intressentgruppernas åsikter förmedlas således till skogscentralerna via deras direktioner. I utvecklingscentralens direktion består medlemmarna till största delen av företrädare för de huvudsakliga användarna av utvecklingscentralens tjänster, dvs. skogscentralerna.

Direktionerna svarar för skogscentralernas och utvecklingscentralens verksamhet och strategiska styrning. Skogscentralernas och utvecklingscentralens direktörer har till uppgift att leda, övervaka och utveckla centralernas verksamhet samt ansvara för verksamhetens resultat. Direktören svarar även för beredningen av de ärenden som direktionen ska behandla och för verkställigheten av de beslut som direktionen fattar.

Myndighetsuppgifterna sköts vid enheten för myndighetsuppgifter, som leds av myndighetschefen. Ärenden som gäller skötsel av denna enhets uppgifter hör inte till uppgiftsområdet för skogscentralens direktion eller

direktör. Anställda vid enheten för myndighetsuppgifter får inte vid sidan av myndighetsuppgifterna delta i skötseln av skogscentralens övriga uppgifter om detta kan äventyra en oavhängig och opartisk skötsel av myndighetsuppgifterna. I den gällande skogscentrallagen finns föreskrifter om behörighetsvillkoren för anställda som deltar i skötseln av myndighetsuppgifter och om det straffrättsliga tjänsteansvar som gäller dem samt om förfarandet vid besättandet av befattningar vid enheten för myndighetsuppgifter.

Detaljerade bestämmelser om skötseln av skogscentralernas och utvecklingscentralens uppgifter finns i den arbetsordning som direktionen fastställer. Skogscentralerna är organiserade i enlighet med sina olika funktioner.

Skogscentralerna och utvecklingscentralen står under jord- och skogsbruksministeriets styrning och tillsyn. Till ministeriets tillsynsuppgifter hör t.ex. att övervaka skogscentralernas och utvecklingscentralens medelsanvändning, deras rättskapacitet och rättshandlingsförmåga samt de begränsningar som gäller deras affärsverksamhet. Till styrnings- och tillsynsuppgifterna hör också att avtala om skogscentralernas och utvecklingscentralens resultatmål, bedöma behovet av att justera målen samt följa upp hur väl målen nås. Dessutom beviljar jord- och skogsbruksministeriet sådana statsunderstöd som föreskrivs i den gällande skogscentrallagen för organisationernas verksamhet och fungerar som statsbidragsmyndighet för dem.

Utöver de allmänna styrnings- och tillsynsuppgifterna har jord- och skogsbruksministeriet även ålagts andra uppgifter som hänför sig till skogscentralernas och utvecklingscentralens styrning och tillsyn. Ministeriet ska bl.a. fastställa organisationernas beslut om val av direktör, utse skogscentralens myndighetschef, tillsätta direktioner och välja revisorer för organisationerna samt utse ordförande och vice ordförande för den synenämnd som finns i anslutning till skogscentralen.

Skogscentralernas och utvecklingscentralens strategiska resultatstyrning grundar sig på det nationella skogsprogrammet 2015 som godkännts av statsrådet samt på de strategier

som utarbetats för den offentliga skogssektorn. För skogsorganisationerna fastställs på basis av strategierna samhälleliga effektivitetsmål som omspannar flera år och som också utgör grund för beviljandet av statsunderstöd. Utöver effektivitetsmålen uppställs också verksamhetsmål, som beskriver organisationernas verksamhet och effektivitet. Styrningen har också drag av resursstyrning och operativ styrning, eftersom jord- och skogsbruksministeriet beviljar statsunderstöd för skogscentralernas och utvecklingscentralens verksamhet samt utfärdar föreskrifter och anvisningar för organisationerna i olika frågor. Ministeriet ingår separata resultatavtal med varje skogscentral och med utvecklingscentralen. Skogscentralernas resultatavtal har ett enhetligt sak innehåll när det gäller de centrala målen, medan prestationernas målnivå varierar bl.a. beroende på den skogsmarksareal som hör till skogscentralens verksamhetsområde. Två gånger per år avläggs rapport till ministeriet om effektiviteten, måluppnåelsen och medelsanvändningen samt om personalfrågor. Skogscentralerna och utvecklingscentralen ansöker om statsunderstöd genom att tillställa jord- och skogsbruksministeriet en preliminär budget och förslag till resultatmål för den tid under vilken statsunderstödet ska användas.

2.4 Tillgångar och förpliktelser

Skogscentralerna är offentligrättsliga juridiska personer med begränsade befogenheter. De kan inte utan riksdagens samtycke ingå förbindelser på en affärsidkande sammanslutnings vägnar eller utöva annan näringsverksamhet än sådan som ansluter sig till skötseln av deras uppgifter. De bildar inte heller en koncern eller någon annan juridisk helhet.

Skogscentralerna hör till den indirekta statsförvaltningen och skiljer sig därmed i flera avseenden från statliga ämbetsverk. Varje skogscentral utgör en självständig ekonomisk enhet. Skogscentralerna har fristående befogenheter och ansvar och de ansvarar i första hand för sina förbindelser med sina egna tillgångar. Skogscentralernas personal är anställd i arbetsavtalsförhållande och pen-

sionssystemet för de anställda avviker från statens pensionssystem.

Skogscentralernas finansiering utgörs till största delen av statsunderstöd. Ekonomiförvaltningen grundar sig på bestämmelserna i den gällande skogscentrallagen och förordningen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral samt på bokföringslagstiftningen. När det gäller den egentliga verksamheten iakttar skogscentralerna däremot den allmänna förvaltningsrättsliga lagstiftningen. Eftersom skogscentralerna är statsunderstödsorganisationer omfattas de också av upphandlingslagstiftningen.

Skogscentralerna äger fastigheter, i första hand skogar, vars värde för närvarande uppgår till ca 8 miljoner euro. Dessutom har skogscentralerna aktier och andelar vars balansvärde uppgår till 19,8 miljoner euro. Största delen av dessa tillgångar består av aktier som ger rätt att förfoga över de verksamhetslokaler som skogscentralerna använder i sin verksamhet.

Balansvärdet för utvecklingscentralens fasta egendom uppgår till 1,381 miljoner euro och balansvärdet för de aktier som utvecklingscentralen äger uppgår till 3,170 miljoner euro, varav ägarintresseföretagens andel utgör ca 1,0 miljon euro.

Det har inte utretts vilket gängse värde skogscentralernas och utvecklingscentralens balansegendom har.

2.5 Personal

År 2009 hade skogscentralerna 1 081 anställda och antalet årsverken uppgick till 993. Vid utvecklingscentralen var antalet årsverken 91, varav 61 hänförde sig till statsunderstödsverksamheten och 30 till affärsverksamheten. Statens produktivhetsprogram innebär att det uppställs produktivhetsmål för skogscentralerna och utvecklingscentralen i samband med utarbetandet av statsbudgeten. I budgeten för år 2010 är målet att förbättringen av arbetets produktivitet ska leda till att arbetskraftsbehovet minskar med 21 årsverken.

Skogscentralernas och utvecklingscentralens personal är anställd i arbetsavtalsförhållande. Anställningsförhållandenas villkor fastställs vid en separat förhandlingsprocess

från den offentliga sektorn. För den lagstadgade pensionsförsäkringen finns en pensionskassa som administreras av delägararbetsgivarna och de försäkrade.

2.6 Förändringar i verksamhetsbetingelserna

De förändringar som på den senaste tiden skett inom skogssektorn hör bl.a. samman med ökningen av produktionskostnaderna inom landet och med skogsindustrins försämrade ställning i den internationella konkurrensen. I synnerhet när det gäller pappersindustrins ställning på den internationella marknaden har situationen förändrats till följd av den teknologiska utvecklingen och på grund av att konkurrenssituationen och strukturen på efterfrågan har förändrats. Värde på den finska skogs- och träförädlingsindustrin har minskat under 2000-talet och lönsamheten inom branschen har försämrats. Till de frågor som på lång sikt utgör utmaningar inom sektorn hör den förändrade befolkningsstrukturen, den ökade efterfrågan på naturresurser och energi samt klimatförändringen.

Vidare förutspås det att skogsägandets struktur i Finland kommer att förändras i och med att skogsägarnas medelålder fortsättningsvis kommer att stiga och andelen pensionärer, stadsbor och kvinnor kommer att öka inom ägarkåren, medan antalet odlare kommer att minska. Samtidigt blir också målsättningarna för skogsägandet mer mångskiftande. Det faktum att inkomstnivån och förmögenheten över lag ökar och skogslägenheternas genomsnittliga storlek minskar innebär att skogsindustrin och de inkomster den ger får en minskad betydelse för ägarnas ekonomi, vilket kan inverka på användningen av skogarna.

Enligt de uppgifter som erhållits vid inventeringen av landets skogar möjliggör skogstillväxten en större virkesanvändning än för närvarande. Utan att virkesproduktionens hållbarhet äventyras är det möjligt att årligen avverka 72 miljoner kubikmeter gagnvirke. När det gäller möjligheterna att öka avverkningsgraden ligger tyngdpunkten på privatägda skogar. Behovet av skogsvårdsåtgärder är betydligt större än det skogsvårds-

arbete som i själva verket utförs och en eventuell ökad användning av inhemskt virke kommer ytterligare att öka skogsvårdsbehovet. Dessutom förekommer det stora regionala variationer i fråga om skogsförnyringens kvalitet och de metoder som används vid förnyringen.

Med tanke på de klimat- och energipolitiska målen och självförsörjningen i samband med energiproduktionen är det viktigt att produktionen av förnybar energi utökas. Skogarnas förmåga att fungera som kolsänkor kan främjas genom lämpliga vårdåtgärder som vidtas vid rätt tidpunkt samt genom förnyring av skogarna. När det gäller att utöka den virkesbaserade energiproduktionen utgörs de mest lovande möjligheterna av ökad användning av skogsflis i värmeanläggningar och av utvecklandet av cellulosafabrikernas bioförädlingskoncept. Målsättningen för det s.k. åtagandepaketet för förnybar energi, som godkändes av regeringens ministerarbetsgrupp för klimat- och energipolitik den 20 april 2010, är att öka användningen av skogsflis vid energiproduktionen från nuvarande 6,1 miljoner kubikmeter till 13,5 miljoner kubikmeter fram till år 2020. Då skogsfliset vinner större insteg på marknaden kommer det att krävas ökade resurser för virkesupphandlingskedjan samt en effektivisering av hela kedjans funktion.

Skogarna är den primära livsmiljön för över en tredjedel av de utrotningshotade arterna i vårt land. Det behövs således ett mer omfattande skydd för skogarnas mångfald än för närvarande, främst i landets södra delar. Det är i synnerhet viktigt att ekonomiskogarna hanteras med beaktande av de aspekter som hör samman med skogsnaturens mångfald. Handlingsprogrammet för mångfalden i skogarna i södra Finland 2008–2016 (MET-SO) innefattar centrala åtgärder för tryggade av skogsnaturens mångfald.

De förändringar som har de största direkta verkningarna på skogscentralernas och utvecklingscentralens verksamhet är bl.a. reformen av statens regionförvaltning, ökningen av produktiviteten inom förvaltningen, de möjligheter som den nya teknologin öppnar i fråga om rådgivningen för skogsägare och uträttandet av ärenden inom förvaltningen samt behovet av att främja konkurrensen på mark-

naden för skogsrelaterade tjänster. I samband med reformen av regionförvaltningen har skogscentralernas förbindelser till närings-, trafik- och miljöcentralerna samt till landshapsförbunden förstärkts. Statsförvaltningens produktivitetsprogram ska också genomföras vid skogscentralerna och utvecklingscentralen, i enlighet med de produktivitetsmål som fastställts i statsbudgeten. Förbättringen av produktiviteten grundar sig i huvudsak på utvecklandet av möjligheterna att uträtta ärenden på elektronisk väg och på förbättrandet av rådgivningstjänsterna. En ökning av konkurrensen inom skogssektorn förordas både i det nationella skogsprogrammet 2015 och i slutrapporten för arbetsgruppen för skogsindustrins och skogssektorns verksamhetsbetingelser (Statsrådets kanslis publikationsserie 19/2008). Frågan om jämlika konkurrensmöjligheter för skogscentralerna och andra aktörer som bedriver samma slags affärsverksamhet har också uppmärksamats då förutsättningarna för förbättring av konkurrensen har dryftats.

2.7 Lagstiftning och praxis i utlandet

Sverige

I Sverige finns det ca 22,9 miljoner hektar skogsmark, vilket motsvarar ca 56 procent av hela landets areal. Enskilda skogsägare äger 51 procent av skogsarealen i Sverige och industrin ca 24 procent. Staten och andra offentliga aktörer äger ca 25 procent av skogarna. Det finns sammanlagt ca 350 000 enskilda skogsägare i Sverige. Den genomsnittliga storleken på en skogslägenhet är 45 hektar.

Vården och användningen av skogar regleras i skogsvårdslagen (1979:429), som har reviderats år 2008 (SFS 2008:662). Närmare föreskrifter finns i skogsvårdsförordningen (1993:1096). Sedan år 1993 har Sverige haft två jämställda mål för skogspolitiken, dvs. ett miljömål och ett produktionsmål.

I Sverige består skogsförvaltningen av jordbruksdepartementet samt Skogsstyrelsen och dess regionsstab. Skogsstyrelsen svarar för verkställigheten av skogslagstiftningen och för tillsynen över att den iakttas. Skogsstyrelsens uppgifter motsvarar i stor ut-

sträckning de uppgifter som skogscentralerna sköter i Finland.

Den organisation som utgör grund för den nuvarande skogsförvaltningen sträcker sig hundra år tillbaka i tiden, då skogsvårdsstyrelserna grundades. Skogsstyrelsen grundades på 1940-talet som ett centralförbund för de regionala skogsvårdsstyrelserna och omvandlades sedan till ett centralt ämbetsverk. Skogsvårdsstyrelsernas antal halverades under 1990-talet, då de slogs samman till 10 regionala enheter. Skogsstyrelsen och skogsvårdsstyrelserna överfördes i slutet av 1990-talet från jordbruksministeriets till näringsministeriets förvaltningsområde. Efter den organisationsreform som genomfördes år 2008 överfördes de emellertid tillbaka till jordbruksministeriets förvaltningsområde, samtidigt som skogsvårdsstyrelserna och skogsstyrelsen sammanslogs till en och samma organisation. Organisationens personalmängd minskade med en tredjedel och omfattar för närvarande ca 1 000 anställda.

Skogsstyrelsens verksamhet regleras i myndighetsförordningen (2007:515), som är gemensam för alla svenska myndigheter och innehåller föreskrifter om myndigheternas ansvar och uppgifter. Verksamheten regleras också i den förordning som innehåller föreskrifter om skogsstyrelsens uppgifter och ledning samt bl.a. om de allmänna principerna för dess avgiftsbelagda tjänster. Dessutom styrs verksamheten genom jordbruksdepartementets årliga regleringsbrev, som motsvarar resultatavtalen och där verksamheten och dess målsättningar fastställs i detalj, liksom principerna för finansieringen och uppföljningen av medelsanvändningen.

Skogsstyrelsen är en myndighet som bedriver regional verksamhet och som även sköter verkställighetsuppgifter samt tillhandahåller avgiftsbelagda tjänster. Dess verksamhet leds av en styrelse med fullt ansvar, vars medlemmar dock inte bär personligt ansvar för organisationens ekonomi. Generaldirektören står i ledningen för verksamhetsfältet, som är uppdelat i fem regionsstab, skogsavdelningen, administrativa avdelningen, ekonomiavdelningen samt staben. Organisationen är till sin karaktär en ren linjeorganisation. Huvudkontoret finns i Jönköping. Ungefär hälften av den personal som hör till huvud-

kontorets ekonomi- och personalförvaltning har placerats i landskapen för att stöda verksamheten på fältet. Detsamma gäller de 80 sakkunniga som arbetar på skogsavdelningen. Den egentliga verksamheten bedrivs i de distriktsindelade regionerna, till vilka fältets resurser har koncentrerats.

Estland

I Estland finns det ca 2,3 miljoner hektar skogsmark. Av skogsmarken är 41 procent i privat ägo och 39 procent i statens ägo. Beträffande ca 19 procent av skogsmarken har privatiseringen inte ännu slutförts. I Estland finns det ca 70 000 enskilda skogsägare. Skogslägenheternas genomsnittliga storlek är 10 hektar och 80 procent av skogslägenheterna är mindre än 20 hektar.

Skogslagen och naturskyddslagen är de viktigaste lagar som reglerar skogsfrågor. Administreringen av ärenden som hänför sig till skogsbruket hör till miljöministeriets ansvarsområde. Ministeriets skogsavdelning, länens miljöavdelningar, miljörevisionscentralen och miljöinformationscentralen svarar för skogslagstiftningens verkställighet. Vidare ansvarar centralen för enskilda skogar bl.a. för fördelningen av de stöd för privat skogsbruk som är avsedda för skogsförnyring och skogsförbättringsarbeten samt för förbättrandet av enskilda skogsägars kunskande när det gäller skogsfrågor. Den organisation som förvaltar den estniska statens skogar är å sin sida ansvarig för att statens skogar sköts på ett vinstbringande sätt.

Tjeckien

Av Tjeckiens areal består ca 2,6 miljoner hektar av skog. Staten äger 61 procent av skogarna, enskilda personer äger 23 procent, kommunerna äger 15 procent och andelslagen äger en procent. Det finns 150 000 enskilda skogsägare i landet och skogslägenheternas genomsnittliga storlek är 3 hektar.

Den skogslag som stiftades år 1996 är den viktigaste lag som reglerar skogsfrågor. En revidering av skogslagen är för närvarande under beredning. Syftet med skogslagen är att fastställa villkoren för skogsskyddet, skogsvården och skogsförnyringen, att möj-

liggöra användningen av skog för alla olika ändamål samt att stöda hållbart skogsbruk. Till de övriga viktiga lagar som reglerar användningen av skogar hör t.ex. lagen om natur- och landskapsskydd.

Det tjeckiska jordbruksministeriet är den viktigaste aktör som svarar för skogsbruksförvaltningen. Jordbruksministeriet fastställer riktlinjerna för skogspolitiken i samarbete med miljöministeriet. För verkställigheten av beslut som gäller skogsfrågor svarar de regional- och lokalförvaltningsorganisationer som fungerar under jordbruksministeriets tillsyn.

Österrike

I Österrike finns det ca 3,9 miljoner hektar skog. Över 70 procent av skogarna ägs av enskilda skogsägare. Nio procent av skogarna är samägda, två procent ägs av kommunerna och en procent ägs av delstaterna. Den österrikiska staten äger 16 procent av skogarna. Dessa förvaltas av det statsägda aktiebolaget Österreichische Bundesforste AG (ÖBf) som är Österrikes största skogsägare.

Österrike är en förbundsstat som består av nio delstater. Den lagstiftande och verkställande makten har fördelats mellan förbundsstaten och delstaterna. Förbundsstatens lagstiftande organ är nationalrådet och förbundsrådet. Varje delstat har också ett eget parlament, dvs. lantdagen.

Den österrikiska skogslagen som stiftades år 1975 reglerar alla åtgärder som berör skogarna. Föreskrifter som gäller skogsförvaltningen finns också på andra ställen i lagstiftningen. Förbundsstaten svarar för skogslagstiftningen, men verkställigheten av skogslagen ankommer på delstaterna. För skogslagens verkställighet svarar således delstaterna och i regel deras lokalförvaltning. I vissa delstater har dock guvernören eller ministeriet för jord- och skogsbruk, miljö och vattenresurser ålagts ansvaret för lagens verkställighet.

Spanien

I Spanien finns det sammanlagt ca 26 miljoner hektar skogsmark, men av denna areal utgörs endast 14 miljoner hektar av egentliga

skogar. Av skogarna ägs 66 procent av enskilda skogsägare, 24 procent är specialskogar (M.U.P.-skogar) och ca 6 procent tillhör staten, de autonoma områdena och andra offentliga aktörer. Specialskogarna är registrerade skogar som uppfyller de särskilda kriterier som fastställts för dem. Specialskogarna kan vara såväl statliga och kommunala som privata skogar. Dessa skogar har en särskild betydelse med tanke på skogsskyddet. Det finns ca fem miljoner enskilda skogsägare i landet och skogsområdenas genomsnittliga storlek är 3 hektar.

Spaniens skogslagstiftning är mycket splittad, eftersom alla autonoma områden i Spanien är behöriga att fatta beslut om skogarna och skogsskötseln inom sitt område. Förut ingick centralförvaltningen bilaterala avtal med de autonoma områdena angående nästan alla skogsfrågor. Nuförtiden är det i princip Spaniens ministerium för miljö, landsbygd och marina frågor som svarar för den nationella lagstiftningen, men en stor del av besluten gällande skogsfrågor fattas i praktiken fortfarande inom de autonoma områdena. Inom vissa autonoma områden är det förvaltningsorganisationens jordbruksavdelning som ansvarar för skogarna, inom andra områden t.ex. miljöavdelningen. Inom olika områden finns det dessutom olika organisationer som deltar i beslutsfattandet. De autonoma områdena har även rätt att stifta lagar och utfärda förordningar och andra författningar som gäller deras eget territorium och som antas av deras eget parlament. De sist nämnda lagarna ska vara förenliga med de nationella lagarna.

I Spanien är skogspolitiken nära förknippad med skyddandet av bergsområdena och jordmånen samt med förebyggandet av erosion och skogsbränder. Skogslagstiftningen grundar sig på skogslagen som genomgick en reform år 2003. Skogslagen innehåller bl.a. bestämmelser om användning och skydd av skogar, skogsforskning, utbildning, finansiering samt skogsförseelser och påföljder för dem. Föreskrifter som gäller skogarna finns också i lagen om naturresurser och biodiversitet. I skogslagen finns även föreskrifter om central-, region- och lokalförvaltningsmyndigheternas befogenheter. För flera frågor del är befogenheterna uppdelade mellan des-

sa myndigheter. Frågor som gäller äganderätten till skogarna och internationellt samarbete ska emellertid avgöras inom centralförvaltningen.

2.8 Bedömning av nuläget

De organisationer som svarar för offentliga förvaltningsuppgifter i samband med skogsbruket har till uppgift att med hjälp av skogspolitiska styrningsmetoder styra skogsägarnas verksamhet i riktning mot de allmänna målsättningar som fastställts för skogspolitiken. Genom de normativa styrningsmetoderna, som t.ex. omfattar lagar och föreskrifter, uppställs minimikrav för skogsbruket. De ekonomiska styrningsmetoderna, t.ex. beskattningen och beviljandet av offentliga understöd, har visat sig vara effektiva metoder för att främja god skogsskötsel. Därutöver behövs också informationsstyrning, t.ex. skogsplanering och därmed sammanhängande rådgivning för skogsägare, samt främjande av de skogsbaserade näringarna.

För att de allmänna målsättningar som fastställts för skogspolitiken ska kunna nås krävs det både effektivare rådgivning för skogsägarna och bättre skogsvård. Det är bl.a. viktigt att skogsägarna har tidsenlig information om avverkningsmöjligheterna och om behovet av skogsvård. För detta krävs en förbättring av tillgången till uppdaterad information om skogstillgångarna och utveckling av de system som gör det möjligt att uträtta ärenden på elektronisk väg. Med hjälp av de nya systemen och en centraliserad databas blir det möjligt att på ett flexibelt sätt tillhandahålla enhetliga tjänster i olika delar av landet.

Utvecklandet av de teknologiska lösningarna och servicestrukturerna hör till de frågor som är viktiga med tanke på styrningen och produktiviteten för de organisationer som sköter offentliga förvaltningsuppgifter i anslutning till skogsbruket. Det är likaså viktigt att resurs- och resultatstyrningen är enkel och välfungerande samt att organisationen har en ändamålsenlig struktur. Den nuvarande decentraliserade resultatstyrnings- och ledningsmodellen, som grundar sig på att det finns flera fristående skogscentraler och en utvecklingscentral, är stel och kan leda till att servicen blir oenhetlig. Den decentraliserade

strukturen har också bidragit till att jord- och skogsbruksministeriet har ålagts olika uppgifter som hänför sig till den operativa styrningen av dessa organisationer.

Med konkurrensneutralitet avses att alla aktörer på marknaden garanteras jämlika verksamhetsförutsättningar. Skogscentralerna har emellertid, delvis med stöd av lagstiftningen, bättre möjligheter att planera och styra marknadsföringen av sina kundfinansierade tjänster än andra aktörer, eftersom skogscentralerna har tillgång till omfattande information om skogsägarna och deras skogstillgångar. Trots att skogscentralernas statsunderstödda verksamhet i bokföringen är åtskild från affärsverksamheten, är särredovisningen i praktiken inte i alla avseenden trovärdig i utomstående personers ögon, utan det väcks frågor om huruvida också den kundfinansierade affärsverksamheten blir subventionerad. Det faktum att gemensamma stödtjänster och även andra gemensamma resurser används för både statsunderstödsverksamheten och affärsverksamheten ger nämligen skogscentralernas affärsverksamhet vissa fördelar i förhållande till konkurrerande näringsutövare. Genom att de offentliga förvaltningsuppgifterna och den kundfinansierade affärsverksamheten ska skiljas åt från varandra tydligare än förut kan konkurrensförutsättningarna på marknaden för skogsrelaterade tjänster förbättras.

Den information om skogstillgångarna som skogscentralerna samlar in utgör den viktigaste gemensamma resursen för skogscentralernas statsunderstöds- och affärsverksamhet. Tillgången till denna information påverkar konkurrensen mellan de aktörer som tillhandahåller skogsrelaterade tjänster. Den arbetsgrupp som tillsatts för att dryfta behandlingen av skoglig information vid skogscentralerna (arbetsgruppsbetänkande MMM2009:7) har föreslagit att de informationssystem som hänför sig till skogscentralernas affärsverksamhet ska särskiljas från de system som hör samman med skötseln av skogscentralernas offentliga förvaltningsuppgifter, så att informationen om skogstillgångarna ska vara tillgänglig inom affärsverksamheten på samma villkor som gäller för de övriga aktörerna inom skogsbranschen. Detta har beaktats i regeringens proposition gällande Finlands

skogscentrals system för skoglig information (se nedan avsnitt 6, där förhållandet till denna proposition granskas närmare).

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

Ett av de centrala målen med propositionen är att skapa en stark strategisk roll för Finlands skogscentral, nedan *skogscentralen*, när det gäller att främjade skogsbaserade näringarna samt att effektivisera verksamhetsprocesserna. Det föreslås att den organisation som består av de nuvarande skogscentralerna och utvecklingscentralen och som har till uppgift att främja och utöva tillsyn över det privata skogsbruket ska förenklas och effektiviseras genom att en enda landsomfattande skogscentral grundas. Denna målsättning främjas också av att enhetliga processer och lösningar kommer att införas i hela landet i och med den nya skogscentralen. Genom reformen ser man till att näringsutövarna inom branschen kan garanteras så god service som möjligt och att enhetlig service tillhandahålls i olika delar av landet. I propositionen strävar man å andra sidan också efter att beakta skogscentralernas förändrade verksamhetsbetingelser samt de målsättningar som fastställts inom ramen för statens produktivhetsprogram. Vidare strävar man efter att förbättra och förenhetliga organisationens nuvarande ledningssystem, dvs. den decentraliserade resultatstyrningen av de 13 fristående skogscentralerna och utvecklingscentralen.

Ett annat mål med propositionen är att främja god förvaltning. Enligt 124 § i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. I propositionen har man fäst särskild vikt vid två faktorer som hänför sig till god förvaltning. Man har för det första strävat efter att säkerställa att lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999, *offentlighetslagen*) iakttas vid skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter. För det andra har man i propositionen strävat efter att garantera opartiskheten vid skötseln

av offentliga förvaltningsuppgifter. Detta betyder att de uppgifter som uppenbart hör till skogscentralens offentliga förvaltningsuppgifter ska vara åtskilda från skogscentralens affärsverksamhet. Uppgiftsområdena ska inom en övergångstid, fram till utgången av år 2014, särskiljas från varandra i fråga om ekonomi, personal och verksamhet. Inom samma tidtabell ska också de befogenheter och det ansvar som hänför sig till affärsverksamheten särskiljas från skogscentralhelheten.

Den föreslagna skogscentralens uppgifter ska bestå av offentliga förvaltningsuppgifter, med undantag för den affärsverksamhet som bedrivs åtskild från den övriga verksamheten. I förhållande till de nuvarande skogscentralernas uppgifter ska Finlands skogscentrals verksamhet förtydligas i och med att skogscentralen ska koncentrera sig på att sköta offentliga förvaltningsuppgifter. Den affärsverksamhet som ska vara åtskild från de offentliga förvaltningsuppgifterna får inte äventyra skogscentralverksamhetens objektivitet eller oavhängighet. Syftet med affärsverksamheten ska vara att tillhandahålla kommersiella tjänster för skogsägare. Den föreslagna utvecklings- och verkställighetsorganisationen för skogsbruket, som hör till den indirekta statsförvaltningen, gör det möjligt att upprätthålla nära och givande kontakter till de viktigaste intressentgrupperna, framför allt skogsägarna. Det faktum att skogscentralen till sin struktur hänför sig till den indirekta statsförvaltningen innebär att reformen inte medför någon ökning av statstjänstemännens antal och därmed inte heller ökar statens direkta personalutgifter.

Den skogspolitiska ledning och tillsyn som jord- och skogsbruksministeriet ansvarar för kommer att effektivieras och accentueras i och med förslaget om att det ska finnas en enda skogscentral. Även om det privata skogsbrukets förvaltningsorganisation för närvarande endast omfattat två instanser, förstärks förvaltningsstrukturen genom att en enda landsomfattande skogscentral grundas. Den nya strukturen skapar klarhet i fråga om verksamheten och ökar effektiviteten vid skötseln av skogscentralens uppgifter. De nuvarande fristående regionala skogscentralerna, som har både rättskapacitet och rätts-

handlingsförmåga, kommer i och med den nya skogscentralen att bli en enda juridisk person som bedriver centraliserad verksamhet.

Enligt propositionen ska den landstäckande skogscentralen vara en utvecklings- och verkställighetsorganisation för det privata skogsbruket. Den helhet som i huvudsak finansieras av staten (enheten för offentliga tjänster) består av en centralenhet och av flera regionenheter som bedriver verksamhet på det regionala planet och har till uppgift att sköta offentliga förvaltningsuppgifter. En särskild fristående helhet utgörs vid sidan av dessa av den affärsverksamhet som bedrivs åtskild från de offentliga förvaltningsuppgifterna (affärsverksamhetsenheten).

Finlands skogscentrals ställning kan också granskas utgående från EU:s konkurrensrätt. Enligt det som anförts ovan ska skogscentralen bestå av en enhet för offentliga tjänster och en affärsverksamhetsenhet. Skogscentralens enhet för offentliga tjänster ska inte betraktas som ett sådant företag som avses i EU-lagstiftningen, eftersom enhetens verksamhet endast grundar sig på de särskilda förpliktelser som staten ålagt den med stöd av lag. Enligt Finlands grundlag är dessa särskilda förpliktelser offentliga förvaltningsuppgifter. De särskilda förpliktelser som åläggs skogscentralen utgörs antingen av uppgifter som innefattar utövning av offentlig makt eller av uppgifter som har en direkt anknytning till sådana uppgifter som innefattar utövning av offentlig makt. Som en offentlig förvaltningsuppgift ska skogscentralen bl.a. anföras registerföringen i anslutning till systemet för skoglig information. De uppgifter som hänför sig till registerföringen innefattar nämligen utövning av offentlig makt. Till skogscentralens offentliga förvaltningsuppgifter hör också att tillhandahålla rådgivning för enskilda markägare. Rådgivningen torde i regel inte uppfylla kännetecknen på utövning av offentlig makt, men i praktiken kan skogscentralen inte sköta sina rådgivningsuppgifter på det föreslagna sättet om den inte har till uppgift att också sköta registerföringen i fråga om systemet för skoglig information och därmed har rätt att behandla skoglig information i samband med skötseln av sina uppgifter. Enheten för of-

fentliga tjänster ska inte bedriva sådan ekonomisk verksamhet som avses i EU-lagstiftningen. Affärsverksamhetsenheten ska vara helt och hållet avskild från enheten för offentliga tjänster. För affärsverksamhetsenhetens verksamhet beviljas inte statsunderstöd.

Direktionen föreslås vara skogscentralens högsta ledande organ. Underställda direktionen ska det finnas en direktör som leder enheten för offentliga tjänster och en affärsverksamhetsdirektör som leder affärsverksamhetsenheten. Direktören kommer att ha ett omfattande uppgiftsområde som innefattar ärenden med anknytning till främjande av skogsbruket samt ledning och utveckling av skogscentralens enhet för offentliga tjänster. Dessutom ska direktören fatta beslut om resursanvändningen vid skogscentralens enhet för offentliga tjänster. Till direktörens uppgifter hör också att koordinera myndighetsuppgifterna och utveckla enhetliga förfaranden. I de situationer som avses i lagförslaget ska direktören även ha rätt att utöva offentlig makt. Direktören ska vara underställd straffrättsligt tjänsteansvar i sitt arbete. För att skogscentralens direktör ska vara oavhängig i förhållande till affärsverksamheten ska det finnas särskilda föreskrifter om direktörens uppgifter och närvaro vid direktionens sammanträden. Direktören ska inte delta i beredningen, föredragningen eller beslutsfattandet i ärenden som gäller affärsverksamheten.

För att de offentliga förvaltningsuppgifterna och affärsverksamheten ska kunna skiljas åt från varandra ska två fullständigt separata enheter inrättas inom skogscentralen, dvs. en enhet för offentliga tjänster och en affärsverksamhetsenhet. Den praktiska verksamheten vid enheterna ska organiseras så att de har en fristående ekonomi, personal och verksamhet. Verksamheten ska dessutom organiseras på ett sådant sätt att det för en utomstående aktör är uppenbart med vilken enhet de står i kontakt. Enheternas särställning ska även förstärkas i och med att man med hjälp av informationsförmedling och marknadsföring ska synliggöra skogscentralens tudelade struktur, bl.a. genom varumärkeshantering.

De tillgångar som är avsedda för skötseln av skogscentralens offentliga förvaltnings-

uppgifter får inte användas för skogscentralens affärsverksamhet och inte heller annars på ett sådant sätt att opartiskheten eller oavhängigheten vid skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter äventyras. Skogscentralens affärsverksamhet, som kommer att vara åtskild från de offentliga förvaltningsuppgifterna, får inte heller äventyra skötseln av skogscentralens lagstadgade uppgifter eller dess opartiskhet. Affärsverksamheten ska i sin helhet vara underställd direktionen och ledas av affärsverksamhetsdirektören. Dessutom ska skogscentralens direktör för enheten för offentliga tjänster och affärsverksamhetsdirektör sköta sina uppgifter fullständigt åtskilda från varandra.

Varje regionenhet ska ledas av en regiondirektör, som är underställd direktören för enheten för offentliga tjänster. Regiondirektörens uppgiftsbeskrivning kommer att förändras väsentligt i förhållande till uppgifterna för skogscentralernas nuvarande direktörer. För närvarande har de uppgifter som innefattar utövning av offentlig makt vid skogscentralerna skötts av en särskild enhet för myndighetsuppgifter. Syftet med detta arrangemang, där myndighetsuppgifterna har särskiljts från skogscentralens övriga verksamhet, har varit att trygga verksamhetens oavhängighet och opartiskhet. De uppgifter som hänförs till skötseln av myndighetsuppgifter hör således inte till uppgiftsområdet för de nuvarande skogscentralernas direktörer eller direktioner. Enligt lagförslaget ska regiondirektören inte ha någon som helst anknytning till den affärsverksamhet som skogscentralen eventuellt bedriver inom området, eftersom all organisering av affärsverksamheten och allt beslutsfattande som berör denna verksamhet ska ske under ledning av affärsverksamhetsdirektören och direktionen. Affärsverksamheten ska vara åtskild från de offentliga förvaltningsuppgifterna också i fråga om personalen och ekonomin. Regiondirektören ska utföra sina uppgifter under straffrättsligt tjänsteansvar. I propositionen tas inte ställning till den praktiska organiseringen av affärsverksamheten, eftersom det lagförslag som ingår i propositionen bara gäller skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter vid skogscentralen. I lagförslaget föreskrivs det bara att affärsverk-

samheten ska vara åtskild från de offentliga förvaltningsuppgifterna. Vidare bestäms det att regiondirektörens uppgifter endast ska bestå av offentliga förvaltningsuppgifter. Därmed finns det ingen anknytning till affärsverksamheten och regiondirektörens verksamhet kommer således att vara oavhängig och opartisk.

Vid regionenheterna ska det även finnas regiondelegationer. Skogscentralernas nuvarande regionala direktioner ska avskaffas i och med att beslutsfattandet överförs till Finlands skogscentrals direktion. Till de frågor som ska avgöras vid regiondelegationerna hör frågor som berör det regionala samarbetet, såsom godkännandet av regionala skogsprogram samt beslutsfattandet angående riktlinjerna för det strategiska samarbetet med landskapsförbunden och närings-, trafik- och miljöcentralerna.

Bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar ska tillämpas på alla frågor som gäller medelsanvändningen vid centralenheten och regionenheterna. Medlemmarna i skogscentralens direktion och regiondelegationer, deras personliga suppleanter och alla anställda vid skogscentralens enhet för offentliga tjänster omfattas således av straffrättsligt tjänsteansvar i samband med medelsanvändningen. För medlemmarna och suppleanterna i regiondelegationerna hänför sig det straffrättsliga tjänsteansvaret uttryckligen till delegationens uppgift att bereda framställningar till direktionen om hur de statsstöd som beviljas med stöd av lagstiftningen om finansiering av hållbart skogsbruk ska fördelas mellan olika åtgärder, samt att bereda framställningar om behovet av anslag för detta syfte.

Det föreslås att skogscentralens direktion ska ha nio medlemmar. Medlemmarna ska företräda staten, skogsägarna, företagsverksamheten och utvecklingsverksamheten samt skogscentralens personal. Eftersom skogscentralen kan bedriva affärsverksamhet, ska man vid tillsättandet av medlemmarna också ta hänsyn till verksamhetsförutsättningarna för den affärsverksamhet som ska vara åtskild från skogscentralens offentliga förvaltningsuppgifter, med beaktande av eventuell konkurrerande affärsverksamhet. Närmare föreskrifter om tillsättandet av direktionen

och om dess sammansättning ska utfärdas genom förordning av statsrådet.

En grund för att öka antalet medlemmar i direktionen från de sju medlemmar som för närvarande hör till skogscentralernas direktioner är att direktionen ska ges mångsidigare uppgifter och att styrningsuppgifterna ska koncentreras till direktionen. Direktionens verksamhetsfält blir mycket omfattande i och med att direktionen är det ledande organet för hela den landstäckande skogscentralen. Vid tillsättandet av medlemmarna i direktionen ska således även den regionala representationen beaktas.

Den föreslagna lagen ska också innehålla bestämmelser om behörighetsvillkoren för de viktigaste tjänsterna vid skogscentralen. Behörighetsvillkoren för direktören för skogscentralens enhet för offentliga tjänster och för regiondirektörerna innefattar krav på ledarförmåga, förtrogenhet med skogsbrukslagstiftningen och kännedom om administrativa uppgifter. De sist nämnda kraven hör samman med att direktören och regiondirektörerna ska anförtros rätt att utöva offentlig makt vid skötseln av sina uppgifter.

Genom de övergångsbestämmelser som ingår i lagförslaget ska en del av utvecklingscentralens nuvarande verksamhet överföras till skogscentralen. Den verksamhet som ska överföras består av uppgifter som avses i lagen om Finlands skogscentrals system för skoglig information samt av uppgifter som hänför sig till utvecklandet och upprätthållandet av skogscentralens informationsförvaltning och informationssystem. De verksamhetshelheter som inte nämnts ovan ska före övergångsperiodens slut överföras från utvecklingscentralen till helt statsägt bolag. Den utvecklings- och sakkunnigverksamhet som bedrivits vid utvecklingscentralen ska övertas av ett bolag som fungerar på motsvarande sätt som Motiva Oy. Detta helt statsägda bolag ska fungera som en enhet anknuten till statens centralförvaltning och producera tjänster för statsförvaltningen. Detta aktiebolags ställning som anknuten enhet ska grunda sig på en bestämmelse i dess bolagsordning. På grund av bolagets ställning som anknuten enhet får andelen beställningar av aktörer som inte hör till statsförvaltningen endast

vara liten, dvs. utgöra högst tio procent av alla beställningar.

För att man ska kunna säkerställa att en så omfattande kundkrets som möjligt tillhandahålls sakkunnigtjänster angående skogsbruket ska man utreda ifall det finns behov av att grunda dotterbolag till det ovan avsedda bolaget som skulle kunna bedriva verksamhet på den öppna marknaden. Dotterbolaget eller dotterbolagen kundes vara för försäljningen till organisationer som inte hör till statsförvaltningen. Finlands skogscentral ska inte höra till statens centralförvaltning och eventuella beställningar kommer således att höra till dotterbolagets verksamhetsområde.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Genom propositionen förenklas den organisation som består av de nuvarande 13 skogscentralerna. Vidare ska verksamheten och i synnerhet personalanvändningen effektivteras så att den viktigaste verksamheten fortsättningsvis ska fungera. Skogscentralernas affärsverksamhet ska stegvis särskiljas från skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter, så att affärsverksamheten blir helt och hållet åtskild från dessa uppgifter. Den process genom vilken verksamhetsområdena ska skiljas åt från varandra ska inledas den 1 januari 2012. Vid denna tidpunkt tillträder både den direktör som svarar för skogscentralens enhet för offentliga tjänster och affärsverksamhetsdirektören. Personalen ska senast den 30 juni 2012 delas upp så att vissa anställda sköter offentliga förvaltningsuppgifter och andra svarar för affärsverksamheten. I ekonomiskt avseende ska verksamhetsområdena vara helt och hållet åtskilda senast vid utgången av år 2014, vilket bl.a. innebär att det ska upprättas en separat balansräkning för den verksamhet som omfattar offentliga förvaltningsuppgifter och för affärsverksamheten. Detta betyder att det inte längre ska finnas ett gemensamt kapital för skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter och för affärsverksamheten. En särskild balansräkning ska alltså upprättas för skogscentralens affärsverksamhet och dessutom förtydligas det ovillkorliga kravet på att de tillgångar som

hänförs sig till statsunderstödsverksamheten ska hållas åtskilda från de tillgångar som hänförs sig till affärsverksamheten. Den övriga lagstiftning som gäller skogscentralerna inverkar också på skogscentralernas verksamhet och på dimensioneringen av det anslag som beviljas inom ramen för statsbudgeten. Skogscentralen ska i sin verksamhet även ta hänsyn till de målsättningar som fastställts inom ramen för statens produktivitetsprogram.

Skogscentralernas och utvecklingscentralens verksamhet finansieras med anslag som tas in i statsbudgeten under moment 30.60.42 (Statsbidrag till organisationer för främjande och övervakning av skogsbruk). Anslaget kan endast användas för det statsbidrag som är avsett för skogscentralernas och utvecklingscentralens verksamhet. Det direkta statsbidrag som skogscentralerna och utvecklingscentralen ska beviljas i budgetpropositionen för år 2011 uppgår till sammanlagt 48 805 000 euro. Det beräknade antalet årsverken vid skogscentralerna och utvecklingscentralen är 701. Denna proposition inverkar inte på anslagets storlek. Det nämnda momentets innehåll bör dock preciseras vid ingången av år 2012, eftersom Finlands skogscentral och den utvecklingscentral som då fortsätter med verksamheten inte längre kommer att ha ett sådant nära samband till varandra som de med stöd av lagstiftningen har för närvarande. Samtidigt görs också en bedömning av eventuella lagstiftningsbehov kring detta.

Den 31 december 2009 var den sammanlagda balansomslutningen för skogscentralernas del 57 851 991 euro, medan balansomslutningen för utvecklingscentralens del (moderbolaget) var 8 285 470 euro. Jord- och skogsbruksministeriet meddelar anvisningar om hur skogscentralernas balansposter och tillgångsposter ska fördelas mellan statsunderstödsverksamheten och affärsverksamheten under år 2011. Det beräknas att ca 30 procent av skogscentralernas tillgångsposter hänförs sig till affärsverksamheten och ca 70 procent till statsunderstödsverksamheten. Det gängse värdet på de tillgångar som ska överföras ska utredas både för skogscentralernas och för utvecklingscentralens del innan transaktionerna genomförs. Genom de be-

stämmelser i lagförslaget där det föreskrivs att Finlands skogscentral ska inrättas den 1 januari 2012, att affärsverksamheten ska skiljas åt från de offentliga förvaltningsuppgifterna och att detta ska ske enligt en viss tidtabell fastställs också tidtabellen för de övriga ekonomiska arrangemang och transaktioner som ska genomföras för skogscentralernas del.

Skogsforskningscentralen håller för närvarande på att genomföra en särskild utredning angående tryggheten av tillgången på frövara, som också omfattar de fröodlingar som hör till de nuvarande skogscentralernas och utvecklingscentralens affärsverksamhet. Skogscentralerna i Södra Österbotten, Norra Savolax och Norra Karelen har frön av skogsträd i sina lager. Balansvärdet för skogscentralernas frölager uppgår till ca 316 000 euro. Utvecklingscentralen äger inte frön av skogsträd, utan har sålt dem till den självständiga fonden Siemen-Tapio. Balansvärdet för Siemen-Tapios frölager uppgår till ca 4 miljoner euro. Man har även för avsikt att låta utföra en motsvarande utredning angående tryggheten av plantproduktionen. Skogscentralerna och utvecklingscentralen bedriver emellertid inte direkt plantproduktion utan äger aktier i plantföretag.

När det gäller beskattningen innebär lagförslaget inte någon omedelbar förändring av skogscentralens ställning i förhållande till vad som gäller för närvarande. Skogscentralerna har vid beskattningen betraktats som allmännyttiga sammanslutningar. De upprätthåller redan för närvarande en separat resultaträkning för sin statsunderstödsverksamhet och för sin affärsverksamhet. För affärsverksamhetens del är skogscentralerna mervärdeskattskyldiga och de betalar också inkomstskatt för affärsverksamhetens vinst. Statsunderstödet får inte användas för affärsverksamhet, vilket entydigt framgår av beslutet om beviljande av statsunderstöd till skogscentralerna. Detta övervakas såväl av jord- och skogsbruksministeriet som av revisorerna.

Den föreslagna sammanslagningen av de nuvarande skogscentralerna till en enda landstäckande organisation är ett arrangemang som motsvarar en fusion av juridiska personer. Föreskrifter om fusion finns i 28 § i

inkomstskattelagen (1535/1992). En fusion kan under vissa förutsättningar genomföras utan följder med avseende på beskattningen. En förutsättning för detta är bl.a. att övergången inom beskattningen sker med iakttagande av den s.k. kontinuitetsprincipen. Kontinuitetsprincipen innebär att de tillgångar och skulder som hänför sig till den tidigare verksamheten överförs till den nya verksamheten utan att värdet på oavskrivna anskaffningsutgifter förändras vid beskattningen.

Det kan inte anses ändamålsenligt att det arrangemang som föreslås i propositionen, där de nuvarande skogscentralerna ska ombildas till en enda landstäckande skogscentral, skulle medföra inkomstskattepåföljder för skogscentralen. Vid inkomstbeskattningen är detta arrangemang jämförbart med sådan fusion som avses i 28 § i inkomstskattelagen och som kan genomföras utan omedelbara skattepåföljder. För tydlighetens skull föreslås det att saken ska fastställas bland övergångsbestämmelserna, i 38 §. Enligt de föreskrifter som ska tas in bland övergångsbestämmelserna (38 § 1 mom.) anses det inte i samband med inkomstbeskattningen att skogscentralerna upplöses till den del deras tillgångar och skulder övergår på Finlands skogscentral, som fortsätter med samma verksamhet. För Finlands skogscentrals del ska oavskrivna anskaffningsutgifter och andra avdragsgilla utgifter avdras på samma sätt som de skulle ha avdragits vid beskattningen av de skogscentraler vars verksamhet upphör.

Enligt 1 § i lagen om överlåtelseskatt (931/1996) ska överlåtelseskatt betalas på överlåtelse av fastigheter och värdepapper. Enligt 4 § 5 mom. i samma lag ska skatt dock inte betalas för överlåtelse av en fastighet till ett samfund som fortsätter den överförda verksamheten då det grundar sig på ändring av samfundsform eller på fusion eller på fission i enlighet med 52 c § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968), om arrangemanget genomförs enligt lagstiftningen för ifrågavarande samfund. I och med att den sammanslagning och de andra arrangemang som avses i denna proposition emellertid enligt lagförslaget grundar sig på en speciallag, är det i detta sammanhang inte i enlighet med det nämnda

4 § 5 mom. fråga om ”lagstiftningen för ifrågavarande samfund”. Eftersom det inte är ändamålsenligt att överlåtelseskatt påförs för de överlåtelser som kommer att genomföras i samband med sammanslagningen föreslås det således att Finlands skogscentral ska befrias från att betala skatt på överlåtelserna. Denna fråga regleras i det föreslagna 38 § 2 mom.

Skogscentralerna och utvecklingscentralen är tillsammans med skogsvårdsföreningarna och vissa andra organisationer som har anknytning till det privata skogsbruket delaktiga i tilläggs pensionsarrangemanget Eläke-Tapio. Detta tilläggs pensionsarrangemang grundar sig på ett avtal om de anställdas pensionsförmåner som år 1949 ingicks mellan organisationer vars syfte var att främja det privata skogsbruket. Sedan år 1964 har tilläggs pensionsarrangemanget Eläke-Tapio kompletterat det lagstadgade APL/ArPL-grundpensionsskydd som Yksityismetsätlouden eläkekassa Verso svarar för. Tilläggs pensionsarrangemanget Eläke-Tapio har emellertid stängts och sedan den 1 juli 1993 intjänas inte längre några nya pensionsförmåner med stöd av arrangemanget. De arbetsgivare som är delaktiga i arrangemanget är solidariskt ansvariga för de förpliktelser som hänförs till det. Eläke-Tapio fungerar enligt det s.k. fördelningssystemet. Detta betyder att kommande förpliktelser inte har täckts med tidigare insamlade medel. Det pensionsansvar som saknar täckning motsvarar ca 50 miljoner euro. Skogscentralerna och utvecklingscentralen svarar för över hälften av detta belopp. Med tanke på det nämnda tilläggs pensionsansvaret som belastar skogscentralerna och utvecklingscentralen är det för statsekonomin del ändamålsenligt att tillämpa den organisationsmodell som föreslås i propositionen, där verksamheten hänförs till den indirekta statsförvaltningen. I detta fall måste nämligen inte staten överta det nämnda ansvaret, utan det nuvarande arrangemanget kan bestå.

4.2 Organisatoriska konsekvenser och konsekvenser för personalen

Genom denna proposition skapas en utvecklings- och verkställighetsorganisation för skogsbruket, som omfattas av jord- och

skogsbruksministeriets strategiska och resultatorienterade styrning och står under ministeriets tillsyn. Den del av skogscentralen som i huvudsak ska finansieras med statliga medel utgörs av enheten för offentliga tjänster, som omfattar en centralenhet och flera regionenheter. Den personal vars huvudsakliga arbetsuppgifter har varit att tillhandahålla sådana skogscentralstjänster som finansierats med statsunderstöd ska förflytta från utvecklingscentralen till den nya organisationen. Den återstående delen av utvecklingscentralen kommer den 1 januari 2012 att bedriva verksamhet i den form som föreslås på basis av utredningen om organiseringen av utvecklingscentralens verksamhet. Denna utredning blev klar under hösten. Föreskrifter om centralenhetens verksamhetsställe och regionenheter, antal, verksamhetsområden, namn och huvudsakliga verksamhetsställen ska utfärdas genom förordning av statsrådet. I lagförslaget konstateras det också att åtminstone en av skogscentralens regionenheter är avsedd för de huvudsakligen svensk- och tvåspråkiga områdena. Dess i 26 § i språklagen (423/2003) avsedda arbetsspråk ska i första hand vara svenska.

Den del av personalen vid de nuvarande skogscentralerna och utvecklingscentralen vars arbetsuppgifter hänförs till den verksamhet som finansieras med statsunderstöd och annan offentlig finansiering omfattar 780 personer. Statens produktivitetsprogram innebär att antalet årsverken fram till år 2014 ska minskas med 160. Minskningen av det anslag som beviljas för detta ändamål kan endast i ringa utsträckning kompenseras med andra åtgärder än genom minskning av personalen. Organisationsförändringen möjliggör emellertid en nedskärning bl.a. av personalen inom förvaltningen och vid sakkunnigstaberna. Fältarbetarnas antal och verksamheten på fältet torde dock kunna bibehållas på en god nivå trots att statsunderstödet minskar.

Lagförslaget innebär att jord- och skogsbruksministeriets uppgifter förändras i förhållande till den nuvarande resultatstyrningen och övriga styrningen och tillsynen. I framtiden ska resultatstyrningen gälla bara en aktör, dvs. skogscentralen, istället för de nuvarande 13 fristående skogscentralerna.

Lagförslaget har utarbetats så att den föreslagna skogscentralen och dess regionenheter ska kunna främja de skogsbaserade näringarna både på riksplanet och på regional nivå.

4.3 Konsekvenser för miljön

Finlands skogscentral ska bl.a. anförtros planerings- och utredningsuppgifter som hänför sig till en hållbar skötsel och användning av skogarna samt annat motsvarande främjande av de skogsbaserade näringarna, klimat- och energimålen, bevarandet av skoglig mångfald och annat miljöskydd i anknytning till skogsbruket. Dessutom ska den föreslagna organisationen tillhandahålla utbildning, rådgivning och information som främjar skogsbruket, vilket även den nuvarande organisationen gjort. Tillhandahållandet av utbildning och rådgivning för enskilda skogsägare samt stöd för planeringen av skogsbruket har visat sig vara fungerande metoder för att nå de miljömål som samhället fastställt och för att bevara den skogliga mångfalden, trots att det saknas förpliktande bestämmelser om saken.

4.4 Språkliga konsekvenser

Enligt 2 § 1 mom. i språklagen är syftet med språklagen att trygga den i grundlagen tillförsäkrade rätten för var och en att hos domstolar och andra myndigheter använda sitt eget språk, antingen finska eller svenska. I 3 § 3 mom. i lagförslaget föreskrivs om ställningen av svensk- och tvåspråkiga områdena, när regionenheter ska uppgöras.

4.5 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet

Projektet för reform av regionförvaltningen (ALKU) inleddes sommaren 2007, i syfte att förtydliga de statliga regionförvaltningsmyndigheternas roller, uppgifter, styrning och regionindelningar. Projektets mandattid var 29.6.2007–31.12.2009. I samband med denna reform stiftades lagen om regionförvaltningsverken (896/2009) och lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna (897/2009). De nuvarande skogscentralerna har hört till den indirekta statsförvaltningen,

har haft egna direktorier och fungerat som självständiga juridiska personer i anslutning till den statliga regionförvaltningsmyndigheten.

I ALKU-projektets mellanrapport konstaterades det att en noggrannare bedömning av skogscentralernas ställning och förhållande till den övriga regionförvaltningen ska utföras efter att regionförvaltningsreformen har genomförts vid utgången av år 2011 (finansministeriets publikationer 19/2008). Denna proposition innehåller föreskrifter om samverkan mellan skogscentralen och regionförvaltningsmyndigheten när det gäller att främja de skogsbaserade näringarna och intensifiera samarbetet mellan dessa organ. För att detta mål ska nås föreslås det för det första att regiondelegationerna ska anförtros sådana uppgifter som stärker skogscentralens och närings-, trafik- och miljöcentralens gemensamma strategiska riktlinjer och för det andra att landskapsförbundet och närings-, trafik- och miljöcentralen ska vara representerade i regiondelegationens sammansättning. Regiondelegationen ska fatta beslut om riktlinjerna för det strategiska samarbetet mellan regionenheten, landskapsförbundet och närings-, trafik- och miljöcentralen. Regiondelegationen ska också delta i beredningen av program för de sist nämnda organen. Genom de uppgifter som enligt propositionen ska föreskrivas för regiondelegationerna blir samarbetet mellan regionenheterna och de övriga regionala aktörerna djupare och mångsidigare.

4.6 Konsekvenser för skogsägarna och konkurrenssituationen

I propositionen föreslås det att skogscentralens offentliga förvaltningsuppgifter helt och hållet ska särskiljas från skogscentralens affärsverksamhet. Uppgiftsområdena ska inom en övergångstid, fram till utgången av år 2014, särskiljas från varandra i fråga om ekonomi, personal och verksamhet. Inom samma tidtabell ska också de befogenheter och det ansvar som hänför sig till affärsverksamheten särskiljas från skogscentralhelheten. Då affärsverksamheten på detta sätt har blivit åtskild från de offentliga förvaltningsuppgifterna kommer skogscentralens affärs-

verksamhet att ha en motsvarande ställning som de övriga skogsbruksaktörernas kundfinansierade verksamhet. Den affärsverksamhet som bedrivs vid de nuvarande skogscentralerna gynnas nämligen i vissa avseenden i förhållande till utomstående aktörer t.ex. genom att gemensamma stödtjänster och andra gemensamma resurser används för statsunderstödsverksamheten och affärsverksamheten. Genom detta lagförslag och den föreslagna lagen om Finlands skogscentrals system för skoglig information förtydligas emellertid föreskrifterna om bruket av sådan skoglig information som används vid skogsplaneringen i förhållande till nuläget. Därmed kommer tillgången till skoglig information att förenhetligas för de olika aktörernas del.

Statsunderstödsverksamheten, dvs. skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter (vilket sker vid enheten för offentliga tjänster) ska enligt propositionen särskiljas från affärsverksamheten genom bruk av särskilda användarrättigheter och separata databaser samt på andra liknande sätt. Ifall t.ex. program utnyttjas över denna gräns ska det ske inom ramen för de avgiftsbelagda tjänsterna. Skogscentralens enhet för offentliga tjänster ska således också kunna erbjuda andra aktörer, utöver skogscentralens affärsverksamhetsenhet, möjligheter att använda programmen.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

Jord- och skogsbruksministeriet startade den 28 april 2009 ett projekt för utveckling av organisationerna för främjande av skogsbruket MMM020:00/2009. Projektets slutrapport överlämnades till uppdragsgivaren den 17 december 2009. Målet med projektet var bl.a. att förtydliga arbetsfördelningen mellan de olika aktörerna i fråga om främjandet av skogsbruket, att öka de statliga stödens verkningsfullhet och transparens samt att förbättra konkurrensförutsättningarna på marknaden för skogsrelaterade tjänster.

Projektets styrgrupp föreslog att den lagstiftning som gäller skogscentralerna och

utvecklingscentralen samt skogsvårdsföreningarna ska revideras bl.a. så att den uppfyller kraven på konkurrensneutralitet. Styrgruppen föreslog i sin slutrapport att skogscentralerna och en del av utvecklingscentralen ska slås samman till en enda statsunderstödsorganisation som ska omfatta hela landet. Denna organisation ska vara underställd jord- och skogsbruksministeriet och omfattas av ministeriets direkta resultat- och resursstyrning. Organisationen ska på riksplanet ha gemensamma verksamhetsprocesser medan den regionala verksamheten ska skötas av regionenheter som är inriktade på kundbetjäning. Inom denna lösning kan också den svenskspråkiga servicen tryggas bäst. Målet är att effektivisera förvaltningen och garantera så god service som möjligt för näringsverksamheten inom branschen. För att trygga den regionala förankringen ska man i varje region inrätta ett organ som består av de centrala skogsbruksaktörerna och där bl.a. landskapsförbunden och närings-, trafik- och miljöcentralerna är representerade.

Jord- och skogsbruksministeriet tillsatte den 24 februari 2010 en grupp för uppföljning av projektet för utveckling av organisationerna för främjande av skogsbruket (MMM013:00/2010). Uppföljningsgruppen har till uppgift att följa upp och styra projektet för utveckling av organisationerna för främjande av skogsbruket. I uppföljningsgruppen finns representanter för olika intressentgrupper inom skogsbruket, jord- och skogsbruksministeriet, finansministeriet, miljöministeriet, Forststyrelsen, skogscentralerna och utvecklingscentralen. Det lagförslag som ingår i propositionen har beretts vid jord- och skogsbruksministeriet, av en grupp som bestått av representanter för jord- och skogsbruksministeriet, skogscentralerna och utvecklingscentralen. Gruppens beredningsarbete har styrts av den ovan nämnda uppföljningsgruppen.

Propositionen grundar sig på de riktlinjer som fastställts inom det ovan nämnda projektet för utveckling av organisationerna för främjande av skogsbruket samt på det arbete som utförts av den nämnda gruppen vid jord- och skogsbruksministeriet. Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid jord- och skogsbruksministeriet.

Ministerarbetsgruppen för förvaltning och regionutveckling har behandlat propositionsutkastet gällande skogscentrallagen den 26 augusti och den 23 september 2010. Ministerarbetsgruppen förordade propositionsutkastet.

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Propositionen har sänts på remiss till justitieministeriet, arbets- och näringsministeriet, finansministeriet, miljöministeriet, Konkursverket, Lantmäteriverket, Forststyrelsen, Skogsforskningsinstitutet, utvecklingscentralen, de regionala skogscentralerna (13 st.) samt deras myndighetschefer, Eläkekassa Verso, personalorganisationerna (4 st.), Jord- och skogsbruksproducenternas centralförbund MTK rf, Skogsägarnas förbund (9 st.), Skogsindustrin rf, Svenska Lantproducenternas Centralförbund SLC rf, Pääkaupunkiseudun metsänomistajat ry samt till jord- och skogsbruksministeriets jordbruksavdelning och fiske- och viltavdelning, dvs. sammanlagt till 55 aktörer.

Till jord- och skogsbruksministeriet inkom 39 remissyttranden. Utöver de begärda remissyttrandena lämnade också Innofor Finland Oy och Finlands naturskyddsförbund in var sitt yttrande. Nästan alla remissinstanser ansåg att utgångspunkterna och principerna för den föreslagna lagen är goda samt att reformen är ett steg i rätt riktning. Många remissinstanser framställde emellertid önskemål om att reformen skulle beredas vidare. Förslaget om att en enda landsomfattande skogscentral ska grundas fick enhälligt understöd, även om man i vissa utlåtanden ställde sig avvaktande till huruvida arbetsfördelningen mellan skogscentralens centralenhet och regionenheter är ändamålsenlig, till det sätt på vilket språkfrågan ska lösas samt till regionenheterens antal och gränserna för deras verksamhetsområden.

I finansministeriets och justitieministeriets yttranden uppmärksammades särskilt grundlagsfrågor med avseende på utövningen av offentlig makt. I finansministeriets yttrande dryftades också förhållandet mellan skogscentralsreformen och statens regionförvaltningsreform och deras tidtabeller. Utöver det

som framförts ovan uppmärksammade finansministeriet i sitt yttrande dessutom vissa frågor i anslutning till skogscentralens egenomsarrangemang.

Enligt det som framförts i yttrandena utgörs den mest problematiska punkten av att samma organisation fortsättningsvis både ska sköta offentliga förvaltningsuppgifter och bedriva affärsverksamhet. Kritiken mot denna lösning gällde i huvudsak skogscentralens föreslagna styrningssystem, som betraktades som stelt och ansågs fördunkla makt- och ansvarsförhållandena. En annan central fråga som föranledde kritik i yttrandena var huruvida det är lämpligt att skogscentralen bedriver affärsverksamhet. I yttrandena uppmärksammades de eventuella problem som affärsverksamheten föranleder, närmast i fråga om konkurrensneutraliteten. I flera yttranden konstaterades det att skogscentralerna borde ha behandlats som en del av en större helhet där organisationsfältet kunde ha granskats i sin helhet, i synnerhet när det gäller affärsverksamheten. I skogscentralernas yttranden uppmärksammades särskilt skogscentralens kärnuppgifter och dess ledning, utvecklingscentralens ställning och förhållande till skogscentralsreformen samt vilka konsekvenser de övergångsbestämmelser som gäller personalen har för skogscentralens framtida verksamhet. I det gemensamma yttrande som gavs av skogscentralernas myndighetschefer stod organiseringen av de uppgifter som innefattar offentlig makt vid den nya skogscentralen i fokus.

Vid den fortsatta beredningen av regeringspropositionen koncentrerade man sig på att förbättra strukturen för Finlands skogscentrals styrningssystem. Detta föranledde bl.a. ett förslag om att utövningen av offentlig makt ska koncentreras till direktören för skogscentralens enhet för offentliga tjänster samt en precisering av de ärendehalter som är förenade med utövning av offentlig makt. Landsbygdsverket ska dock fortsättningsvis svara för utövningen av betydande offentlig makt. Inom en bestämd övergångsperiod ska skogscentralens affärsverksamhet dessutom helt och hållet skiljas åt från dess övriga verksamhet. Vid den fortsatta beredningen av propositionen har man också beaktat de för-

slag till mindre preciseringar som framförts i yttrandena.

6 Samband med andra propositioner

I denna regeringsproposition anförtros skogscentralens enhet för offentliga tjänster offentliga förvaltningsuppgifter. I den regeringsproposition som gäller Finlands skogscentrals system för skoglig information har man för avsikt att som en offentlig förvaltningsuppgift anförtro skogscentralens enhet för offentliga tjänster registerföringen i anslutning till detta informationssystem. I lagen om Finlands skogscentrals system för skoglig information ska det nämligen fastställas vilken aktör som fungerar som registerförare. De förpliktelser som hänför sig till registerför-

ringen ska fastställas med stöd av personuppgiftslagen och den föreslagna lagen om Finlands skogscentrals system för skoglig information. I lagen om Finlands skogscentrals system för skoglig information finns också några hänvisningar till den föreslagna lagen om Finlands skogscentral. Propositionerna har därmed ett sådant samband att det är ändamålsenligt att de behandlas samtidigt.

De ändringar som behövs för att återin- drivningen av finansiering som beviljats med stöd av lagen om istandsättning av underproduktiva skogar i Lappland (1057/1982) ska kunna anförtros en myndighet ska beredas som ett särskilt projekt. Skötseln av återin- drivningsuppgifter anses nämligen kunna in- nefatta sådan betydande utövning av offent- lig makt som inte genom lag kan anförtros Finlands skogscentral.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag**1 kap. Allmänna bestämmelser**

1 §. Finlands skogscentral. I 1 mom. definieras på ett allmänt plan den organisatoriska helhet som det föreskrivs om i den föreslagna lagen. Dessutom föreskrivs det om det allmänna uppdraget för Finlands skogscentral, nedan *skogscentralen*, som inrättas genom lagen. Genom lagen föreskrivs det om en utvecklings- och verkställighetsorganisation som täcker hela landet och sköter uppgifter som gäller en hållbar skötsel och användning av skogarna samt bevarande av skoglig mångfald och främjande av skogsbaserade näringar. För närvarande finns det 13 självständiga landskapsbaserade skogscentraler, men efter lagens ikraftträdande finns det en enda skogscentral som omfattar hela landet.

Skogscentralens allmänna uppdrag förblir oförändrat, eftersom den nya skogscentralen enligt 1 mom. ska främja de skogsbaserade näringarna, verkställa lagstiftningen om skog och sköta uppgifter som hänför sig till skogliga data. Tyngdpunkten för skogscentralens uppgifter kommer tydligare än nu att ligga på att främja förutsättningarna för mångsidig näringsverksamhet.

Främjandet av de skogsbaserade näringarna inbegriper i första hand det allsidiga främjande av skogsbruk som ålagts de nuvarande skogscentralerna. Uppgiftsområdet är viktigt och inbegriper planerings- och utredningsuppgifter som hänför sig till en hållbar skötsel och användning av skogarna samt andra motsvarande främjande åtgärder. Det vidsträckta verksamhetsområdet innehåller de olika delområdena skogsbaserade näringar, klimat- och energimål, bevarande av skoglig mångfald och annat miljöskydd i anknytning till skogsbruket. Också rådgivning, utbildning och information är inslag i den verksamhet för främjande av de skogsbaserade näringarna som skogscentralen ska bedriva.

Med verkställighet av lagstiftningen om skog avses särskilt beredning och beslutsfattande i ärenden som gäller enskilda medborgares eller sammanslutningars intressen, rättigheter eller skyldigheter. Denna kategori av

ärenden inbegriper bl.a. finansieringsbeslut som hör samman med lagstiftningen om skogsbrukets finansiering och beredning av dem samt inspektioner. Till verkställighet av lagstiftningen hör bl.a. beslut enligt lagen om skogsvårdsföreningar och beredning av dem i ärenden som gäller befrielse från skogsvårdsavgift samt ärenden i samband med tillsyn över skogsvårdsföreningarnas verksamhet. Också tillsyn över skogslagens efterlevnad utgör en av helheterna i samband med verkställigheten av lagstiftningen. Verkställigheten av lagstiftningen innefattar dessutom den faktiska rådgivning och verksamhet av annat slag som rör tillämpning och verkställighet av de ovannämnda författningarna och av andra författningar som är jämförbara med dem. Finlands skogscentral åläggs i egentlig mening inte några helt nya uppgiftssektorer genom den nya lagen vad verkställigheten av lagstiftningen beträffar.

Skötseln av uppgifter som hänför sig till skogliga data är kopplad till den föreslagna lagen om Finlands skogscentrals system för skoglig information och därigenom till de ärenden som det föreskrivs att skogscentralen ska sköta.

Skogscentralen ingår alltså i den s.k. indirekta statsförvaltningen, och ett centralt drag som hör ihop med denna ställning är att skogscentralen enligt förslaget omfattas av jord- och skogsbruksministeriets strategiska och resultatorienterade styrning och står under ministeriets tillsyn.

2 §. Begränsning av verksamheten. Enligt 1 mom. föreskrivs det i 8 § i lagförslaget om skogscentralens offentliga förvaltningsuppgifter. Den helhet av offentliga förvaltningsuppgifter som det föreskrivs om i 8 § motsvarar till sitt innehåll de offentliga förvaltningsuppgifter som skogscentralerna ska sköta enligt den gällande skogscentrallagen. Genom de föreslagna bestämmelserna anförtros skogscentralen inte några nya uppgifter som de nuvarande skogscentralerna inte har. En del av de offentliga förvaltningsuppgifterna har samband med det administrativa beslutsfattandet och kompletterande uppgifter samt med annan verkställighet av skogslagstiftningen. Till en del är det fråga om att fullföl-

ja andra förvaltningsområdesspecifika mål; till de viktigaste av dem hör främjande av de skogsbaserade näringarna och av samarbete inom skogsbruket samt skogsrelaterad miljö- och naturvård. Offentliga intressen är relaterade till skogscentralens offentliga förvaltningsuppgifter, och skötseln av uppgifterna finansieras huvudsakligen med statsunderstöd. För de offentliga förvaltningsuppgifternas del är det främst skogsägare som är skogscentralens kunder.

Enligt 2 mom. kan skogscentralen bedriva affärsverksamhet som är åtskild från skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter. Affärsverksamheten ingår inte i skogscentralens lagstadgade offentliga förvaltningsuppgifter, därför kan det statsunderstöd som beviljas skogscentralens enhet för offentliga tjänster inte användas till finansiering av den. Målet för affärsverksamheten är att tillhandahålla kommersiella tjänster, varför syftet att generera inkomster och strävan efter ett gott ekonomiskt resultat är utmärkande för den. Verksamheten är i allmänhet av sådan typ att den kan bedrivas också av konkurrerande verksamhetsutövare.

Den näringsverksamhet som skogscentralerna för närvarande bedriver ingår i den affärsverksamhet som avses i lagförslaget. Till de centralaste nuvarande tjänster som tillhandahålls i form av näringsverksamhet hör planering och genomförande av skogsförbättringsarbeten som genomförs med statligt finansieringsstöd samt utarbetande av fastighetsvisa skogsbruksplaner och värdering av fastigheter utgående från information om skogstillgångarna. Affärsverksamheten inbegriper också genomförande av samprojekt som anknyter till skogsförbättring.

I syfte att förhindra bindningar som kan äventyra skogscentralens opartiskhet och oavhängighet åtskiljs affärsverksamheten enligt förslaget från skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter. På så sätt blir också den ställning som skogscentralens affärsverksamhet har likvärdig med den kundfinansierade verksamhet som andra skogsbruksaktörer bedriver. Åtskiljandet bör ske i ekonomiskt, personellt och funktionellt hänseende. Enligt en övergångsbestämmelse som föreslås i 37 § 1 mom. ska skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter senast den 30 juni 2012

åtskiljas på personnivå från affärsverksamheten. Det ekonomiska åtskiljandet ska genomföras senast den 31 december 2014. Detta kompletteras genom att det i 39 § 2 mom. föreslås bli föreskrivet att affärsverksamheten inom ramen för samma tidtabell ska åtskiljas från skogscentralshelheten också vad befogenheterna och ansvaret beträffar.

Åtskiljande i personellt hänseende innebär att en och samma anställd inte kan sköta både offentliga förvaltningsuppgifter och uppgifter som ingår i affärsverksamheten. Med åtskiljande i funktionellt hänseende avses det att affärsverksamhetsorganisationen separeras från den övriga skogscentralen. Åtskiljandet i funktionellt hänseende innebär förutom den ovan beskrivna arbetsfördelningen på personnivå att verksamhetsledningen samt de gemensamma resurserna för stödtjänster och skötsel av andra affärsverksamhetsuppgifter samt offentliga förvaltningsuppgifter skiljs åt. Med undantag för direktionen, som är skogscentralens högsta beslutande organ, organiseras affärsverksamheten och skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter i separata enheter som är oberoende av varandra. Också verksamheten som direktör för skogscentralens enhet för offentliga tjänster ska enligt förslaget vara helt åtskild från verksamheten som affärsverksamhetsdirektör.

Åtskiljandet i ekonomiskt hänseende betyder bl.a. att affärsverksamhetens och den övriga skogscentralens kassaflöde och kapital separeras. En separat balansräkning upprättas för skogscentralens affärsverksamhet, och skyldigheten att hålla tillgångarna isär skärps även i övrigt när det gäller affärsverksamheten respektive den verksamhet som bekostas med statsunderstöd. Syftet med bestämmelserna är att hindra korssubventioner mellan de offentliga förvaltningsuppgifterna och affärsverksamheten.

Enligt 2 mom. får skogscentralens affärsverksamhet inte äventyra skötseln av skogscentralens lagstadgade uppgifter eller dess opartiskhet. Med avvikelse från den gällande skogscentrallagen behöver affärsverksamheten dock inte längre ansluta sig till uppnåendet av skogscentralens syfte. Affärsverksamheten föreslås inte heller vara begränsad till enbart skogsbruksanknutna tjänster.

När det bedöms om skötseln av skogscentralens lagstadgade uppgifter och opartiskheten är äventyrad gäller det att beakta affärsverksamhetens omfattning och art samt hur riskfylld affärsverksamheten är. Inte heller får skogscentralens investeringar och ekonomiska åtaganden i andra sammanslutningar äventyra skötseln av de lagstadgade uppgifterna och opartiskheten. På grund av verksamhetens art föreslås t.ex. sådan virkeshandel eller produktion av och handel med planter som bedrivs direkt av skogscentralen vara förbjuden. Virkeshandel som avser skog i skogscentralens ägo är emellertid möjlig.

2 kap. Skogscentralens uppbyggnad

3 §. Skogscentralens uppbyggnad. Finlands skogscentral föreslås vara uppdelad i två enheter i funktionellt avseende. Vid skogscentralen ska det finnas en enhet för offentliga tjänster som sköter offentliga förvaltningsuppgifter och en affärsverksamhetsenhet som sköter den från de offentliga förvaltningsuppgifterna åtskilda affärsverksamheten. Enheten för offentliga tjänster består av en centralenhet och regionenheter. Uppbyggnaden är befogad med tanke på den nya organisationens uppgifter. En del av skogscentralens uppgifter är landsomfattande, medan andra genomförs i regionerna.

Centralenheten och regionenheterna bildar en organisation med drag av matrisorganisation. Centralenheten ska genom sin egen verksamhet främja skogscentralens samverkan vid beredningen och genomförandet av horisontella frågor, dvs. angelägenheter, projekt och processer som rör alla regionenheter, så att de löper smidigt. Centralenheten ska samordna och producera tjänster för regionenheterna enligt in house-principen. I skogscentralens egentliga ledningssystem tillämpas inte den struktur med multipla rapporteringsvägar som är typisk för matrisorganisationer. Eftersom ansvarsfördelningen är tydlig i skogscentralens interna verksamhet genomförs den matrisliknande strukturen bara på processernas operativa nivå, inte vad själva ledarskapet beträffar. De olika processerna är helheter som är knutna till t.ex. förvaltning, rådgivning till skogsägare, information om skogstillgångarna och verkställighet

av lagstiftningen. Inom ramen för var och en process utvecklas och kontrolleras det hur de i processen ingående helheterna fungerar inom alla regionenheter.

Enligt 1 mom. ska det vid skogscentralen finnas en enhet för offentliga tjänster för skötseln av de uppgifter som avses i 8 § och en affärsverksamhetsenhet för skötseln av den affärsverksamhet som är åtskild från de offentliga förvaltningsuppgifterna. Enligt 2 mom. består enheten för offentliga tjänster av en centralenhet och regionenheter. I bestämmelsen konstateras dessutom att skogscentralens organ är en direktion och regiondelegationer. Organens närmare sammansättning definieras i de föreslagna 4 och 6 §.

Syftet med språklagen är att trygga den i grundlagen tillförsäkrade rätten för var och en att hos bl.a. myndigheter och självständiga offentligrättsliga inrättningar använda sitt eget språk, antingen finska eller svenska. I enlighet med 3 § i språklagen ska språklagen tillämpas i skogscentralens verksamhet. Enligt 25 § i språklagen tillämpas språklagen också när offentliga förvaltningsuppgifter genom lag eller med stöd av lag anförtros enskilda.

Enligt 6 § i språklagen är en myndighet tvåspråkig, om dess ämbetsdistrikt omfattar kommuner som har olika språk eller minst en tvåspråkig kommun. En myndighet är enspråkig, om dess ämbetsdistrikt omfattar enbart kommuner med samma språk. Den språkliga statusen för en regional enhet vid en myndighet bestäms enligt språkförhållandena i enhetens ämbetsdistrikt.

Eftersom skogscentralen kommer att vara en helhet i funktionellt hänseende är den till sin karaktär en tvåspråkig organisation. För tryggnad av att detta fungerar i praktiken är avsikten emellertid huvudsakligen att sammanföra de två- och svenskspråkiga områdena i en tvåspråkig regionenhet. Denna regionenhets arbetsspråk ska i första hand vara svenska. Bestämmelser om detta föreslås i 3 mom., där en uttrycklig hänvisning till 26 § i språklagen ingår.

Den tvåspråkiga regionenheten kan vid behov också betjäna hela skogscentralen så att tjänsterna på båda nationalspråken kan tryggas i hela landet.

Bestämmelser om centralenhetens verksamhetsställe och om regionenheternas antal, verksamhetsområden, namn och huvudsakliga verksamhetsställen utfärdas enligt den föreslagna 3 mom. genom förordning av statsrådet. Nuvarande praxis förändras inte till denna del.

4 §. Skogscentralens direktion. Paragrafen innehåller bestämmelser om antalet medlemmar i skogscentralens direktion samt om direktionens tillsättare och mandatperioden. I paragrafen har man velat accentuera att skogscentralen är landsomfattande genom att uttryckligen föreskriva att hänsyn till landets olika delar och regional jämlikhet ska tas när medlemmarna utses. I direktionen ska finnas företrädare för staten, skogsägarna, företagsverksamhet och utvecklingsverksamhet samt skogscentralens personal. En av medlemmarna ska företräda de huvudsakligen svenskspråkiga områdena.

Eftersom också från de offentliga förvaltningsuppgifterna åtskild affärsverksamhet är underställd direktionen föreskrivs det i 2 mom. särskilt att det när direktionsmedlemmarna utses gäller att ta hänsyn till verksamhetsbetingelserna för skogscentralens från de offentliga förvaltningsuppgifterna åtskilda affärsverksamhet i förhållande till eventuell konkurrerande affärsverksamhet. Till medlem i direktionen bör inte utses t.ex. en person som deltar i affärsverksamheten inom ett företag i den bransch där skogscentralen bedriver affärsverksamhet.

Det föreslagna 3 mom. innehåller ett bemyndigande, enligt vilket närmare bestämmelser om direktionens tillsättande och närmare sammansättning samt om andra nödvändiga frågor som gäller direktionen utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §. Företrädare för personalen i skogscentralens direktion. Enligt den föreslagna paragrafen ska den medlem i skogscentralens direktion som företräder personalen ha samma rättigheter och skyldigheter som direktionens övriga medlemmar. Den medlem som företräder personalen ska dock inte ha rätt att delta i utarbetandet av förslag som gäller val eller entledigande av skogscentralens ledning eller att delta i beredningen av ärenden som gäller ledningens avtalsvillkor, personalens anställningsvillkor och stridsåtgärder. Med

deltagande i utarbetandet av förslag som gäller val eller entledigande av skogscentralens ledning avses en framställning som är avsedd att behandlas i direktionen och gäller ett utlåtande till jord- och skogsbruksministeriet i anknytning till val eller entledigande av skogscentralens direktör. Statsrådet ska enligt 13 § 1 mom. i lagförslaget välja och entlediga direktören efter föredragning från jord- och skogsbruksministeriet. Den medlem som företräder personalen får enligt förslaget inte heller delta i behandlingen av en framställning till jord- och skogsbruksministeriet som gäller val eller entledigande av en regiondirektör. Inte heller får företrädaren för personalen delta i behandlingen av ärenden som gäller ledningens avtalsvillkor, personalens anställningsvillkor och stridsåtgärder. Inskränkningarna i befogenheterna för den som företräder personalen motsvarar till sitt innehåll inskränkningarna enligt 9 § 2 mom. i lagen om personalrepresentation i företagens förvaltning (725/1990) och 12 § 1 mom. i lagen om statliga affärsverk (1185/2002).

6 §. Regiondelegation. Paragrafen innehåller bestämmelser om antalet medlemmar i regiondelegationen samt om tillsättaren och mandatperioden. Medlemmarna i regiondelegationen ska företräda skogsägarna inom regionenhetens verksamhetsområde, annan sakkunskap som är viktig med tanke på regionenhetens verksamhet och regionenhetens personal. I paragrafen framhålls också befästandet av skogscentralens verksamhetsmässiga och regionala kontakter med närings-, trafik- och miljöcentralerna samt landskapsförbunden. Var och en av dessa föreslås ha en företrädare i regiondelegationen. Detta är motiverat med avseende på de uppgifter för regiondelegationen som anges i 10 § i lagförslaget och som tar fasta på genomförandet av strategiskt och regionalt samarbete mellan de nämnda organisationerna och skogscentralen.

I 2 mom. finns ett bemyndigande. Närmare bestämmelser om regiondelegationens tillsättande och om andra nödvändiga frågor som gäller regiondelegationen utfärdas enligt bemyndigandet genom förordning av statsrådet.

7 §. Ledandet av skogscentralen. För att Finlands skogscentral ska vara en välfungerande organisation måste dess ledningssy-

stem fastställas entydigt och konsekvent. Därför anses det vara ändamålsenligt att föreskriva om ledandet av skogscentralen i den föreslagna lagen. Skogscentralens högsta beslutande organ är direktionen, som direktören för skogscentralens enhet för offentliga tjänster är underställd. Enligt 1 mom. ska enheten för offentliga tjänster ledas av en direktör som är underställd direktionen. Direktören leder och styr regionenheternas verksamhet med centralenhetens stöd. I fråga om den affärsverksamhet som är åtskild från de offentliga förvaltningsuppgifterna konstateras det i bestämmelsen att affärsverksamhetsenheten leds av en affärsverksamhetsdirektör som är underställd direktionen.

Ledningen av skogscentralens enhet för offentliga tjänster kan granskas på tre olika nivåer: strategisk nivå, operativ nivå och personledningsnivå. Direktörens uppgift fokuserar i princip på de två sistnämnda. Direktören ska organisera verksamheten inom enheten för offentliga tjänster så väl som möjligt med utgångspunkt i de mål som direktionen har ställt upp och de beslut som den fattar. Det kan anses att direktören ansvarar för att verksamheten leder till resultat. I 7 § 2 mom. föreskrivs det om direktörens uppgifter. Direktören ska leda, övervaka och utveckla verksamheten inom enheten för offentliga tjänster samt ansvara för att resurserna utnyttjas på ett ändamålsenligt sätt inom centralenheten och regionenheterna och för att verksamheten leder till resultat med hänsyn till att målet är att främja skogsbruket. Direktören ansvarar också för beredningen av de ärenden som skogscentralens direktion ska behandla, frånsett den från de offentliga förvaltningsuppgifterna åtskilda affärsverksamheten, och för verkställandet av direktionens beslut.

I 3 mom. föreskrivs det om regiondirektörerna, som är underställda direktören. Regiondirektören ska leda, övervaka och utveckla regionenhetens verksamhet samt ansvara för att verksamheten leder till resultat. Regiondirektören ansvarar också för beredningen av de ärenden som regiondelegationen ska behandla och för verkställandet av de beslut som regiondelegationen enligt lagförslaget har rätt att fatta.

I 4 mom. finns ett bemyndigande att utfärda förordning. Enligt det utfärdas närmare

bestämmelser om direktörens och regiondirektörernas uppgifter samt om direktörens närvaro och funktioner vid direktionens mötena genom förordning av statsrådet. För att skogscentralens direktör ska förbli oavhängig i förhållande till affärsverksamheten avses separata bestämmelser om direktörens uppgifter och närvaro vid direktionens mötena bli utfärdade på så sätt att direktören inte har någon koppling till affärsverksamhetsärenden när det gäller närvaro i direktionen, beredning och föredragning av affärsverksamhetsärenden och fattande av beslut som gäller dem.

3 kap. Skogscentralens uppgifter

8 §. Skogscentralens uppgifter. I 8 § indelas skogscentralens uppgifter i centralenhetens uppgifter (1 mom.) och regionenheternas uppgifter (2 mom.). Avsikten är att skogscentralen genom den föreslagna 8 § inte ska åläggas nya uppgifter som de nuvarande skogscentralerna inte redan har. En detaljerad uppgiftsindelning är motiverad för att centralenhetens interna organisering ska vara distinkt. Centralenheten har självständiga uppgifter som är oberoende av regionenheterna, men största delen av dess uppgifter går ut på att samordna regionenheterna och styra verksamheten i riktning mot en enhetlig praxis. Centralenhetens uppgifter är i regel inte beslut som rör enskilda eller sammanslutningar. I centralenhetens uppgifter accentueras utveckling av skogscentralen som är dels intern, dels av ett slag som hela skogsbruket behöver.

Uppgifterna anknyter huvudsakligen till främjande av skogsbruk. I anknytning till detta ska centralenheten enligt 1 mom. 1 punkten centraliserat svara för planerings- och utredningsuppgifter som hänför sig till en hållbar skötsel och användning av skogarna samt för annat motsvarande främjande av de skogsbaserade näringarna, klimat- och energimålen, bevarandet av skoglig mångfald och annat miljöskydd i anknytning till skogsbruket. Planerings- och utredningsuppgifter som hänför sig till en hållbar skötsel och användning av skogarna är en viktig sektor bland skogscentralens uppgifter. De inbegriper t.ex. utredningsarbeten i samband med

genomförandet av naturvårdsprojekt. Uppgifterna hänför sig bl.a. till utarbetande och genomförande av det nationella skogsprogrammet. Den nämnda 1 punkten motsvarar 1 a § 1 mom. 1 och 7 punkten i den gällande skogscentrallagen.

Den föreslagna 1 mom. 2 punkten motsvarar i huvuddrag det som föreskrivs i 1 a § 1 mom. 3 punkten i den gällande skogscentrallagen. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska centralenheten främja landsomfattande samverkan och funktionellt samarbete inom skogsbruket.

Den föreslagna 1 mom. 3 punkten motsvarar det som föreskrivs i 1 a § 1 mom. 6 punkten i den gällande skogscentrallagen. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska centralenheten tillhandahålla utbildning, rådgivning och information som främjar skogsbruket. Den föreslagna 4 punkten åter innehåller i huvudsak de slag av ärenden som det föreskrivs om i 1 a § 1 mom. 4 punkten och 1 § 2 mom. i den gällande skogscentrallagen. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska centralenheten styra och övervaka skötseln av de uppgifter som föreskrivs för skogscentralen eller skogscentralerna någon annanstans i lagstiftningen.

Den föreslagna 1 mom. 5 punkten motsvarar 1 a § 1 mom. 2 punkten i den gällande skogscentrallagen. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska centralenheten följa skogsbrukets och skogarnas tillstånd och utveckling samt lägga fram förslag och initiativ som hänför sig till detta. Den föreslagna 6 punkten motsvarar 1 a § 1 mom. 8 punkten i den gällande skogscentrallagen. Enligt den föreslagna 6 punkten ska centralenheten delta i internationellt samarbete som hänför sig till uppgifterna.

Den föreslagna 1 mom. 7 punkten motsvarar 1 a § 1 mom. 10 punkten i den gällande skogscentrallagen. Enligt den föreslagna 7 punkten ska centralenheten utföra andra uppgifter som föreskrivs för skogscentralen eller skogscentralerna samt sköta sådana uppgifter med anknytning till beredningen och verkställigheten av skogspolitiken som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer. I 1 a § 1 mom. 10 punkten i den gällande skogscentrallagen föreskrivs det att skogscentralerna ska tillhandahålla sådana tjänster

i anslutning till verkställigheten av skogspolitiken som jord- och skogsbruksministeriet ålägger dem. Lagen om offentlig upphandling (348/2007) tillämpas inte på upphandling som en upphandlande enhet företar hos enheter anknutna till den upphandlande enheten (in house -upphandling). Eftersom skogscentralen inte är en enhet som är anknuten till jord- och skogsbruksministeriet används inte ordet tjänster i den föreslagna bestämmelsen.

Bestämmelser om regionenheternas uppgifter finns i det föreslagna 2 mom. Regionenheternas uppgifter påminner till stor del om centralenhetens uppgifter, men den i 2 mom. 2 punkten angivna uppgiften att utarbeta och följa upp regionala skogsprogram samt främja genomförandet av dem är entydigt något som bara regionenheterna ska sköta. I regionenheternas verksamhet accentueras även i övrigt främjandet av de skogsbaserade näringarna tillsammans med regionala samarbetsparter. Enligt den föreslagna 2 mom. 1 punkten hör det till regionenheternas uppgifter att främja de skogsbaserade näringarna i samarbete med organisationer och organ som främjar näringsverksamheten regionalt eller på landskapsnivå. Dessa organ är bl.a. landskapsförbunden, närings-, trafik- och miljöcentralerna samt skogsvårdsföreningarna. I lagen om skogsvårdsföreningar åläggs skogsvårdsföreningarna att allmänt främja skogsbruket. De föreslagna 3, 4 och 6 punkterna i 2 mom. är av motsvarande typ som för centralenhetens vidkommande. Uppföljningsuppgifterna i 6 punkten avser bl.a. medverkan i skogscertifieringsverksamhet.

Av bestämmelserna i 2 mom. är 5 punkten, dvs. verkställighet av lagstiftningen om skog, en central uppgiftssektor för regionenheterna. Centralenhetens ställning är kopplad till denna sektor via samordningen av uppgifter med anknytning till verkställighet av lagstiftningen och utvecklingen av enhetlig praxis. Till de centralaste inslagen i uppgiftssektorn hör verkställighet av skogslagen, lagen om skogsvårdsföreningar och lagstiftningen om skogsbruksfinansiering. Verkställigheten av lagstiftningen inbegriper också den registerföring som avses i propositionen med förslag till lagen om Finlands skogscentrals system för skoglig information. Skötseln av de upp-

gifter som föreskrivs i den sistnämnda lagen är delvis en uppgift för regionenheterna.

Bestämmelser om behandlingen av ersättning för viltskador som drabbat skogsbruket finns numera i viltskadelagen, som trädde i kraft den 1 december 2009. I viltskadelagen föreskrivs det om de grunder och förfaranden som ska iaktas när medel beviljas för ersättning av skador som orsakats av vilt och för förebyggande av sådana skador. Det anses inte längre vara ändamålsenligt med en särskild punkt om detta i likhet med 1 a § 2 mom. 2 punkten i den gällande skogscentrallagen, utan i stället finns en hänvisning till viltskadelagen i den föreslagna 2 mom. 5 punkten. I 16 § i lagen om handel med skogsodlingsmaterial (241/2002) åläggs skogscentralerna att bistå Livsmedelssäkerhetsverket vid kontroller i anknytning till produktionen och marknadsföringen av frön av skogsträd. Officiell virkesmätning som avses i virkesmätninglagen ska begäras hos skogscentralen, till vilken också begäran om att ett ärende som gäller ett beslut av en officiell mätare ska avgöras av mätningssnämnden ska riktas. Skogscentralen granskar de handlingar som hänför sig till begäran och ger ett intyg över en muntlig begäran. De uppgifter som räknas upp här ska skötas regionalt också i fortsättningen.

Enligt förslaget ska regionenheterna också framdeles ha tillsyn över efterlevnaden av lagen om bekämpning av insekt- och svampskador i skog och fatta förpliktande beslut när någon underlåter att fullgöra sina skyldigheter som det föreskrivs om i lagen. När risk för omfattande insekt- eller svampskador uppstår ska regionenheterna dessutom till jord- och skogsbruksministeriet göra en framställning om de åtgärder som är nödvändiga för att förebygga att skada uppkommer eller sprids. I fråga om lagen om samfällda skogar ska regionenheterna ha tillsyn över efterlevnaden av lagen om samfällda skogar, fastställa reglementet för delägarlaget, välja en av delägarlagets revisorer, föra ett register över de samfällda skogarna, sammankalla delägarna i en samfällad skog som ska bildas till den första stämman samt på utmätningsmannens begäran anvisa de träd ur en samfällad skog som ska utmätas och säljas för delägarlagets skulder. Enligt 16 § i lagen om

samfälligheter (758/1989) ska regionenheten i fortsättningen fastställa ett beslut av ett delägarlag för en samfällighet genom vilket ändamålet med samfällighetens användning ändras till en samfällad skog.

Enligt 13 § i lagen om överlåtelseskatt är överlåtelse av fastighet befriad från överlåtelseskatt, om bytet enligt ett av skogscentralen utfärdat intyg leder till en väsentligt lämpligare ägoplacering med hänsyn till idkande av jord- och skogsbruk. Denna uppgift, liksom också följande uppgift som föreskrivs i kyrkoordningen, ska i fortsättningen skötas av regionenheterna. Enligt 15 kap. 8 a § i kyrkoordningen (1055/1993) ska skogscentralen göra upp skogsplanen för församlingarnas skogar eller ge utlåtande om den i det fall att den har uppgjorts av någon annan än skogscentralen. Regionenheten ska också bevaka statens intresse för tryggande av en obetald fordran avseende köpesumman när markägare säljer virke från lägenheter som bildats med stöd av lagen om gårdsbruksenheter (188/1977), naturnäringslagen (610/1984) eller renhushållningslagen (161/1990), vilka alla är upphävda. Efter att regionenheten har fått en anmälan om användning av skog enligt skogslagen som gäller en sådan lägenhet ska den kontrollera att lägenhetens värde efter avverkningen täcker statens utestående fordran avseende köpesumman.

Enligt den föreslagna 2 mom. 7 punkten hör det till regionenhetens uppgifter att upprätthålla beredskap med avseende på skogsskador samt ge sådan handräckning som avses i räddningslagen (468/2003). Enligt 6 § i räddningslagen ska skogscentralerna på begäran ge räddningsmyndigheterna handräckning som hör till deras verksamhetsområde eller annars är förenlig med det. Med upprätthållande av beredskap för skogsskador avses beredskap för skogsbränder, storm- och snöskador samt insekt- och svampskador. Inte heller denna uppgift är ny, utan den hör redan till de nuvarande skogscentralernas uppgifter.

Enligt den föreslagna 2 mom. 8 punkten ska regionenheterna utföra andra uppgifter som föreskrivs för skogscentralen eller skogscentralerna. I och med bestämmelsen finns det inte behov av att ändra den övriga

lagstiftningen med anledning av lagförslaget. I 35 § i lagförslaget föreskrivs det att regionenheten ska sköta uppgifter som det någon annanstans i lagstiftningen bestäms att skogscentralen ska ha hand om. Sådana uppgifter som hör till regionenheterna är t.ex. gransknings- och verifieringsuppgifter som hänför sig till beräkningen av nettoinkomsten av skogsbruk enligt inkomstskattelagen för gårdsbruk (543/1967), dvs. den s.k. arealbeskattningen. Arealbeskattningen av skogsbruk upphörde vid ingången av 2006. På grund av beskattningsändringar till följd av skatterättelser och sökande av ändring är det emellertid sannolikt att regionenheterna ännu framöver kan behöva sköta uppgifter med anknytning till inkomstskattelagen för gårdsbruk.

Styrningen i riktning mot en matrisliknande organisation kan enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. ske genom förordning av statsrådet. Som ovan har klarlagts ska centralenheten genom sin egen verksamhet främja skogscentralens samverkan vid beredningen och genomförandet av horisontella frågor, dvs. angelägenheter, projekt och processer som rör alla regionenheter, så att de löper smidigt.

9 §. Skogscentralens direktionens uppgifter. Paragrafen innehåller bestämmelser om de uppgifter som skogscentralens direktion ska sköta. Direktionen är skogscentralens högsta beslutande organ. Detta fastställs i 1 mom. 1 punkten.

Skogscentralen omfattas av jord- och skogsbruksministeriets strategiska och resultatorienterade styrning. I direktionens roll ingår på grund av detta att i enlighet med 1 mom. 2 punkten besluta om riktlinjerna för skogscentralens verksamhet och om skogscentralens förhandlingsmål inför resultatförhandlingar med jord- och skogsbruksministeriet. Enligt 3 punkten ska direktionen besluta om verksamhets- och ekonomiplanen samt fastställa den årliga budgeten. Med den plan som nämns i bestämmelsen avses både ett- och fleråriga verksamhets- och ekonomiplaner. Direktionen ska fastställa de interna förfarandena för att verksamheten vid Finlands skogscentral ska vara smidig och ändamålsenlig. I 1 mom. 4 punkten föreskrivs det om

fastställande av skogscentralens arbetsordning.

Skogscentralens direktion ska enligt 1 mom. 5 punkten göra en framställning till jord- och skogsbruksministeriet om dels riktandet till olika åtgärder av statliga stöd som beviljas med stöd av lagstiftningen om finansiering av ett hållbart skogsbruk, dels anslagsbehovet i fråga. Skogscentralen ska göra framställningen utgående från ett landsomfattande material bestående av framställningar som regiondelegationerna gett in. Direkti- onens framställning till ministeriet ska omfatta hela landet.

Enligt 1 mom. 6 punkten ska skogscentralens direktion sörja för att skogscentralens medelsförvaltning är ordnad på ett ändamålsenligt sätt och att de krav på ordnandet av den som ställs i lagförslaget och annanstans i lagstiftningen fylls. Kraven i bokföringslagen (1336/1997) ska också uppfyllas på det sätt som föreskrivs i den nämnda lagen och i detta lagförslag. Direktionen är ansvarig för att tillsynen över dessa helheter ordnas.

Skogscentralens direktion ska besluta om de enskilda åtgärder av stor ekonomisk betydelse som krävs i olika situationer. Till dem hör enligt 1 mom. 7 punkten försäljning och köp av fastigheter, av aktier som medför rätt att besitta lokaler samt av annan egendom av betydande värde samt in-teckning av egendom och ställande av säkerhet inom ramen för skogscentralens behörighet.

En väsentlig uppgift för en organisations ledande organ är att fastställa bokslutet och godkänna verksamhetsberättelsen. För skogscentralens direktion del finns en bestämmelse om detta i 1 mom. 8 punkten.

Enligt 12 § 3 mom. i lagen om skogsvårdsföreningar ska skogscentralen av de skogsvårdsavgifter som inflyter till den deponera hälften att överlåtas till den skogsvårdsförening som senare inleder sin verksamhet inom området, medan hälften av medlen ska användas till att främja det enskilda skogsbruket inom området. I dessa fall är det fråga om en situation där det inom något område ännu inte finns en skogsvårdsförening vars verksamhetsområde har fastställts. Skogsvårdsavgifterna för sådana områden redovisas till den regionala skogscentralen för att användas till främjande av privatskogsbruket. Enligt

3 § 1 mom. i förordningen om skogsvårdsföreningar (1227/1998) ska skogscentralen använda de medel som är avsedda för främjande av det enskilda skogsbruket i främsta hand för likartad verksamhet som skogsvårdsföreningarna bedriver med skogsvårdsavgiftsmedel. Sådana situationer uppträder mycket sällan. Enligt 1 mom. 9 punkten ska skogscentralens direktion fastställa principerna för användningen av dessa skogsvårdsavgiftsmedel som redovisas till skogscentralen.

Enligt 1 mom. 10 punkten ska skogscentralen göra framställningar till jord- och skogsbruksministeriet i skogspolitiska frågor, och enligt 11 punkten ska den behandla andra ärenden som är viktiga med tanke på skogscentralens verksamhet.

Enligt 2 mom. ska direktionen delta i behandlingen av sådana ärenden enligt denna lag som gäller utövning av offentlig makt bara i fråga om användningen av medel som är avsedda för skötseln av dessa uppgifter. Denna begränsning av direktionens behörighet beror på att det med tanke på bevarandet av opartiskheten och oavhängigheten inte är möjligt med en situation där både ärenden som hör ihop med utövning av offentlig makt i övrigt och affärsverksamheten är direkt underställda direktionen.

Det föreslagna 9 § 3 mom. innehåller ett bemyndigande. Enligt momentet utfärdas det genom förordning av statsrådet vid behov närmare bestämmelser om organiseringen av de uppgifter som skogscentralens direktion ska sköta.

10 §. Regiondelegationens uppgifter. Paragrafen innehåller bestämmelser om regiondelegationens uppgifter. Enligt den föreslagna 1 mom. 1 punkten ska regiondelegationen bereda en framställning till direktionen om dels riktandet till olika åtgärder av statliga stöd som beviljas med stöd av lagstiftningen om finansiering av ett hållbart skogsbruk, dels anslagsbehovet i fråga. Utgående från regionenheternas framställningar lägger skogscentralens direktion fram skogscentralens framställning om saken för jord- och skogsbruksministeriet.

Eftersom direktionen är skogscentralens högsta beslutande organ tar regiondelegationens uppgifter fasta på att främja den regionala samverkan och samarbetet med olika ak-

törer. Samarbetet mellan regionenheterna och andra regionala aktörer intensifieras och breddas. Bestämmelser om dessa uppgifter finns i 1 mom. 2—4 punkten. I 2 punkten föreskrivs det bl.a. om antagandet av ett regionalt skogsprogram. Den föreslagna 3 punkten befäster samordningen av skogscentralens och närings-, trafik- och miljöcentralens strategiska riktlinjer via regionenheterna. Enligt 3 punkten ska regiondelegationen besluta om riktlinjerna för det strategiska samarbetet mellan regionenheten, landskapsförbundet och närings-, trafik- och miljöcentralen. Enligt 1 mom. 4 punkten ska regiondelegationen också delta i beredningen av program som de sistnämnda organen utarbetar.

Enligt 1 mom. 5 punkten ska regiondelegationen ta initiativ som gäller utvecklingen av de skogsrelaterade näringarna. I 1 mom. 6 punkten föreskrivs det att regiondelegationen ska göra framställningar till direktionen om användning av egendom som skogscentralen äger inom regionenhetens verksamhetsområde. Det avses vara möjligt att göra framställningar också när skogscentralens direktion är på väg att avgöra hur egendom som finns inom regionenhetens verksamhetsområde ska användas. Genom framställningen får regiondelegationen för direktionen lägga fram sin syn på hur det är bäst att gå till väga i fråga om egendomen. Möjligheten att göra en sådan framställning föreslås gälla för det första all jordegendom i skogscentralens ägo som finns inom regionenhetens verksamhetsområde samt sådan annan egendom i skogscentralens ägo som enligt ordalydelsen i ett gåvobrev eller testamente särskilt har anvisats för främjande av skogsbruket eller för annan motsvarande verksamhet inom området. De sammangående skogscentralernas alla tillgångar överförs till Finlands skogscentral. Även om skogscentralens direktion ska besluta om användningen av dessa medel som tillhör skogscentralen, bibehålls genom den föreslagna bestämmelsen en möjlighet för regionenheten att lägga fram regionala synpunkter på användningen av egendom som finns inom dess verksamhetsområde.

Det föreslagna 10 § 2 mom. innehåller ett bemyndigande. Enligt det utfärdas genom

förordning av statsrådet vid behov närmare bestämmelser om organiseringen av regiondelegationens uppgifter.

4 kap. **Personal, behörighetsvillkor
och tillsättande av befattningar**

11 §. *Skogscentralens personal.* Paragrafen föreslås innehålla allmänna bestämmelser om personalen vid skogscentralens centralenhet och regionenheter. Personalen kommer att vara anställd i arbetsavtalsförhållande.

Vid centralenheten ska det finnas en direktör som leder skogscentralens enhet för offentliga tjänster och som är underställd direktionen samt en tillräckligt stor annan personal. Vid varje regionenhet ska det finnas en regiondirektör och en tillräckligt stor annan personal. Regiondirektören leder regionenheten och svarar för dess verksamhet. Regiondirektören, som har makt att avgöra ärenden som innebär utövning av offentlig makt, kan i de fall som anges i 14 § delegera beslutanderätt till en ledande föredragande.

12 §. *Behörighetsvillkor för befattningar vid skogscentralen.* Det är möjligt att överföra offentliga förvaltningsuppgifter som innebär utövning av offentlig makt på andra än myndigheter, om det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten och andra krav på god förvaltning. Med avseende på dessa förutsättningar kan bl.a. kraven på den utbildning och sakkunskap som den som sköter uppgifterna ska ha vara väsentliga. Riksdagens grundlagsutskott har ansett att tryggheten av rättssäkerheten och en god förvaltning förutsätter att regleringen om kompetenskrav eller behörighetsvillkor för t.ex. inspektörer och sakkunniga som myndigheterna anlitar för tillsynsuppdrag inkluderas i samma lagförslag där det föreslås bli föreskrivet om deras uppgifter (GrUU 40/2002 rd och GrUU 56/2002 rd). Bestämmelserna om behörighetsvillkor och kompetenskrav hänför sig också till den i 18 § 1 mom. i grundlagen föreskrivna rätten att fritt välja arbete och yrke.

I 12 § föreskrivs det om behörighetsvillkoren för direktören, regiondirektörerna och de andra befattningar där utövning av offentlig makt ingår. Särskilda behörighetsvillkor eller

kompetenskrav föreskrivs inte för övriga anställda vid skogscentralens enhet för offentliga tjänster, i vilkas uppgifter utövning av offentlig makt inte ingår. I dessa huvudsakligen operativa uppgifter som ingår i den faktiska förvaltningsverksamheten finns det inte ett likadant behov av att genom författningar säkerställa den kompetens uppgiften förutsätter som vid utövning av offentlig makt.

Väsentligt i uppgifter som anknyter till utövning av offentlig makt är förutom skogsbrukskompetens bl.a. kännedom om normerna för behörighet med anknytning till skötseln av uppdraget och om substanslagstiftningen samt tillämpningspraxis. Behörighetsvillkoren för direktören och regiondirektörerna föreslås vara för uppgiften lämplig högre högskoleexamen, god förtrogenhet med skogsbruk och med skogsbrukslagstiftningen, kännedom om administrativa uppgifter samt i praktiken visad ledarförmåga och erfarenhet av ledarskap. Dessutom förutsätts det att direktörens erfarenhet av ledarskap är mångsidig. Behörighetsvillkoren för ledande föredragande föreslås vara desamma, med undantag för att ledarförmåga och erfarenhet av ledarskap inte förutsätts. Behörighetsvillkoren för föredragande och för anställda vid regionenheterna som sköter inspektionsuppgifter med anknytning till utövning av offentlig makt är förtrogenhet med skogsbruk och med skogsbrukslagstiftningen samt kännedom om administrativa uppgifter.

13 §. *Tillsättande av befattningar vid skogscentralen.* I den föreslagna 13 § föreskrivs det om tillsättandet av befattningar vid skogscentralen. I 1—2 mom. föreskrivs det om val och entledigande av direktör och regiondirektörer samt om beviljande av avsked. I 3 mom. finns ett bemyndigande enligt vilket bestämmelser om utnämningen till och tillsättandet av befattningar vid skogscentralens enhet för offentliga tjänster utfärdas genom förordning av statsrådet. Vid förfarandet för ansökan om och tillsättande av sådana befattningar vid skogscentralens enhet för offentliga tjänster som innebär utövning av offentlig makt tillämpas motsvarande förfarande som vid tillsättning av tjänster. När befattningar tillsätts iaktas ett offentligt ansökningsförfarande, vilket är en väsentlig omständighet med anknytning till grunderna

för offentlig förvaltning som syftar till att garantera att förvaltningen är trovärdig, rättvis och opartisk. Ett offentligt ansökningsförfarande ger alla som är intresserade av en befattning vid skogscentralens enhet för offentliga tjänster chans att konkurrera om uppdraget på jämlik basis genom ett öppet förfarande.

Direktören ska enligt förslaget väljas och entledigas av statsrådet efter föredragning från jord- och skogsbruksministeriet. Jord- och skogsbruksministeriet beviljar direktören avsked på direktörens begäran. Före föredragningen av ett ärende som gäller val eller entledigande av direktören ska jord- och skogsbruksministeriet begära utlåtande om saken av skogscentralens direktion.

Regiondirektören ska enligt förslaget väljas, beviljas avsked och entledigas av jord- och skogsbruksministeriet. Regiondirektören väljs på framställning av skogscentralens direktion. Före valet av regiondirektör ska skogscentralens direktion begära utlåtande om saken av direktören och av den berörda regionenhetens regiondelegation.

5 kap. **Befogenheter, ansvar och skyldigheter**

14 §. Utövning av offentlig makt. Utövningen av offentlig makt inbegriper sådana till förvaltningsförfarandet knutna åtgärder genom vilka det genom förvaltningsbeslut ingrips i enskildas intressen, rättigheter eller skyldigheter. Offentlig makt utövas också i uppgifter där den som utför uppgiften ensidigt kan meddela ett bindande beslut eller på något annat sätt de facto ingripa i en persons intressen eller rättigheter med stöd av sin på lag baserade behörighet.

Enligt 124 § i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtrös andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rätts-säkerheten eller andra krav på god förvaltning. Ur bestämmelsen har grundlagsutskottet i sina ställningstaganden härlett kravet på att det på lagnivå ska föreskrivas med exakthet om innehållet i de offentliga förvaltningsuppgifterna och om befogenheterna, an-

svaret och skyldigheterna med anknytning till skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter. Kraven på god förvaltning, vilka innehåller åtminstone tillämpning av den centrala allmänna förvaltningsrättsliga lagstiftningen och behörighetsvillkor eller kompetenskrav som ställs på dem som sköter offentliga förvaltningsuppgifter, gäller alla offentliga förvaltningsuppgifter oavsett om dessa innebär utövning av offentlig makt. När skötseln av en offentlig förvaltningsuppgift innefattar behörighet att utöva offentlig makt ska det föreskrivas också om straffrättsligt tjänsteansvar.

I 14 § föreskrivs det om de anställda vid skogscentralen som sköter uppgifter som innebär utövning av offentlig makt. Uppgifter som innebär utövning av offentlig makt ska enligt förslaget skötas bara inom enheten för offentliga tjänster. Uppgifter som kan innebära utövning av offentlig makt ska inte ingå i vare sig skogscentralens direktionens eller regiondelegationens uppgiftsområde. Skötseln av uppgifterna inbegriper vid sidan av beslutsfattande beredning och föredragning av ärenden för beslutsfattande, intern övervakning av uppgifternas skötsel samt förvaltande av de statliga medel som hänför sig till skötseln av dessa uppgifter. Utövning av offentlig makt kan ingå även i den faktiska rådgivningsverksamhet och verksamhet av annat slag som gäller tillämpning och verkställighet av bestämmelser och föreskrifter.

Enligt det föreslagna 1 mom. utövar direktören vid centralenheten och regiondirektören vid en regionenhet beslutanderätt i fråga om uppgifter enligt 8 § i ärenden som gäller utövning av offentlig makt. Regiondirektören kan delegera beslutanderätten i ärenden som innebär utövning av offentlig makt till en anställd (ledande föredragande) som avses i 4 mom., med undantag för uppgifter som grundar sig på lagen om Finlands skogscentralens system för skoglig information och sådana beslut om tillsyns- och kontrollverksamhet som hänför sig till de författningar som nämns i 8 § 2 mom. 5 punkten i lagförslaget. Detta möjliggör också att tillsyns- och kontrollverksamheten åtskiljs från det egentliga beslutsfattandet. Förvaltningsärenden där utövning av offentlig makt ingår ska enligt 3 mom. avgöras efter föredragning. Det är

nödvändigt med en särskild bestämmelse om avgörande av ärenden efter föredragning, eftersom skogscentralens enhet för offentliga tjänster inte är en myndighet.

Anställda som sköter uppgifter som innebär utövning av offentlig makt får delta i skötseln av andra uppgifter som hör till skogscentralens enhet för offentliga tjänster, förutsatt att skötseln av dessa andra uppgifter inte kan äventyra en oavhängig och opartisk skötsel av de uppgifter som innebär utövning av offentlig makt. Det avgörande är inte om de andra uppgifterna äventyrar oavhängigheten och opartiskheten vid skötseln av uppgifter som innebär utövning av offentlig makt, utan om detta skulle kunna ske. En anställds opartiskhet kan äventyras t.ex. av ärendets tidigare behandling, som också kan medföra jäv vid behandlingen av ett förvaltningsärende. Exempelvis medför kartläggningen av METSO-projekt och rådgivning i samband med den att en anställd som utfört kartläggningen inte kan fatta finansieringsbeslut med anknytning till samma ärende. Allmän rådgivning och utbildning i skogsbruk och lagstiftning kan däremot i allmänhet inte äventyra en oavhängig och opartisk skötsel av uppgifter som innebär utövning av offentlig makt. Enligt 2 mom. får en anställd som sköter uppgifter som innebär utövning av offentlig makt delta i skötseln av andra i 8 § avsedda uppgifter som hör till skogscentralen, förutsatt att skötseln av dessa andra uppgifter inte kan äventyra en oavhängig och opartisk skötsel av de uppgifter som innebär utövning av offentlig makt.

I det allmänna kravet på exakthet i regleringen ingår att den rättsliga ställningen för dem som sköter offentliga förvaltningsuppgifter definieras. Av lagen ska framgå inte bara vilken aktör som sköter en uppgift utan också vem som har befogenheter att utöva den offentliga makt som ingår i uppgiften. Därför ska det enligt 4 mom. fastställas vilka som utövar direktören och regiondirektören kan utöva offentlig makt när de sköter uppgifter. Fastställandet sker vid ett förfarande som det med stöd av bemyndigandet i 5 mom. föreskrivs om genom förordning av statsrådet. Det är meningen att de anställda som tjänstgör som föredragande eller inspektrörer ska ges ett separat förordnande om fö-

redragningsrätten eller rätten att utföra inspektioner. Förfarandet är av samma typ som det separata föredragningsförordnandet för andra tjänstemän än sådana som statsrådet utnämnt. I 4 mom. införs begrepp som används i lagförslaget för att uttrycka de anställdas ställning (ledande föredragande, föredragande och inspektör). Begreppen avser inte sådana uppgiftsbeteckningar för befattningar som är avsedda att tas i bruk vid Finlands skogscentral, utan personernas ställning när det gäller utövningen av offentlig makt.

I 5 mom. ingår också ett annat bemyndigande, enligt vilket närmare bestämmelser om organiseringen av de uppgifter som innebär utövning av offentlig makt utfärdas genom förordning av statsrådet.

15 §. Förfarande vid skötseln av uppgifter samt tjänsteansvar. Kraven på rättssäkerhet och god förvaltning gäller framför allt det beslutsfattande som hänför sig till offentliga förvaltningsuppgifter. Det gäller härvid att ägna uppmärksamhet åt bl.a. jämlikheten, individens grundläggande språkliga rättigheter, rätten att bli hörd, kravet på att besluten ska motiveras och rätten att söka ändring. Kraven på rättssäkerhet och god förvaltning ska allmänt tolkas i samband med 21 § i grundlagen som gäller rättsskydd samt övriga bestämmelser om de grundläggande fri- och rättigheterna.

Enligt första meningen i 1 mom. ska skogscentralens enhet för offentliga tjänster eller en synenämnd som avses i 29 § vid skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter följa förvaltningslagen (434/2003), språklagen och samiska språklagen (1086/2003). Bestämmelsen är närmast informativ, eftersom förvaltningslagen och språklagen enligt bestämmelserna om lagarnas tillämpningsområde ända sedan lagarna trädde i kraft har tillämpats både på myndigheter och på sammanslutningar och andra utanför myndighetsorganisationen när dessa sköter offentliga förvaltningsuppgifter. Samiska språklagen har likaså sedan den trädde i kraft tillämpats under motsvarande förutsättningar på sammanslutningar och andra utanför myndighetsorganisationen.

Enligt andra meningen i 1 mom. ska det som i lagen om offentlighet i myndigheternas

verksamhet (621/1999) föreskrivs om myndigheter tillämpas också på verksamheten vid skogscentralens enhet för offentliga tjänster när denna sköter uppgifter som avses i 8 §. I 3 § i offentlighetslagen föreskrivs det om lagens syfte. Enligt paragrafen syftar rätten till information samt myndigheternas skyldigheter enligt denna lag till öppenhet och en god informationshantering i myndigheternas verksamhet samt till att ge enskilda människor och sammanslutningar möjlighet att övervaka den offentliga maktutövningen och användningen av offentliga medel, att fritt bilda sig åsikter samt att påverka sådant beslutsfattande som avser offentlig maktutövning och att bevaka sina rättigheter och intressen. I förarbetet till offentlighetslagen konstateras det att det allmänna främjar syften som anses ha samhällelig betydelse genom att anslå medel för dem. Skogscentralens verksamhet, bortsett från affärsverksamheten, finansieras med offentliga medel och därför är det nödvändigt att offentlighetslagen tillämpas i sin helhet på skötseln av uppgifter inom skogscentralens enhet för offentliga tjänster. Formuleringen i den gällande skogscentrallagen har gett upphov till oklarheter och lämnat rum för tolkning i fråga om tillämpningen av offentlighetslagen vid skogscentralerna. Enligt 4 § 2 mom. i offentlighetslagen gäller det som sägs om en myndighet även sammanslutningar, inrättningar, stiftelser och enskilda personer som utövar offentlig makt och som enligt en lag, en bestämmelse eller en föreskrift som meddelats med stöd av en lag eller en förordning utför ett offentligt uppdrag. Genom den föreslagna formuleringen föreskrivs det tydligt att offentlighetslagen ska tillämpas på hela skogscentralens verksamhet, med undantag för skogscentralens affärsverksamhet.

Enligt den gällande skogscentrallagen tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar bara på de uppgifter som innefattar utövning av offentlig makt. Enligt grundlagsutskottets ståndpunkt (GrUB 10/1998 rd, s. 35) har det inte funnits orsak att utsträcka det straffrättsliga tjänsteansvaret till alla anställda vid skogscentralerna, även om dessa har deltagit i skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter. Skötseln av sådana offentliga förvaltningsuppgifter vid de nuva-

rande skogscentralerna som inte gäller en enskild persons förmåner eller rättigheter och som också andra anställda än de som arbetar vid myndighetsenheten har deltagit i har till sin karaktär utgjort faktisk förvaltningsverksamhet. Till dessa uppgifter hör t.ex. rådgivning, information och utbildning i fråga om skogsbruk. Vid skötseln av dessa uppgifter äventyras inte enskilda individers rättsskydd eller grundläggande fri- och rättigheter. Enligt den gällande skogscentrallagen underlyder också skogscentralernas och utvecklingscentralens direktionsmedlemmar och anställda straffrättsligt tjänsteansvar när det är fråga om ärenden som gäller användningen av skogscentralernas och utvecklingscentralens medel. Det föreslås i 2 mom. bli föreskrivet att det straffrättsliga tjänsteansvaret utsträcks till medlemmarna av skogscentralens direktion och regiondelegationerna samt deras personliga ersättare och skogscentralens anställda i fråga om ärenden som gäller användning av centralenhetens och regionenheternas medel. Det straffrättsliga ansvaret med anknytning till medelsanvändningen omfattar därmed alla anställda vid skogscentralens enhet för offentliga tjänster, alltså inte de anställda vid affärsverksamhetsenheten. Vad medlemmarna och ersättarna i regiondelegationerna beträffar kopplas det straffrättsliga tjänsteansvaret uttryckligen till den av regiondelegationens uppgifter som går ut på att regiondelegationen bereder en framställning till direktionen om dels riktandet till olika åtgärder av statliga stöd som beviljas med stöd av lagstiftningen om finansiering av ett hållbart skogsbruk, dels anslagsbehovet i fråga.

Enligt förslaget ska direktören och regiondirektören omfattas av straffrättsligt tjänsteansvar i all sin verksamhet. Direktören och regiondirektören utövar beslutanderätt i ärenden som innebär utövning av offentlig makt. För att skötseln av uppgifterna ska förbli oavhängig och opartisk måste direktörens och regiondirektörens straffrättsliga ansvar utgöra helhetsansvar. Enligt det föreslagna momentet ska bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas också på de i 14 § 4 mom. avsedda anställda vid centralenheten och regionenheterna samt på de i 29 § avsedda synenämndernas ordförande, vice ordfö-

rande och medlemmar. Av de anställda vid skogscentralen omfattas därmed alla som kan utöva offentlig makt när de sköter sina uppgifter av straffrättsligt tjänsteansvar.

I 3 mom. bestäms det om ersättande av skada som orsakats vid skötseln av skogscentralens uppgifter som föreskrivs i 8 §. Bestämmelsen innehåller en informativ hänvisning till skadeståndslagen (412/1974).

Ersättandet av skada som uppkommit vid skötseln av en offentlig förvaltningsuppgift som enligt 8 § hör till skogscentralen bedöms på motsvarande sätt som om skadan hade uppkommit i en myndighets verksamhet. Enligt 3 kap. 2 § 1 mom. i skadeståndslagen är ett offentligt samfund skyldigt att ersätta skada, som förorsakats genom fel eller försummelse vid myndighetsutövning. Samma ersättningsskyldighet åligger ett annat samfund, som på grund av lag, förordning eller ett bemyndigande i lag har hand om en offentlig uppgift. För att ersättningsansvar ska uppkomma i fråga om en sammanslutning förutsätts det i 3 kap. 2 § 2 mom. i skadeståndslagen att de krav blivit åsidosatta som med hänsyn till verksamhetens art och ändamål skäligen kan ställas på fullgörandet av åtgärden eller uppgiften.

En skadelidande som utan giltig anledning har underlåtit att söka ändring i ett felaktigt beslut av en myndighet har enligt 3 kap. 4 § i skadeståndslagen inte rätt till ersättning för den skada som han lidit, om skadan skulle ha kunnat undvikas genom att söka ändring i beslutet. Den nämnda bestämmelsen i skadeståndslagen tillämpas enligt sin ordalydelse på beslut av statens eller kommuns myndighet. Eftersom bestämmelserna om offentliga samfunds ersättningsansvar tillämpas på skador som har orsakats vid skötseln av en offentlig förvaltningsuppgift som hör till skogscentralen, blir också 3 kap. 4 § tillämplig i ett sådant ärende. Om den skadelidande inte har överklagat skogscentralens beslut, gäller det att i samband med ersättningsärendet från fall till fall pröva om den skadelidande haft en giltig anledning att inte söka ändring och vilken betydelse ett överklagande skulle ha haft för skadans uppkomst.

På ersättandet av skada med anknytning till skogscentralens bedrivande av affärsverksamhet tillämpas skadeståndslagens bestäm-

melser om arbetsgivares och arbetstagares ersättningsansvar.

16 §. Avgörande av ärenden i vissa fall. Paragrafen innehåller bestämmelser om direktörens befogenheter i vissa fall, bestämmelser om avgörandet av jävssituationer och tvister som eventuellt följer av den interna organiseringen av uppgifter inom skogscentralens enhet för offentliga tjänster samt bestämmelser för säkerställande av att särskild sakkunskap anlitas.

I 1 mom. finns bestämmelser om förbehållande av beslutanderätt. Enligt de allmänna principerna för myndigheternas beslutanderätt har direktören för ett ämbetsverk rätt att för avgörande överta ärenden som enligt ämbetsverkets arbetsordning får avgöras också av en annan tjänsteman vid ämbetsverket. Eftersom skogscentralens enhet för offentliga tjänster inte är en myndighet, är det nödvändigt med särskilda bestämmelser om motsvarande förbehållande av beslutanderätt. Förbehållandet gäller enligt det föreslagna 1 mom. direktören på grund av att direktören har beslutanderätt i ärenden som gäller utövning av offentlig makt. Enligt den föreslagna bestämmelsen kan direktören för avgörande överta ett ärende som enligt 14 § 3 mom. ska avgöras av en anställd vid en regionenhet, om det är fråga om en omfattande helhet, ett ärende av vittgående betydelse, behov av att säkerställa en enhetlig avgörandep Praxis eller garanterande av att behandlingen är opartisk och oavhängig, eller om det av någon annan motsvarande orsak är nödvändigt att ärendet avgörs inom centralenheten. I situationer där garanterandet av att behandlingen är opartisk och oavhängig förutsätter att ärendet avgörs utanför regionenheten behövs förbehållandet av beslutanderätt. Bland direktörens uppgifter ingår att samordna uppgifter med anknytning till verkställighet av lagstiftningen och att utveckla enhetlig praxis inom skogscentralens enhet för offentliga tjänster. Det ovan avsedda förbehållandet av beslutanderätt är nödvändigt också som stöd för dessa uppgifter.

Enligt det föreslagna 2 mom. kan direktören överföra ett ärende som väckts vid en regionenhet till en annan regionenhet för behandling, om det genom överföringen är möjligt att säkerställa att sådan särskild sak-

kunskap som ärendet eventuellt kräver är tillgänglig vid behandlingen, eller om överföringen är ändamålsenlig av någon annan motsvarande orsak. De nuvarande skogscentralerna har mycket sällan varit tvungna att verkställa vissa ärenden som hör till området för speciallagstiftningen. Bland annat kräver verkställigheten av lagen om insekt- och svampskador i skog särskild sakkunskap för att hindra att omfattande insekt- eller svampskador sprids. För händelse av sådana situationer behövs bestämmelser om möjligheten att överföra behandlingen av ärenden till den regionenhet där den bästa sakkunskapen finns.

I 3 mom. föreskrivs det att om det finns uppenbar risk för att opartisk behandling inom en regionenhet av ett sådant förvaltningsärende som gäller tillsyn, åläggande av skyldigheter eller beviljande av rättigheter i anknytning till skötseln av i 8 § 2 mom. avsedda uppgifter som hör till regionenheten äventyras därför att den regionenhet som sköter uppgifter som avses i 8 § är part i ärendet eller en skogscentral som avses i lagen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral och som tidigare har funnits inom regionenhetens verksamhetsområde har varit part i ärendet, ska regiondirektören flytta över ärendet till direktören för avgörande. Ändring i ett här avsett avgörande som gäller överföring av ärende får inte sökas genom besvär. En sådan situation kan uppstå t.ex. när en av skogscentralens regionenheter står inför att behandla ett ärende där den själv är eller har varit sökande, exempelvis en ansökan om befrielse från skogsvårdsavgift.

17 §. Rättskapacitet och rättshandlingsförmåga. Den landsomfattande skogscentral som bildas är en juridisk person med självständig behörighet och självständigt ansvar. Enligt 17 § får skogscentralen i sitt namn förvärva rättigheter och ingå förbindelser samt söka, kära och svara vid domstolar och andra myndigheter. När det gäller ärenden som avses i 8 § förs skogscentralens talan av centralenheten så som närmare anges i arbetsordningen. När det gäller den affärsverksamhet som är åtskild från de offentliga förvaltningsuppgifterna förs skogscentralens talan av affärsverksamhetsenheten. I ärenden som innebär utövning av offentlig makt förs

talan emellertid av direktören. Direktören kan överföra rätten att föra talan på en regiondirektör eller på någon annan anställd vid enheten för offentliga tjänster, om det genom överföringen är möjligt att trygga att sådan särskild sakkunskap som ärendet eventuellt kräver är tillgänglig när ärendet behandlas.

Enligt 2 mom. får skogscentralen med avvikelse från vad som bestäms i 1 mom. inte ingå förbindelser på en affärsidkande sammanslutnings vägnar och inte heller finansiera en sådan sammanslutnings verksamhet utan ett av riksdagen i samband med statsbudgeten beviljat bemyndigande och ett av jord- och skogsbruksministeriet särskilt givet tillstånd. Genom bestämmelsen föreslås det att skogscentralens rättshandlingsförmåga inskränks för förtydligande av befogenheterna och ansvaret. Syftet med bestämmelsen är att skogscentralen inte för att stödja en utomstående affärsidkande sammanslutnings verksamhet ska kunna ingå förbindelser på sammanslutningens vägnar eller finansiera dess verksamhet genom att t.ex. ge lån eller ställa säkerhet eller investera i aktiekapitalet utan ett av riksdagen i samband med statsbudgeten beviljat bemyndigande och ett av jord- och skogsbruksministeriet särskilt givet tillstånd.

18 §. Revisors tystnadsplikt. De anställda vid skogscentralens enhet för offentliga tjänster sköter offentliga förvaltningsuppgifter och ska iaktta offentlighetslagen enligt 15 § i lagförslaget. Skogscentralens direktion utser med stöd av den föreslagna 27 § en revisor för skogscentralen, men revisorns ställning är inte sådan att revisorn kan jämföras med en anställd vid skogscentralens enhet för offentliga tjänster. Revisorn har tystnadsplikt enligt 26 § i revisionslagen (459/2007). Eftersom skogscentralens enhet för offentliga tjänster sköter offentliga förvaltningsuppgifter och eftersom offentlighetslagen tillämpas på skötseln av dem, är det nödvändigt att genom en uttrycklig bestämmelse säkerställa att vissa bestämmelser i offentlighetslagen tillämpas på revisorn. På så sätt säkras det att det på sekretessen och tystnadsplikten i fråga om skogscentralens handlingar också för revisorns del tillämpas samma bestämmelser som i fråga om statliga och kommunala myndigheter samt andra offentliga samfund.

I detaljmotiveringen till 26 § i regeringens proposition med förslag till revisionslag och lagar som har samband med den (RP 194/2006 rd) konstateras det att den berörda tystnadspliktsbestämmelsen är en allmän bestämmelse och att mera exakta skyldigheter kan ställas i en annan lag. Den föreslagna paragrafen anses vara behövlig som komplement till revisionslagens bestämmelse om tystnadsplikt. Enligt den föreslagna paragrafen gäller alltså i fråga om revisors tystnadsplikt vad som föreskrivs i 23 och 24 § i offentlighetslagen. Bestämmelserna i fråga gäller tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande (23 §) samt sekretessbelagda myndighetshandlingar (24 §).

6 kap. Styrning

19 §. Strategisk styrning och styrning av verksamheten. Finlands skogscentral ska enligt lagförslaget styras av jord- och skogsbruksministeriet. Genom bestämmelsen säkerställs det att styrningsförfarandet, som visat sig vara fungerande och effektivt, fortgår. Jord- och skogsbruksministeriets styrning innebär närmast att avtal ingås om skogscentralens strategiska mål och resultatmål samt resurser och utvecklingsriktlinjer samt att resultaten och effekterna av verksamheten utvärderas. Den kommunikation mellan jord- och skogsbruksministeriet och skogscentralen som hänför sig till styrningen sker närmast via skogscentralens centralenhet, något som effektiviserar verksamheten avsevärt. För att de regionala behoven och målen ska beaktas har det emellertid ansetts vara ändamålsenligt att föreskriva på lagnivå om hur centralenheten kommer överens om och sammanställer de mål som läggs fram för jord- och skogsbruksministeriet. Enligt 1 mom. styrs skogscentralen av jord- och skogsbruksministeriet. Skogscentralen och jord- och skogsbruksministeriet förhandlar årligen om de strategiska mål och resultatmål för skogscentralens verksamhet som ska ingå i ett årligt resultatavtal. Centralenheten ansvarar för att de strategiska mål och mål för verksamheten som gäller regionenheterna avtalas och sammanställs med avseende på resultatstyrningen av skogscentralen och för den styrning av verksamheten som gäller de

gemensamma funktionerna och andra åtgärder som är nödvändiga med avseende på en enhetlig verksamhet inom enheterna. Enligt 2 mom. får jord- och skogsbruksministeriet meddela skogscentralen allmänna administrativa anvisningar.

20 §. Skyldighet att lämna uppgifter. Enligt den föreslagna paragrafen ska skogscentralen och dess revisor trots bestämmelserna om sekretess lämna jord- och skogsbruksministeriet de nödvändiga uppgifter och handlingar som ministeriet behöver för att kunna sköta de uppgifter som föreskrivs för det. Sådana är t.ex. upplysningar om ärenden som skogscentralen anser vara affärshemligheter. I paragrafen avses också personuppgifter när det är nödvändigt att få uppgifterna i fråga för skötseln av jord- och skogsbruksministeriets lagstadgade uppgifter. Genom de föreslagna bestämmelserna tryggas de rättigheter till styrning och information som är nödvändiga för jord- och skogsbruksministeriet. Jord- och skogsbruksministeriet är inte beställare i förhållande till revisorerna, eftersom skogscentralen enligt 27 § 2 mom. i lagförslaget själv väljer sin revisor. Därför är det nödvändigt att säkerställa jord- och skogsbruksministeriets tillgång till information genom en särskild bestämmelse. Det gäller att säkra att tillsynsmyndigheten får information direkt från ett oberoende håll för att jord- och skogsbruksministeriet ska kunna verifiera med hjälp av t.ex. bokföringsmaterial att exempelvis åtgärderna i samband med åtskilljandet av affärsverksamheten är lämpliga.

7 kap. Ekonomi och förvaltning

21 §. Finansiering av verksamheten. Enligt första meningen i 1 mom. tas det i statsbudgeten årligen in ett anslag av vilket skogscentralens enhet för offentliga tjänster beviljas statsunderstöd för utgifter som de uppgifter som föreskrivs i 8 § föranleder. Med sådana utgifter avses omkostnader i samband med uppgifter som föreskrivits eller bestämts för skogscentralens enhet för offentliga tjänster. För samordningen av lagförslaget och statsunderstödslagen föreslås paragrafen för tydlighetens skull uppta ett omnämnande av tillämpningen av statsunderstödslagen på det statsunderstöd som beviljas skogscentralens

enhet för offentliga tjänster. Enligt andra meningen i 1 mom. tillämpas statsunderstödslagen (688/2001) på statsunderstödet, om inte något annat bestäms i denna lag. Statsunderstödslagen är en allmän lag och tillämpas enligt lagens 3 § till den del som det inte bestäms om statsunderstöd i speciallagar.

Enligt 6 § i statsunderstödslagen får ett statsunderstöd som beviljas ur statsbudgeten inte täcka det fulla beloppet av de totalkostnader som orsakas av den verksamhet eller det projekt som utgör föremål för statsunderstödet, om inte något annat följer av skäl som är motiverade och nödvändiga för att målen med beviljandet av statsunderstödet ska nås. I statsunderstödslagen ingår ett allmänt förbud mot statsunderstöd som täcker alla kostnader för projekt och verksamheter fullt ut. I förarbetet till statsunderstödslagen anges det som en grundläggande princip att statsunderstödsstagar eller en annan enskild instans engagerar sig i verksamheten eller projektet med en tillräcklig självfinansierad andel. Skogscentralen är en organisation som inrättas genom lag och hör till den indirekta statsförvaltningen. Det statsunderstöd som beviljas skogscentralens enhet för offentliga tjänster för dess offentliga förvaltningsuppgifter utgör inte specialunderstöd för fristående projekt, utan det statsunderstöd för dess verksamhet som beviljas ur statsbudgeten jämföras med de omkostnadsanslag för statliga ämbetsverk och inrättningar som anvisas i budgeten. Skogscentralens skötsel av offentliga förvaltningsuppgifter är ett kontinuerligt uppdrag som kan jämföras med verksamheten vid ett ämbetsverk eller en inrättning. Med beaktande av de samhälleliga verkningarna och det samhälleliga resultatet av skogscentralernas offentliga förvaltningsuppgifter har statsunderstödet därmed ansetts vara behövligt för att fullt ut täcka kostnaderna för skötseln av dessa uppgifter, när det är fråga om prestationer som är avgiftsfria för mottagaren. Det föreslås att en bestämmelse om detta tas in i 2 mom. Enligt bestämmelsen finansieras de utgifter som avses i 1 mom. i dess helhet med statsunderstöd till den del avgifter för dem inte tas ut.

22 §. Statsbidragsmyndighet. Enligt 4 § i statsunderstödslagen avses med statsbi-

dragsmyndighet den myndighet till vars uppgifter ärenden som gäller statsunderstödet i fråga hör enligt lagstiftningen. Den föreslagna paragrafen är en förtydligande bestämmelse enligt vilken jord- och skogsbruksministeriet är statsbidragsmyndighet i fråga om de statsunderstöd som avses i denna lag. Med stöd av bestämmelsen ska jord- och skogsbruksministeriet därmed ha alla rättigheter och skyldigheter som i statsunderstödslagen föreskrivs för statsbidragsmyndigheten. Skogscentralens enhet för offentliga tjänster kan söka och få också andra statsunderstöd än de som anges i lagförslaget. Med stöd av den föreslagna bestämmelsen är jord- och skogsbruksministeriet emellertid inte statsbidragsmyndighet i fråga om sådana statsunderstöd, om inte detta bestäms i den lagstiftning som gäller statsunderstödet i fråga.

23 §. Ansökan om statsunderstöd. Enligt 9 § 1 mom. i statsunderstödslagen ska statsunderstöd sökas skriftligen. I den föreslagna paragrafen föreskrivs det att skogscentralen kan ansöka om statsunderstöd enligt denna lag för enheten för offentliga tjänster genom att lämna jord- och skogsbruksministeriet en preliminär budget beträffande statsunderstödet och förslag till resultatmål för det följande kalenderåret. Statsunderstödsärendet väcks genom att dessa handlingar lämnas in, och jord- och skogsbruksministeriet kan fatta beslut i statsunderstödsärendet.

Verksamheten inom skogscentralens enhet för offentliga tjänster finansieras via ett för ändamålet avsett moment i statsbudgeten. Budgetmomentet för statsbidraget till skogscentralerna och skogsbrukets utvecklingscentral är för närvarande 30.60.42 (Statsbidrag till organisationer för främjande och övervakning av skogsbruk). Anslaget kan användas bara till statsunderstöd för skogscentralens enhet för offentliga tjänster. Vid resultatstyrningen avtalar jord- och skogsbruksministeriet och skogscentralen om de årliga resultatmålen. För att resultatmålen ska motsvara de tillgängliga resurserna bör skogscentralen när den utarbetar sina förslag till resultatmål känna till storleken på statsunderstödet för enheten för offentliga tjänster. När regeringens proposition med förslag till statsbudget har överlämnats till riksdagen sänder jord- och skogsbruksministeriet till

skogscentralen en preliminär uppgift om storleken på statsunderstödet för enheten för offentliga tjänster. Utifrån denna uppgift sammanställer skogscentralen en preliminär budget och förslag till resultatmål för den tid under vilken statsunderstödet ska användas samt lämnar in dem till jord- och skogsbruksministeriet inför förhandlingarna om resultatavtal och med avseende på ansökan om statsunderstöd för det följande året.

24 §. Tillsyn över användningen av medel. Enligt 14 § i statsunderstödslagen ska statsunderstödsstagaren lämna statsbidragsmyndigheten riktiga och tillräckliga uppgifter för övervakningen av att villkoren i statsunderstödsbeslutet iakttas. Enligt 15 § i statsunderstödslagen ska statsbidragsmyndigheten övervaka statsunderstödet på behörigt sätt och tillräckligt genom att inhämta uppgifter om användning och uppföljning av statsunderstödet samt andra uppgifter liksom genom att vid behov utföra granskningar.

Bestämmelserna i 4 kap. i statsunderstödslagen om användning och övervakning av statsunderstöd gäller bara beviljade statsunderstöd. Skogscentralens enhet för offentliga tjänster har för sin verksamhet tillgång också till andra medel än de statsunderstödsmedel som beviljas på basis av budgeten för vart och ett år. Enligt 2 § i lagförslaget får skogscentralen bedriva affärsverksamhet som är åtskild från skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifterna, men affärsverksamheten får inte äventyra skötseln av skogscentralens lagstadgade uppgifter eller dess opartiskhet. För säkerställande av detta ska jord- och skogsbruksministeriet som är statsbidragsmyndighet alltså övervaka skogscentralens användning av medel också när det gäller annat än statsunderstödsmedel. Enligt den föreslagna paragrafen övervakar jord- och skogsbruksministeriet användningen av skogscentralens medel. För genomförande av övervakningen ska skogscentralen lämna jord- och skogsbruksministeriet de uppgifter och redogörelser som ministeriet ber att få. Den föreslagna paragrafen och den skyldighet att lämna uppgifter som föreslås i 20 § kompletterar varandra, bl.a. genom att lämnandet av uppgifter som inverkar på skogscentralens ekonomi säkerställs. Jord- och skogsbruksministeriet har dessutom i

egenskap av statsbidragsmyndighet rätt enligt 11 § 3 mom. i statsunderstödslagen att i statsunderstödsbeslutet ta in nödvändiga villkor och begränsningar som gäller statsunderstödet användning för att säkerställa det sätt på vilket statsunderstödet används.

25 §. Förvaltning och användning av medlen. Den föreslagna paragrafen innehåller bestämmelser om förvaltningen och användningen av andra statsliga medel än sådana som beviljats skogscentralens enhet för offentliga tjänster för att användas till dess verksamhet. Enligt 1 mom. ska statliga redogörarmedel som beviljats skogscentralens enhet för offentliga tjänster hållas åtskilda från skogscentralens övriga medel på ett konto i statens betalningsrörelsebank som får användas av skogscentralen. Medel får tas ut från kontot endast efter hand som de används för sitt ändamål. Med dessa statliga redogörarmedel avses för närvarande närmast medel som beviljas under moment 30.60.44 (Stöd för tryggnad av virkesproduktionens uthållighet), moment 30.60.45 (Främjande av vården av skogsnatur), moment 30.60.83 (Lån för tryggnad av virkesproduktionens uthållighet) samt moment 30.40.41 (Ersättning för hjortdjurs skadegörelse) i budgeten. För de nämnda anslagens del ska skogscentralen, uttryckligen dess enhet för offentliga tjänster, vara den organisation som beviljar medel.

Det föreslagna 2 mom. gäller redovisningen av medel som skogscentralens enhet för offentliga tjänster har beviljats för andra ändamål än för sin verksamhet. Enligt momentets första mening ska det i fråga om förvaltningen och redovisningen av medel som skogscentralens enhet för offentliga tjänster har beviljats för andra ändamål än för sin verksamhet iakttas vad som för statsbudgetens del föreskrivs om redogörare. Förordningen om statsbudgeten (1243/1992) innehåller bestämmelser om saken. Jord- och skogsbruksministeriet är en bokföringsenhet enligt 12 a § i lagen om statsbudgeten (423/1988). I egenskap av bokföringsenhet ska jord- och skogsbruksministeriet granska redovisningen. Eftersom skogscentralens enhet för offentliga tjänster inte är ett statligt ämbetsverk eller en statlig inrättning utgör den inte heller en del av jord- och skogsbruksministeriets bokföringsenhet. I lagstift-

ningen om finansiering av ett hållbart skogsbruk och i fråga om medel som beviljas enligt viltskadelagen finns bokföringsenheten vid jord- och skogsbruksministeriet (jord- och skogsbruksministeriet, bokföringsenheten).

Enligt momentets andra mening får jord- och skogsbruksministeriet dock utfärda närmare administrativa föreskrifter om den redovisning som skogscentralen ger in till jord- och skogsbruksministeriet. Den föreslagna bestämmelsen behövs eftersom redovisningarna av användningen av statliga medel vid skogscentralens enhet för offentliga tjänster grundar sig på projektbokföring över de projekt som finansierats. För granskning av redovisningarna bör jord- och skogsbruksministeriet kunna meddela nödvändiga ytterligare föreskrifter om bl.a. fogandet av verifikat till redovisningen.

Enligt 3 mom. får medel som är avsedda för skötseln av till skogscentralen hörande uppgifter som avses i 8 § inte användas för den från de offentliga förvaltningsuppgifterna åtskilda affärsverksamheten, och inte heller får de i övrigt användas så att verksamhetens opartiskhet och oavhängighet äventyras när uppgifter som avses i 8 § sköts. Medel som hänför sig till skogscentralens från de offentliga förvaltningsuppgifterna åtskilda affärsverksamhet får inte användas för att sköta till skogscentralen hörande uppgifter som avses i 8 §. Denna skyldighet att hålla medlen isär utsträcks att gälla också hållandet av statsunderstöd som skogscentralens enhet för offentliga tjänster har beviljats för den egna verksamheten isär från medlen för den från de offentliga förvaltningsuppgifterna åtskilda affärsverksamheten, i enlighet med den i 2 § 2 mom. i lagförslaget angivna skyldigheten att åtskilja affärsverksamheten i ekonomiskt hänseende. Den föreslagna bestämmelsen om användning av medel som är avsedda för skogscentralens skötsel av uppgifter som avses i 8 § på ett sådant sätt att opartiskheten och oavhängigheten inte äventyras när skogscentralens offentliga förvaltningsuppgifter sköts är nödvändig för att förebygga sådana ekonomiska och funktionella kopplingar som kan ifrågasätta eller äventyra skogscentralens enhet för offentliga tjänsters

ställning som opartisk och oavhängig aktör inom den offentliga sektorn.

26 §. Avgifter för prestationer. Enligt 1 mom. tar skogscentralens enhet för offentliga tjänster ut avgifter för sina prestationer. Vidare föreskrivs det i bestämmelsen att lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) ska iakttas i fråga om de allmänna grunderna för när prestationer som hänför sig till sådana uppgifter som avses i 8 § är avgiftsbelagda, för avgifternas storlek och för bestämmande av avgifterna samt i fråga om behörighet att besluta om avgifter och i fråga om sökande av ändring i och indrivning av avgifter. Principerna för fastställandet av avgifter är desamma som statsmyndigheterna tillämpar. Det innebär att storleken på avgiften för en offentlighetsrättslig prestation som är avgiftsbelagd i princip bestäms enligt prestationens självkostnadsvärde. Under de förutsättningar som föreskrivs i lagen om grunderna för avgifter till staten kan det bestämmas att avgiften ska vara lägre än prestationens självkostnadsvärde. Övriga avgiftsbelagda prestationer prissätts enligt företagsekonomiska grunder.

De avgifter som skogscentralerna med stöd av den gällande skogscentrallagen tar ut för offentlighetsrättsliga prestationer är inte direkt utsökbara utan beslut eller dom. Enligt 12 § 1 mom. i den gällande skogscentrallagen iakttas lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) i fråga om de allmänna grunderna för när prestationer är avgiftsbelagda, för avgifternas storlek och för bestämmande av avgifterna och i fråga om behörighet att besluta om avgifter samt sökande av ändring i en avgift. Hänvisningsbestämmelsen i den gällande skogscentrallagen omfattar inte 11 § i lagen om grunderna för avgifter till staten, enligt vilken avgifter för offentlighetsrättsliga prestationer får indrivas enligt lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961). Den sistnämnda lagen har den 1 januari 2008 ersatts av lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Enligt 3 § 2 mom. i den sistnämnda lagen är en annan offentlighetsrättslig fordran eller motsvarande fordran direkt utsökbar om så föreskrivs genom lag. De avgifter som skogscentralens enhet för offentliga tjänster tar ut för sina prestationer är andra

offentligrättsliga fordringar, eftersom de inte anses vara en sådan skatt eller offentlig avgift som avses i den sistnämnda lagens 1 § 1 mom. Det är ändamålsenligt att skogscentralens enhet för offentliga tjänsters offentlig-rättsliga prestationer är utsökbara utan beslut eller dom. Därför föreslås det att den ovan nämnda hänvisningen i paragrafen till lagen om grunderna för avgifter till staten ska inbegripa också indrivning.

Enligt 2 mom. utfärdas det genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet bestämmelser om de avgifter som skogscentralens enhet för offentliga tjänster tar ut.

27 §. Bokföring och revision. I den föreslagna paragrafen föreskrivs det om granskning av skogscentralens förvaltning och om revision.

Enligt 1 mom. gäller i fråga om skogscentralens bokföringsskyldighet, bokföring och bokslut i tillämpliga delar bokföringslagen och revisionslagen. Begreppet offentligt företag definieras i 2 § 1 mom. 3 punkten i lagen om skyldighet att medge insyn i och lämna uppgifter om vissa företags ekonomiska verksamhet (19/2003), nedan *insynslagen*. Skogscentralen kan anses motsvara definitionen. I 3 § i insynslagen föreskrivs det om skyldigheten att medge insyn i och lämna uppgifter om offentliga företag, en skyldighet som således omfattar skogscentralen direkt med stöd av den nämnda lagen. Visserligen är den i 6 § i insynslagen föreskrivna skyldigheten att ha separat redovisning inte tillämplig på skogscentralen med stöd av insynslagen, eftersom skogscentralen inte ingår i tillämpningsområdet för definitionen i 2 § 1 mom. 5 punkten i insynslagen av företag som är skyldigt att ha separat redovisning. Av insynslagens bestämmelser anses det dock nödvändigt att på skogscentralen tillämpa särskilt skyldigheten att ha separat redovisning. Detta beror i synnerhet på att det i lagförslaget krävs att enheten för offentliga tjänster åtskiljs från affärsverksamhetsenheten. Enligt andra meningen i det föreslagna 1 mom. tillämpas på skogscentralen det som i 6 § i lagen om skyldighet att medge insyn i och lämna uppgifter om vissa företags ekonomiska verksamhet (19/2003) föreskrivs om skyldighet att ha separat redovisning. I denna föreslagna bestämmelse avses det att

enheten för offentliga tjänster och affärsverksamhetsenheten vid tillämpning av 6 § i insynslagen är olika verksamheter som avses i den nämnda paragrafen.

Enligt 2 mom. väljs revisorn av skogscentralens direktion för fyra kalenderår i sänder. För skogscentralen väljs en extern revisor som avses i revisionslagen, eftersom det är fråga om en organisation som ingår i den indirekta statsförvaltningen och som själv förvaltar sin egendom och sina tillgångar. Revisorn ska i enlighet med beställar-utförarmodellen förordnas av beställaren, dvs. skogscentralens direktion, för fyra kalenderår i sänder på basis av ett upphandlingsförfarande.

Eftersom statens revisionsverks bemyndigande att granska skogscentralens verksamhet och ekonomi inte är klart enligt de författningar som handlar om saken föreslås en uttrycklig bestämmelse om detta i det föreslagna 3 mom.

När det gäller de skyldigheter som hänför sig till skogscentralens bokföring hänvisas det i det föreslagna 1 mom. till revisionslagen. För vissa sakers vidkommande finns det emellertid behov av närmare bestämmelser som utfärdas genom förordning av statsrådet. Så är det t.ex. skäl att separat föreskriva om revisionsberättelsens innehåll på så sätt att det i revisionsberättelsen ska ingå ett utlåtande om huruvida alla statsunderstöd som beviljats skogscentralen har använts i enlighet med bestämmelserna och föreskrifterna. Dessutom bör det vara möjligt att föreskriva om att jord- och skogsbruksministeriet ska få kännedom om eventuella anmärkningar mot skogscentralens direktion. Eftersom skogscentralen enligt speciallagstiftningen ska övervaka skogsvårdsföreningarna bör det vara möjligt att separat föreskriva om revisorns oberoende på ett sådant sätt att en medlem i styrelsen för en skogsvårdsförening eller en person som är i den nämnda föreningens tjänst inte kan vara skogscentralens revisor. Enligt det föreslagna 4 mom. utfärdas det genom förordning av statsrådet närmare bestämmelser om revisorns oberoende och revisionsberättelsens innehåll samt om andra nödvändiga frågor som gäller bokföringsskyldigheten.

28 §. Tilläggs pensionsarrangemang. Paragrafen innehåller bestämmelser om skogscentralens möjlighet att upprätthålla tidigare inrättade tilläggs pensionsarrangemang som syftar till att trygga nivån på personalens pensionsskydd. De nuvarande skogscentralerna och de tidigare skogsnämnderna har inrättat tilläggs pensionsarrangemanget Eläke-Tapio, som har kompletterat det lagstadgade APL/ArPL-grundpensionsskydd som pensionskassan Eläkekassa Tapio administrerade och Verso numera administrerar. Avsikten var att nivån på skogscentralernas och skogsnämndernas pensioner tack vare de tilläggs pensioner som beviljas av Eläke-Tapio allmänt taget skulle motsvara nivån på de pensioner som staten betalar. Tilläggs pensionssystemet Eläke-Tapio har upplösts, och sedan den 1 juli 1993 intjänas inte längre pensionsförmåner enligt systemet. Det är ändamålsenligt att förlänga nuvarande pensionsarrangemanget i fråga om personer som redan omfattas av arrangemanget, den organisation som inrättas genom lagförslaget och de andra organisationer som även nu deltar i arrangemanget.

Enligt 1 mom. kan skogscentralen för ordnande av pensionsskydd för de anställda och deras anhöriga vara delaktig i tilläggs pensionsarrangemang som gäller när denna lag träder i kraft. Även andra arbetsgivare inom skogsbruket kan delta i arrangemangen. Enligt 2 mom. fastställer jord- och skogsbruksministeriet stadgarna för det pensionsarrangemang som avses i 1 mom. på framställning av de arbetsgivare som är delaktiga i arrangemanget.

8 kap. Särskilda bestämmelser

29 §. Synenämnd. Paragrafen innehåller bestämmelser om de synenämnder som finns vid skogscentralen och som behandlar de uppgifter som i lag anvisats dem. I skogslagen och lagstiftningen om skogsbruksfinansiering föreskrivs det om nämndens uppgifter.

Syftet med synen är att inhämta upplysningar om omständigheter som är av betydelse för ärendets avgörande och bedöma om ett brott mot lagen har skett. Synenämnden är till sin karaktär ett organ som ger utlåtanden

till skogscentralens enhet för offentliga tjänster och inte har någon formell beslutanderätt. Eftersom synenämnden sköter en offentlig förvaltningsuppgift med nära anknytning till det avgörande i sak som träffas i förvaltningsärendet ska nämnden i enlighet med 15 § 1 mom. i lagförslaget följa de centrala författningarna om förvaltningsrättsliga förfaranden. Bestämmelserna om syn i 38 § i förvaltningslagen tillämpas i kompletterande syfte på de syner som synenämnderna förrättar, jämsides med de särskilda bestämmelserna om syner. Med hänsyn till synens karaktär föreslås det att medlemmarna i synenämnderna handlar under tjänstemannaansvar.

Varje synenämnd har en ordförande och en vice ordförande samt ett behövligt antal medlemmar som företräder synenämndens verksamhetsområde och skogsägarna. Synenämnden föreslås arbeta med fyra medlemmar så att den nuvarande sammansättningen utökas med en medlem som företräder företagsverksamheten inom skogsbruket. Vid synerna bedöms det oftast olika metoder för skogsvård och skogsanvändning där parterna utöver markägaren kan vara t.ex. innehavaren av avverkningsrätt och den entreprenör som utfört åtgärden. På grund av utredningsuppgifternas art och kretsen av parter vid synerna föreslås det att synenämnden utökas med en medlem som företräder företagsverksamheten inom skogsbruket. Närmare bestämmelser om valet av medlemmar i synenämnden utfärdas genom förordning av statsrådet.

På senare år har i genomsnitt 20–30 syner hållits årligen, och en del av synenämnderna har sammanträtt mycket sällan. Med stöd av den föreslagna 29 § kan verksamhetsområdet för en synenämnd därför utgöra ett område som är större än en regionenhets verksamhetsområde. Bestämmelser om antalet synenämnder och om deras verksamhetsområden utfärdas enligt förslaget genom förordning av statsrådet.

30 §. Närmare bestämmelser. Paragrafen innehåller bestämmelser om arbetsordningen för skogscentralens enhet för offentliga tjänster. Skogscentralens direktion fastställer arbetsordningen. I arbetsordningen får det givetvis inte tas in bestämmelser om sådant som det föreskrivs om i lagförslaget eller i en

förordning av statsrådet som utfärdas med stöd av lagen. Genom arbetsordningen får det inte bestämmas om organisering av uppgifterna på ett sätt som går stick i stäv med t.ex. regionenheternas uppgifter, som det föreskrivs om i 8 § 2 mom. i lagförslaget, och indelningen av regionenheternas verksamhetsområden, som det med stöd av 3 § 3 mom. i lagförslaget kommer att föreskrivas om genom förordning av statsrådet. Genom arbetsordningen är det möjligt att bestämma t.ex. om organiseringen av helheter inom centralenheten och regionenheterna samt att bestämma om de förfaranden och verksamhetssätt som kan tillgripas när olika kategorier av uppgifter organiseras. Det kan bli fråga om bl.a. arrangemang för att sammanföra specialiserings- eller stöduppgifter eller främja utjämningen av arbetet mellan regionenheterna. Inom regionenheterna är det möjligt att införa en handlingsmodell där en eller flera regionenheter sköter en viss uppgift både inom sitt eget verksamhetsområde och inom ett större område eller i hela landet. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska det i arbetsordningen för skogscentralens enhet för offentliga tjänster bestämmas om beslutsfattandet i ärenden som gäller annat än utövning av offentlig makt, om verksamhetsenheterna inom centralenheten, om uppgifterna för anställda i chefsställning, om ställföreträdare och vikariat, om den interna ledningen, organisering av intern kontroll och riskhantering samt om annat som hänför sig till den interna förvaltningen.

9 kap. Ikraftträdande

31 §. Ikraftträdande. I 1 mom. finns en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Enligt 2 mom. upphävs lagen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral (*den lag som upphävs*) genom den föreslagna lagen.

Enligt första meningen i 3 mom. tillämpas bestämmelserna i den lag som upphävs, med undantag för 10 § 2 mom., på utvecklingscentralen t.o.m. den 31 december 2014. I 10 § 2 mom. i den lag som upphävs föreskrivs det om hur utvecklingscentralens direktion är sammansatt. Denna sammansättning är inte ändamålsenlig i fortsättningen,

eftersom utvecklingscentralens ställning i förhållande till Finlands skogscentral är en annan än utvecklingscentralens ställning till de nuvarande skogscentralerna. För närvarande företräder fyra av medlemmarna i utvecklingscentralernas direktion skogscentralerna, men detta är för mycket i den framtida verksamhetsmiljön. Bestämmelser om utvecklingscentralens direktion föreslås i 33 §.

Enligt andra meningen i 3 mom. ska dock av de uppgifter som avses i 3 § 1 mom. i den lag som upphävs endast verksamheten som utvecklings- och sakkunnigorganisation för skogsbruket samt tillhandahållandet av tjänster för jord- och skogsbruksministeriet och andra instanser vara uppgifter som hör till utvecklingscentralen. Det är meningen att utvecklingscentralen fram till utgången av 2014 ska fortsätta sin verksamhet med en i viss mån annorlunda uppgiftssektor än nu. Utvecklingscentralens uppgifter kan i fortsättningen inte överlappa Finlands skogscentralens uppgifter. Bestämmelserna i 3 § 1 mom. i den gällande skogscentrallagen handlar om utvecklingscentralens övergripande uppdrag. Den föreslagna begränsningen är nödvändig för att Finlands skogscentral och utvecklingscentralens uppgiftsbeskrivningar ska vara distinkta i förhållande till varandra.

32 §. Förordning som förblir i kraft. I 31 § föreskrivs det om upphävande av den gällande skogscentrallagen, vilket innebär att förordningen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral skulle upphävas på samma gång. I förordningens 13 § föreskrivs det närmare om utvecklingscentralens uppgifter. Det föreslås att den gällande skogscentrallagens bestämmelser om utvecklingscentralen ska fortsätta att gälla, men med vissa begränsningar. Likaså är det skäl att låta de i förordningen ingående bestämmelserna om utvecklingscentralen förbli i kraft. Detta innebär att förordningen för utvecklingscentralens del föreslås förbli i kraft med vissa uppgiftsbegränsningar, eftersom en del av de uppgifter som fastställs i förordningen i fortsättningen ska hör till Finlands skogscentral. I paragrafen föreslås det att förordningen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral, med undantag för 13 § 1 mom. 4 och 6 punkten, förblir i kraft

för utvecklingscentralens del t.o.m. den 31 december 2014.

33 §. Utvecklingscentralens direktion. Genom den föreslagna paragrafen föreskrivs det om vilka som ska vara representerade i utvecklingscentralens direktion fram till utgången av 2014. I paragrafen har förändringen i utvecklingscentralens ställning gentemot Finlands skogscentral beaktats.

34 §. Övergångsbestämmelse om tillgångar, skulder, avtal, förpliktelser och förbindelser. Paragrafen innehåller övergångsbestämmelser som handlar om bl.a. de nuvarande skogscentralernas och utvecklingscentralens egendom och förpliktelser.

Det är meningen att Finlands skogscentral ska fortsätta de nuvarande skogscentralernas verksamhet i enlighet med lagförslaget, varvid den blir ägare till deras tillgångar. Finlands skogscentral ska också ansvara för de nuvarande skogscentralernas alla förpliktelser. På Finlands skogscentral övergår också den del av utvecklingscentralens tillgångar, skulder, avtal, förpliktelser och rättigheter som hänför sig till skötseln av uppgifter som avses i lagen om Finlands skogscentrals system för skoglig information samt till utvecklingen och upprätthållandet av skogscentralens informationsförvaltning och informationssystem. Det föreslås att statsrådet bemyndigas att besluta om de arrangemang beträffande skogscentralens och utvecklingscentralens egendom och förpliktelser som baserar sig på omställningen, med beaktande av att Finlands skogscentral kommer att vara en juridisk person som består av de 13 nuvarande självständiga skogscentralerna och en del av utvecklingscentralen.

I det fall att meningsskiljaktighet om överföringen av tillgångar, skulder, avtal, förpliktelser och rättigheter uppstår, ska jord- och skogsbruksministeriet enligt 2 mom. vara den som avgör ärendet.

35 §. Hänvisningsbestämmelser som gäller annan lagstiftning. I den föreslagna paragrafen föreskrivs det om situationer där det i någon annanstans i lag hänvisas till den lag som föreslås bli upphävd eller där det någon annanstans i lagstiftningen föreskrivs om skogscentralen eller skogscentralerna.

36 §. Övergångsbestämmelser som gäller personalen. Det är meningen att personalen i

arbetsavtalsförhållande vid de nuvarande skogscentralerna och den personal i arbetsavtalsförhållande som huvudsakligen skött de uppgifter som överförs från utvecklingscentralen, samt motsvarande uppgifter i arbetsavtalsförhållande ska överföras till Finlands skogscentral. Den ovan avsedda personalen föreslås behålla de rättigheter och skyldigheter som vid överföringen gäller enligt villkoren för deras anställningsförhållande och sin lön i euro. Företrädare för Finlands skogscentral, utvecklingscentralen och den personal som ska överföras förhandlar om överföring av personalen.

Avsikten är att bestämmelserna i arbetsavtalslagen (55/2001) om överlåtelse av rörelse ska tillämpas på överföringen av personal och uppgifter till Finlands skogscentral. Finlands skogscentral ska enligt förslaget inte få säga upp arbetstagares arbetsavtal enbart på grund av en sådan överlåtelse av rörelse som avses i 1 kap. 10 § i arbetsavtalslagen. Bestämmelsen hindrar inte skogscentralen från att vidta anpassningsåtgärder också genom personalminskning, om t.ex. beloppet av statsunderstödsmedel minskar betydligt. Vid minskningarna utnyttjas i första hand naturlig avgång och pensionsarrangemang. De befattningar som blir lediga tillsätts i första hand genom intern ansökan när det är fråga om befattningar där offentlig makt inte utövas.

37 §. Övergångsbestämmelser om organisering av verksamheten. I de föreslagna övergångsbestämmelserna föreskrivs det också om vissa arrangemang för säkerställande av att Finlands skogscentrals verksamhet löper friktionsfritt. I anknytning till detta föreslås det att jord- och skogsbruksministeriet innan lagen träder i kraft bl.a. ska förordna en person att fungera som tillfällig direktör tills statsrådet har valt en direktör i enlighet med lagförslaget. I den föreslagna 37 § finns bestämmelser om dessa arrangemang.

38 §. Övergångsbestämmelser om beskattning. Enligt det föreslagna 38 § 1 mom. ska bestämmelserna om fusion iakttas i tillämpliga delar vid inkomstbeskattningen när de i den lag som upphävs avsedda skogscentralerna sammanslås till Finlands skogscentral. Det ska inte anses vid inkomstbeskattningen att de nuvarande skogscentralerna upplöses,

till den del deras tillgångar och skulder överförs till Finlands skogscentral som fortsätter verksamheten. Vid beskattningen av skogscentralen ska anskaffningsutgifter som är oavskrivna och andra avdragsgilla utgifter dras av på samma sätt som de skulle ha dragits av i beskattningen av de skogscentraler som upphör med sin verksamhet.

Enligt 2 mom. ska överlåtelseskatt inte betalas vid överlåtelse av fast egendom och värdepapper i samband med sammanslagningen.

39 §. Övriga övergångsbestämmelser. Lagförslaget avses bli tillämpat på skogscentralens från de offentliga förvaltningsuppgifterna åtskilda affärsverksamhet bara under en viss tid till den del som det föreskrivs om i 1 mom. I 3 § 1 mom. föreskrivs det om skogscentralens uppbyggnad. I 4 § bestäms om direktionens sammansättning och i 5 § om personalens företrädare i direktionen. I 7 § 1 mom. bestäms det om begränsning av behörigheten för direktören för skogscentralens enhet för offentliga tjänster på så sätt att den från de offentliga förvaltningsuppgifterna åtskilda affärsverksamheten leds av en affärsverksamhetsdirektör som är underställd direktionen. I 9 § 1 mom. föreslås bestämmelser om skogscentralens direktionens uppgifter, vilka omfattar också affärsverksamheten. Bestämmelser om skogscentralens rättskapacitet och rättshandlingsförmåga samt om förande av skogscentralens talan föreslås i 17 §. I 18 § föreskrivs det om revisors tystnadsplikt, i 19 § om strategisk styrning och styrning av verksamheten, i 20 § om skyldighet att lämna uppgifter och i 24 § om jord- och skogsbruksministeriets tillsyn över användningen av medel. Bestämmelser om skyldigheten att hålla de medel som är avsedda för skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter åtskilt från affärsverksamhetens medel finns i 25 § 3 mom. I 27 § föreskrivs det om skogscentralens bokföring och revision och i 28 § om tilläggspensionsarrangemang.

Den landstäckande skogscentral som inrättas kommer i enlighet med 17 § att vara en enda juridisk person med självständig behörighet och självständigt ansvar. Enligt 3 § 2 mom. i konkurslagen (120/2004), där det föreskrivs om vem som kan försättas i kon-

kurs, kan staten, landskapet Åland, kommuner, samkommuner eller andra offentlighetsrättsliga samsamarbetsorgan för kommuner, statliga affärsverk, självständiga offentlighetsrättsliga inrättningar eller den evangelisk-lutherska eller ortodoxa kyrkan eller församlingar eller kyrkliga samsamfundigheter inom den evangelisk-lutherska eller ortodoxa kyrkan inte försättas i konkurs. Med självständiga offentlighetsrättsliga inrättningar avses i bestämmelsen juridiska personer, vilkas organisationsform, organ och uppgifter regleras av särskilda bestämmelser. Eftersom Finlands skogscentral är en juridisk person vars organisationsform, organ och uppgifter regleras i lagförslaget är den just en sådan självständig offentlighetsrättslig inrättning som avses i konkurslagen. För att staten i en konkurssituation inte ska behöva svara för åtaganden som gäller skogscentralens affärsverksamhet konstateras det i övergångsbestämmelsen att detta ansvar inte gäller till följd av att skogscentralens behörighet och ansvar åtskiljs när det gäller affärsverksamheten respektive de offentliga förvaltningsuppgifterna. Om affärsverksamheten i fråga om behörigheten och ansvaret kan fortgå jämsides med skogscentralens offentliga förvaltningsuppgifter efter att ha åtskilts i ekonomiskt, personellt och funktionellt hänseende, kan skogscentralens affärsverksamhet ha sådan ekonomisk fördel för sin verksamhet som snedvrider konkurrensen i form av t.ex. villkoren för lånefinansiering, om dess ställning inte motsvarar de andra aktörernas ställning för konkurslagens vidkommande.

Meningen är att det före utgången av 2014, dvs. före övergångsperiodens utgång, till riksdagen ska överlämnas en proposition där de bestämmelser i lagförslaget som handlar om behörighetens och ansvarets innehåll granskas. Till de bestämmelserna hör bl.a. den föreslagna 17 §. Enligt det föreslagna 39 § 2 mom. ska skogscentralens affärsverksamhet senast den 31 december 2014 åtskiljas i sin helhet från de offentliga förvaltningsuppgifter som skogscentralen sköter, varvid också de befogenheter och det ansvar som avses i 17 § 1 mom. åtskiljs. Vidare ska skogscentralen avstå från de äganderätter som anknyter till plantproduktion. Äganderätter och ekonomiska kopplingar av denna

typ kan riskera skogscentralens förmåga att sköta de offentliga förvaltningsuppgifterna på ett opartiskt och objektivt sätt.

Enligt det föreslagna 3 mom. ska statsrådet bemyndigas att före utgången av år 2014 bilda ett helt statsägt bolag som producerar tjänster för staten och som består av annan verksamhet och förmögenhet än den som enligt 34 § 1 mom. flyttas bort från utvecklingscentralen. I punkt 3 Målsättning och de viktigaste förslagen ingår en utredning om bildande av ett bolag som bygger på utvecklingscentralens utvecklings- och sakkunnigverksamhet inom skogsbruket.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

I 3 § föreskrivs det om skogscentralens uppbyggnad. Med stöd av 3 mom. utfärdas det genom förordning av statsrådet bestämmelser om centralenhetens verksamhetsställe och om regionenheternas antal, verksamhetsområden, namn och huvudsakliga verksamhetsställen.

I 4 § föreskrivs det om skogscentralens direktion. Med stöd av 3 mom. utfärdas det genom förordning av statsrådet närmare bestämmelser om direktionens tillsättande och närmare sammansättning samt om andra nödvändiga frågor som gäller direktionen.

I 6 § föreskrivs det om regiondelegationen. Med stöd av 2 mom. utfärdas det genom förordning av statsrådet närmare bestämmelser om regiondelegationens tillsättande och om andra nödvändiga frågor som gäller regiondelegationen.

I 7 § föreskrivs det om ledandet av skogscentralen. Med stöd av 4 mom. utfärdas det genom förordning av statsrådet närmare bestämmelser om direktörens och regiondirektörernas uppgifter samt om direktörens närvaro och funktioner vid direktionsmötena.

I 8 § föreskrivs det om skogscentralens uppgifter. Med stöd av 3 mom. utfärdas det genom förordning av statsrådet närmare bestämmelser om organiseringen av uppgifterna inom skogscentralens enhet för offentliga tjänster.

I 9 § föreskrivs det om skogscentralens direktions uppgifter. Med stöd av 3 mom. utfärdas det genom förordning av statsrådet vid

behov närmare bestämmelser om organiseringen av de uppgifter som skogscentralens direktion ska sköta.

I 10 § föreskrivs det om regiondelegationens uppgifter. Med stöd av 2 mom. utfärdas det genom förordning av statsrådet vid behov närmare bestämmelser om organiseringen av regiondelegationens uppgifter.

I 13 § föreskrivs det om tillsättande av befattningar vid skogscentralen. Med stöd av 3 mom. utfärdas det genom förordning av statsrådet bestämmelser om utnämningen till och tillsättandet av befattningar vid skogscentralens enhet för offentliga tjänster.

I 14 § föreskrivs det om utövning av offentlig makt. Med stöd av första meningen i 5 mom. utfärdas det genom förordning av statsrådet bestämmelser om det förfarande där de anställda som får utöva offentlig makt vid skötseln av sina uppgifter anvisas. I 5 mom. finns det också ett annat bemyndigande med stöd av vilket närmare bestämmelser om organiseringen av de uppgifter som innebär utövning av offentlig makt utfärdas genom förordning av statsrådet.

I 27 § föreskrivs det om bokföring och revision. Med stöd av 4 mom. utfärdas det genom förordning av statsrådet närmare bestämmelser om revisorns oberoende och revisionsberättelsens innehåll samt om andra nödvändiga frågor som gäller bokförings- skyldigheten.

I 29 § föreskrivs det om synenämnden. Med stöd av 4 mom. utfärdas det genom förordning av statsrådet närmare bestämmelser om antalet synenämnder och om deras verksamhetsområden och verksamhet samt om valet av och behörighetsvillkoren för medlemmarna.

Med stöd av 1 mom. i 34 § föreskrivs det att närmare bestämmelser om överföringen av egendom vid behov utfärdas genom förordning av statsrådet.

I 37 § 5 mom. föreskrivs det att ärenden som är anhängiga vid skogscentralerna när denna lag träder i kraft övergår på motsvarande behöriga regionenheter inom skogscentralen eller på centralenheten enligt vad som bestäms närmare genom förordning av statsrådet.

I 26 § föreskrivs det om avgifter för prestationer. Med stöd av 2 mom. utfärdas det ge-

nom förordning av jord- och skogsbruksministeriet närmare bestämmelser om när skogscentralens enhet för offentliga tjänsters prestationer är avgiftsbelagda.

I 25 § föreskrivs det om förvaltning och användning av medlen. Enligt 2 mom. får jord- och skogsbruksministeriet dock utfärda närmare administrativa föreskrifter om den redovisning som skogscentralen ger in till jord- och skogsbruksministeriet.

I 19 § föreskrivs det om strategisk styrning och styrning av verksamheten. Enligt 2 mom. får jord- och skogsbruksministeriet meddela skogscentralen allmänna administrativa anvisningar.

I 30 § föreskrivs det om närmare bestämmelser. Enligt paragrafen ska det i arbetsordningen för skogscentralens enhet för offentliga tjänster bestämmas om beslutsfattandet i ärenden som gäller annat än utövning av offentlig makt, om verksamhetsenheterna inom centralenheten, om uppgifterna för anställda i chefsställning, om ställföreträdare och vikariat, om den interna ledningen, om den organiseringen av intern kontroll och riskhantering samt om annat som hänför sig till den interna förvaltningen.

3 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2012.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Propositionen har en koppling till den i 124 § i grundlagen reglerade frågan om förutsättningar för att överföra förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter.

Enligt 124 § i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rätts säkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock ges endast myndigheter.

Enligt förarbetet till grundlagen avses med begreppet offentliga förvaltningsuppgifter en

relativt vidsträckt helhet av förvaltningsuppgifter som omfattar uppgifter som hänför sig till t.ex. verkställigheten av lagar samt beslutsfattande om enskilda personers och sammanslutningars rättigheter, skyldigheter och förmåner. Avsikten med 124 § i grundlagen är att begränsa överföringen av offentliga förvaltningsuppgifter utanför den egentliga myndighetsapparaten. Av regleringen måste det därför krävas en viss exakthet när de uppgifter som överförs definieras.

Grundlagsutskottet har stött sig på regeringsformen som gällde tidigare samt kravet på förvaltningens lagbundenhet och tjänsteansvarsaspekter när det härlett principen om s.k. konstitutionell tjänstemannaförvaltning. Principen innebär att offentlig makt i Finland kan utövas endast av myndigheter samt på dessas vägnar av lagligen utnämnda tjänstemän (GrUU 4/1989 rd, 37/1992 rd samt 1, 7 och 15/1994 rd). Å andra sidan har utskottet utgått från att principen om tjänstemannaförvaltning inte utgör något absolut hinder för att i begränsad utsträckning överföra offentlig makt och offentliga uppgifter på andra än myndigheter, t.ex. på statliga affärsverk eller privaträttsliga sammanslutningar. Utskottet har emellertid förutsatt att det i sådana fall utfärdas tillräckligt detaljerade bestämmelser om skötseln av uppgifterna och det förfarande som ska iakttas vid skötseln, att rätts säkerhetssynpunkter beaktas och att de som utövar offentlig makt handlar under straffrättsligt tjänsteansvar. Från denna synpunkt var syftet med 124 § i grundlagen dels att begränsa möjligheterna att avvika från principen om tjänstemannaförvaltning, dels att skapa garantier som tryggar grunderna för den demokratiska rättsstaten i de situationer där det är motiverat att avvika från principen. I fråga om principen om tjänstemannaförvaltning har det förts fram också att syftet med den är att trygga lagligheten, enhetligheten och objektiviteten i beslutsfattandet inom ramen för offentlig maktutövning.

De nuvarande skogscentralerna är inte myndigheter, även om de motsvarar de centrala kännetecknen på myndighetsverksamhet. De allmänna grunderna för deras verksamhet regleras i lag. När skogscentralerna sköter offentliga förvaltningsuppgifter som föreskrivits för dem är de bundna av förvaltningsla-

gen, språklagen och samiska språklagen. I fråga om offentligheten för skogscentralernas handlingar och verksamhet gäller det som bestäms i offentlighetslagen. Skogscentralernas anställda är inte anställda i tjänsteförhållande. Med stöd av en särskild bestämmelse handlar de ändå under tjänstemannaansvar vid användningen av medel och vid skötseln av s.k. myndighetsuppgifter. Skogscentralernas verksamhet står under jord- och skogsbruksministeriets tillsyn och finansieras till stor del genom anslag som anvisas i statsbudgeten. Skogscentralerna har förutom i den gällande skogscentrallagen även i speciallagar anförtrots ett stort antal offentliga förvaltningsuppgifter, av vilka flera innebär utövning av offentlig makt.

Skogscentralerna utgör en organisation som sedan 1928 under olika namn har skött uppgifter som hör samman med att främja och utöva tillsyn över enskilt skogsbruk. Under den tid organisationen har verkat har trädbeståndet i de enskilda skogarna ökat avsevärt, liksom avverkningsmöjligheterna, och dessutom är de finska skogarnas tillstånd allmänt sett gott. De organisationer som svarar för skogsbruksförvaltningen måste anses ha bidragit till det goda resultatet. Även skogsägare och andra aktörer inom skogsbruket har deltagit i organisationernas förvaltning. Inget särskilt att anmärka på har heller framkommit när det gäller de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten och andra krav på god förvaltning.

Skogarnas och skogsbrukets betydelse för Finland förutsätter att det i landet finns en förvaltningsorganisation som sköter de uppgifter som hör samman med skogsbruket. Denna organisation består i fortsättningen av en landsomfattande skogscentral där det finns en enhet för offentliga tjänster för skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter och en affärsverksamhetsenhet för skötseln av den affärsverksamhet som är åtskild från de offentliga förvaltningsuppgifterna. Enheten för offentliga tjänster består av en centralenhet och regionenheter. I egenskap av landsomfattande utvecklings- och verkställighetsorganisation inom skogsbruket kommer skogscentralen att sköta offentliga förvaltningsuppgifter i stor utsträckning. Sådana

uppgifter föreskrivs för skogscentralen också i ett stort antal olika skogsbrukslagar.

De nuvarande skogscentralerna är inte myndigheter, och det är inte heller Finlands skogscentral som inrättas genom denna lag. Enligt 2 § 1 mom. i lagförslaget är de uppgifter som anges i 8 § i lagförslaget skogscentralens offentliga förvaltningsuppgifter. Typiskt för de offentliga förvaltningsuppgifterna är bl.a. ett specifikt offentligt intresse och ett förvaltningsexternt objekt. Offentliga förvaltningsuppgifter förutsätts dock inte alltid hänföra sig direkt till administrativt beslutsfattande eller till verkställighet av lagar, utan det räcker att uppgiften har något slag av koppling till detta, dvs. att den offentliga förvaltningsuppgiften ingår i området för verksamhet som regleras i lag. Det har också förts fram att drag som hör ihop med offentliga förvaltningsuppgifter är att staten styr och har tillsyn över skötseln av uppgifterna i fråga, att staten deltar i finansieringen av uppgiftsskötseln och att uppgiften inverkar i någon form på medborgarna eller någon grupp av medborgare. Vid ändamålsenlighetsprövningen gäller det att ägna uppmärksamhet inte bara åt förvaltningens effektivitet och andra behov som kan karakteriseras som förvaltningsinterna utan särskilt också åt enskildas och sammanslutningars behov. Finlands skogscentrals verksamhet kommer att täcka hela landet, och därför har organisationen god lokalkännedom. När de nuvarande skogscentralernas historia och nuvarande ställning som aktörer inom skogsbruket beaktas kan det sannolikt anses att det på det sätt som avses i 124 § i grundlagen "behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna" att den landstäckande skogscentralen som övertar de nuvarande skogscentralernas uppgifter, och uttryckligen dess enhet för offentliga tjänster, anförtros offentliga förvaltningsuppgifter.

Lagförslaget är till sin karaktär en organisatorisk lag. Skötseln av de nuvarande skogscentralernas offentliga förvaltningsuppgifter som inte innebär utövning av offentlig makt utgör till sin karaktär faktisk förvaltningsverksamhet. Skötseln av dessa uppgifter medför inga ingrepp i individens grundläggande fri- och rättigheter, och uppgifternas karaktär är sådan att rättsskyddsproblem

inte uppstår. En offentlig förvaltningsuppgift av detta slag är uppgiften att allmänt främja skogsbruket. Den innefattar bl.a. samarbete på landskapsnivå och annat regionalt samarbete, utveckling av skogsbaserad företagsverksamhet samt rådgivning, information och utbildning som gäller skogsbruk. Inte heller ingår utövning av offentlig makt i t.ex. olika planerings- och utredningsuppgifter. Vissa uppgifter, t.ex. fattandet av finansieringsbeslut med anknytning till lagstiftningen om finansiering av ett hållbart skogsbruk samt inspektioner och annan tillsyn som hänför sig till detta beslutsfattande, innebär utövning av offentlig makt. Det är ändamålsenligt att Finlands skogscentrals regionenheter alltjämt sköter största delen av de uppgifter som en eller flera skogscentraler har anförtrotts i den gällande lagstiftningen.

Landsbygdsverket inrättades den 1 maj 2007. I det sammanhanget trädde lagen om Landsbygdsverket (666/2006) i kraft liksom också ändringar av skogslagen, lagen om finansiering av hållbart skogsbruk, lagen om bekämpning av insekt- och svampskador i skog, lagen om skogsvårdsföreningar och lagen om fastighetssamägares deltagande i åtgärder enligt lagstiftningen om skogsbruksfinansiering (1349/1996). Genom dessa ändringar specificerades sådan behörighet som innebar betydande utövning av offentlig makt och hade anförtrotts skogscentralerna i lagändringarna och överfördes på det nyinrättade Landsbygdsverket. Efter dessa lagändringar återstod för skogscentralerna ingen behörighet i ärenden som innebär betydande utövning av offentlig makt, fränsett den i avsnitt 6 i allmänna motiveringen refererade uppgiften att återkräva finansiering som beviljats med stöd av lagen om istandsättning av underproduktiva skogar i Lappland. I propositionen föreslås inte ändringar i några andra bestämmelser i den speciallagstiftning som refereras ovan. Finlands skogscentrals behörighet i fråga om betydande offentlig makt föreslås alltså i propositionen inte bli ändrad i förhållande till den gällande lagstiftningen när det gäller annat än den ovan refererade uppgift som hänför sig till lagen om istandsättning av underproduktiva skogar i Lappland. Utövning av betydande offentlig makt har tidigare anförtrotts Landsbygdsver-

ket på det sätt som refereras ovan, och denna utövning kvarstår hos verket.

För de nuvarande skogscentralerna har det genom olika lagar föreskrivits uppgifter som innebär utövning av offentlig makt. Jämfört med de uppgifter för skogscentralerna som det föreskrivs om i 1 a § i den gällande skogscentrallagen är innehållet i 8 § i lagförslaget preciserat och förenklat. Till skillnad från nu uppdelas uppgifterna i den föreslagna bestämmelsen inte längre på basis av sin koppling till utövning av offentlig makt. Grundlagsutskottet har i ett utlåtande konstaterat att 1 a § i den gällande skogscentrallagen är något problematisk i lagstiftningstekniskt hänseende. Utskottet har konstaterat att uppgifter och befogenheter har sammanförts på ett oriktigt sätt i den. För varje uppgifts betydelse och innehåll måste det i alla fall bedömas om den innebär utövning av offentlig makt. Grundlagsutskottet såg (GrUU 45/2006 rd) det som ett bättre alternativ att skogscentralens uppgifter listas utan någon koppling till utövningen av offentlig makt.

Det har ansetts att rätten att göra intrång i enskildas rättsställning genom förvaltningsbeslut eller genom faktiska åtgärder är ett centralt drag hos den offentliga makten. Så avses t.ex. beviljandet av förmåner utgöra utövning av offentlig makt. I 40 kap. i strafflagen (39/1889), vilket handlar om tjänstebrott, definieras begreppet person som utövar offentlig makt så som begreppet används i strafflagen. Enligt definitionen i 11 § 5 punkten i det nämnda kapitlet avses med person som utövar offentlig makt a) den till vars uppgifter enligt lag eller förordning hör att meddela för andra bindande förordnanden eller att besluta om andras intressen, rättigheter eller skyldigheter eller som med stöd av lag eller förordning i sin uppgift reellt ingriper i någon annans intressen eller rättigheter, samt b) den som enligt lag eller förordning eller enligt ett uppdrag som han eller hon med stöd av lag eller förordning fått av en myndighet ska delta i beredningen av sådana beslut som avses i a-punkten genom att göra framställningar eller förslag till beslut, utarbeta utredningar eller planer, ta prover eller utföra inspektioner eller på något annat motsvarande sätt.

När de nuvarande skogscentralerna skött sina uppgifter har det förekommit situationer där utövningen av offentlig makt inte har varit entydig utgående från indelningen i 1 a § i den gällande skogscentrallagen. Som en sådan situation kan nämnas bl.a. 1 a § 1 mom. 4 punkten i den gällande skogscentrallagen, enligt vilken uppgiften att producera och förvalta information om skogstillgångarna samt tillhandahålla tjänster som hör samman därmed är en sådan offentlig förvaltningsuppgift för skogscentralerna som inte innefattar utövning av offentlig makt. Trots det fattar de nuvarande skogscentralerna t.ex. vid utlämnandet av skogliga data förvaltningsbeslut som kan anses innebära utövning av offentlig makt.

Enligt lagförslaget ska Finlands skogscentralers affärsverksamhet under en övergångsperiod klart åtskiljas från de offentliga förvaltningsuppgifterna i ekonomiskt, personellt och funktionellt hänseende. Utöver detta åtskiljs under övergångsperioden också behörigheten och ansvaret i sin helhet när det gäller de offentliga förvaltningsuppgifterna respektive affärsverksamheten. Åtskiljandet genomförs både inom centralenheten och inom regionenheterna. Åtskiljandet i personellt hänseende ska enligt lagförslaget ske inom ett halvt år från lagens ikraftträdande. Under denna sex månader långa övergångsperiod fortsätter de nuvarande skogscentralernas myndighetschefer eller anställda som jord- och skogsbruksministeriet förordnar att sköta ärenden som hänför sig till utövning av offentlig makt. Direktionen är under övergångsperioden gemensam för de offentliga förvaltningsuppgifternas och affärsverksamhetens del. Till följd av detta föreslås det bli föreskrivet genom förordning av statsrådet att skogscentralens direktör inte ska få delta på något som helst sätt för affärsverksamhetens vidkommande i direktionens möten eller i beredningen, föredragningen och beslutsfattandet i fråga om sådana ärenden. På så sätt säkerställs det att direktörens skötsel av uppgifter är opartisk och oavhängig.

I den nuvarande organisationen har det inom varje enskild skogscentral funnits en åtskild enhet för myndighetsuppgifter. Lagförslaget innehåller inga bestämmelser om inrättande av en separat enhet för skötseln av

ärenden där offentlig makt utövas. De offentliga förvaltningsuppgifterna föreslås emellertid i sin helhet bli skötta inom enheten för offentliga tjänster, och genom åtskiljandet av affärsverksamheten, bestämmelserna om begränsningar som gäller direktörens verksamhet och separeringen av affärsverksamheten i sin helhet från skogscentralens verksamhet efter en övergångsperiod säkerställs det att verksamheten inom enheten för offentliga tjänster är opartisk och oberoende. Under övergångsperioden motsvaras den nuvarande gränsen mellan skogscentralernas enhet för myndighetsuppgifter och övrig verksamhet av separeringen mellan de offentliga förvaltningsuppgifterna och affärsverksamheten, och efter övergångsperioden av det fullständiga åtskiljandet mellan affärsverksamheten och skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter. Åtskiljandet under övergångsperioden är mera omfattande och detaljerat än inom de nuvarande skogscentralerna. Affärsverksamheten kommer inte heller under övergångsperioden att vara uppbyggd jämsides med regionenheterna, utan affärsverksamheten organiseras utgående från en strategi för affärsverksamheten. Genom åtskiljandet och genom begränsningen av direktörens ställning och befogenheter säkras det att skogscentralens skötsel av offentliga förvaltningsuppgifter är opartisk och oavhängig under övergångsperioden.

Opartiskhet och oavhängighet är inslag i en god förvaltning. Enligt 124 § i grundlagen gäller kraven för god förvaltning all skötsel av offentliga förvaltningsuppgifter, oberoende av om det är fråga om utövning av offentlig makt. Eftersom skogscentralen enligt förslaget inte kommer att ha någon egen enhet för utövning av offentlig makt är det nödvändigt att klart specificera vilka anställda som har rätt att utöva offentlig makt. Att skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter inom skogscentralens enhet för offentliga tjänster är opartisk och oavhängig säkerställs också på så sätt att de anställda som utövar offentlig makt specificeras inom centralenheten och regionenheterna och väljs genom ett förfarande som kan jämföras med offentligt ansökningsförfarande. Offentligt ansökningsförfarande har konstaterats vara en väsentlig faktor i anknytning till grunderna för offent-

lig förvaltning; målet för det är att trygga att förvaltningen är trovärdig, rättvis och jämlik. Genom ett ansökningsförfarande som kan jämföras med offentligt ansökningsförfarande tillgodoses den grundläggande fri- och rättighet som avses i 18 § i grundlagen. I 1 mom. i den nämnda paragrafen finns en bestämmelse enligt vilken var och en har rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Bestämmelsen i 18 § i den nuvarande grundlagen motsvarar 15 § i regeringsformen, som gällde tidigare. I förarbetet till regeringsformen konstateras det att 15 § gäller också rätten att bli utsedd till ett offentligt ämbete. Eftersom verksamheten vid Finlands skogscentralens enhet för offentliga tjänster i huvudsak kommer att finansieras med offentliga medel är det nödvändigt att befattningarna tillsätts genom ett ansökningsförfarande som kan jämföras med offentligt ansökningsförfarande. Därför behövs en uttrycklig bestämmelse om förfarandet.

I lagförslaget finns en uttrycklig bestämmelse om verksamhetens offentlighet. Enligt andra meningen i 15 § 1 mom. ska det som i offentlighetslagen föreskrivs om myndigheter tillämpas också på verksamheten inom skogscentralens enhet för offentliga tjänster när enheten sköter uppgifter som avses i 8 §. Enligt 8 § 2 mom. i den gällande skogscentrallagen gäller offentlighetslagen i fråga om offentligheten för skogscentralernas handlingar och verksamhet. Enligt 4 § 2 mom. i offentlighetslagen gäller vad som sägs om en myndighet även sammanslutningar, inrättningar, stiftelser och enskilda personer som utövar offentlig makt och som enligt en lag, en bestämmelse eller en föreskrift som meddelats med stöd av en lag eller en förordning utför ett offentligt uppdrag. Med stöd av offentlighetslagen tillämpas med andra ord den gällande skogscentrallagen bara till den del det är fråga om utövning av offentlig makt. Efter det att offentlighetslagen stiftades har den nya grundlagen trätt i kraft, och i dess 124 § bestäms det om överföring av förvaltningsuppgifter på enskilda. I bestämmelsen i fråga förutsätts det att kraven för en god förvaltning, vilka innefattar bl.a. offentlighet, gäller skötseln av alla offentliga förvaltningsuppgifter. I 124 § i

grundlagen begränsas således inte kraven för en god förvaltning och därmed också offentligheten endast till skötseln av sådana offentliga förvaltningsuppgifter som innebär utövning av offentlig makt. Grundlagsutskottet har understrukit betydelsen av att rättssäkerheten och god förvaltningssed säkerställs genom bestämmelser, också när förvaltningsuppgifter direkt genom lag eller med stöd av lag förs över på andra än myndigheter (GrUB 10/1998 rd, GrUU 23/2000 rd och GrUU 55/2002 rd).

Grundlagsutskottet har ansett att tryggheten av rättssäkerheten och en god förvaltning kräver att bestämmelser om behörighetskrav eller kompetensvillkor för t.ex. inspektörer och sakkunniga som myndigheterna anlitar vid tillsynsuppgifter finns i samma lagförslag där bestämmelser om deras uppgifter föreslås (GrUU 40/2002 rd och GrUU 56/2002 rd). Bestämmelserna om behörighetsvillkor och kompetenskrav hänför sig också till den i 18 § 1 mom. i grundlagen föreskrivna näringsfriheten och rätten till arbete.

Enligt 13 § i lagförslaget väljer statsrådet direktören, medan jord- och skogsbruksministeriet väljer regiondirektörerna. Vid skogscentralen kommer normalt bara dessa anställda att utöva beslutanderätt i ärenden där offentlig makt utövas. Genom detta förfarande säkerställs det att de anställda som leder helheten av ärenden som innebär utövning av offentlig makt väljs opartiskt och oavhängigt i förhållande till den affärsverksamhet som skogscentralen bedriver och att behörighetsvillkoren uppfylls. Centralenheten och regionenheterna ska dessutom vid skötseln av uppgifter som avses i 8 § fastställa de anställda som utöver direktören och regiondirektörerna kan utöva offentlig makt när de sköter sina uppgifter.

Anställda som handlar under personbundet tjänsteansvar ska i all sin verksamhet bedöma sitt arbete ur tjänsteansvarsperspektiv. Om utövningen av offentlig makt binds till skötseln av vissa uppgifter, möjliggörs förekomsten av dubbelroller hos anställda inom skogscentralen. För anställda med en dubbelroll är det inte möjligt att definiera ansvarsgränserna entydigt, och därigenom uppfylls förvaltningslagens krav på opartiskhet och oavhängighet inte längre.

Inom centralenheten utövar direktören beslutanderätt. I ärenden som gäller utövning av offentlig makt ska direktören dessutom ansvara för samordningen av ärenden som anknyter till skogscentralens verkställighet av lagstiftningen och utvecklingen av enhetlig praxis. Regiondirektören ska i regel vara den anställd inom regionenheten som avgör ärenden som innebär utövning av offentlig makt. I situationer som avses i 14 § 1 mom. i lagförslaget kan regiondirektören överföra beslutanderätten i de föreskrivna helheterna av ärenden på en anställd vid skogscentralen. Denne anställda, ledande föredraganden, kan bemyndigas att utöva beslutanderätt bara när det gäller sådana helheter som avses i lagen.

Enligt 14 § i lagförslaget ska de som kan utöva offentlig makt vid skötseln av sina uppgifter fastställas vid regionenheterna genom ett visst förfarande. Dessa anställda är en anställd som utövar beslutanderätt som befullmäktigade (ledande föredragande), anställda som föredrar förvaltningsärenden (föredragande) och anställda som utför inspektioner (inspektör). Uttrycken inom parentes hänvisar till personernas ställning inom regionenheten när det gäller den offentliga makten. Deras faktiska uppgiftsbeteckningar kan vara andra. Skogscentralens direktör och regiondirektörerna ska enligt lagförslaget ha rätt att utöva offentlig makt direkt. Det är meningen att regiondirektören inom varje regionenhet och direktören inom centralenheten ska ge de anställda som fungerar som föredragande eller inspektörer ett separat förordnande om föredragnings- eller inspektionsrätten i fråga. Förfarandet är likartat som det separata föredragningsförordnandet för andra än sådana tjänstemän som har utnämnts av statsrådet. Enligt lagen om statsrådet (175/2003) kan statsrådet separat förordna föredragande som statsrådet inte har utnämnt till tjänstemän. Föredragandena och inspektörerna kan också sköta andra uppgifter inom regionenheterna, men skötseln av dessa andra uppgifter får inte äventyra en oavhängig och opartisk skötsel av de uppgifter som innebär utövning av offentlig makt. Bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på alla anställda som kan utöva offentlig makt.

Bestämmelserna i 124 § i grundlagen understryker betydelsen av utbildning och sak-

kunskap i fråga om dem som sköter offentliga förvaltningsuppgifter samt en adekvat offentlig tillsyn över dem. När de ovannämnda befattningar vid skogscentralen där offentlig makt kan utövas tillsätts gäller det därför att uppfylla de krav som föreskrivs i 12 och 13 § i lagförslaget.

Rättsskyddskraven och kraven på god förvaltning gäller framför allt beslutsfattandet i samband med offentliga förvaltningsuppgifter. Det är härvid nödvändigt att ägna uppmärksamhet åt bl.a. medborgarnas jämlikhet, individens grundläggande språkliga rättigheter, rätten att bli hörd, kravet på att besluten ska motiveras och rätten att söka ändring. För skogscentralens del uppfylls dessa krav. Förvaltningslagen och språklagen tillämpas enligt bestämmelserna om lagarnas tillämpningsområde förutom på myndigheter direkt även på sammanslutningar och andra utanför myndighetsorganisationen när dessa sköter offentliga förvaltningsuppgifter. Förvaltningslagen tillämpas i sin helhet på behandlingen av förvaltningsärenden, med andra ord på verksamhet där förvaltningsavgöranden träffas och anknytande beredning. Eftersom sådana uppgifter som avses i lagförslaget sköts inom skogscentralens enhet för offentliga tjänster tillämpas på enheten det som i offentlighetslagen bestäms om myndigheter. Det konstateras även i den informativa bestämmelsen i 15 § 1 mom. i den föreslagna lagen att de ovannämnda allmänna förvaltningslagarna tillämpas på skogscentralen. Beslut som skogscentralens enhet för offentliga tjänster fattar och som innebär ingrepp i enskilda medborgares förmåner eller rättigheter får i enlighet med speciallagstiftningen inom skogsbruket överklagas antingen hos förvaltningsdomstolen eller hos landsbygdsnäringsnämnden. Eftersom skogscentralens enhet för offentliga tjänster sköter offentliga förvaltningsuppgifter i enlighet med denna lag omfattas den av justitiekanslerns och riksdagens justitieombudsmans laglighetsövervakning.

De uppgifter som föreskrivs för skogscentralen i enlighet med propositionen ska betraktas som sådan överföring av offentliga förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter som avses i 124 § i grundlagen. Med hänsyn till karaktären hos de offentliga förvalt-

ningsuppgifter som skogscentralens enhet för offentliga tjänster har hand om och en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna, tryggandet av de grundläggande fri- och rättigheterna samt de övriga kraven på god förvaltning kan det föreslagna arrangemanget inte anses stå i strid med 124 § i grundlagen. Med stöd av

vad som anförts ovan anses det att den föreslagna lagen kan stiftas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om Finlands skogscentral

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Finlands skogscentral

I denna lag finns bestämmelser om Finlands skogscentral, nedan *skogscentralen*. Skogscentralen är en utvecklings- och verkställighetsorganisation som täcker hela landet och sköter uppgifter som gäller en hållbar skötsel och användning av skogarna samt bevarande av skoglig mångfald och främjande av skogsbaserade näringar. Skogscentralen ska främja de skogsbaserade näringarna, verkställa lagstiftningen om skog och sköta uppgifter som hänför sig till skogliga data.

Skogscentralen omfattas av jord- och skogsbruksministeriets strategiska och resultatorienterade styrning och står under ministeriets tillsyn.

2 §

Begränsning av verksamheten

De uppgifter som anges i 8 § är skogscentralens offentliga förvaltningsuppgifter.

Skogscentralen kan bedriva affärsverksamhet som i ekonomiskt, personellt och funktionellt hänseende är åtskild från skötseln av de uppgifter som avses i 1 mom. Affärsverksamheten får dock inte äventyra skötseln av skogscentralens lagstadgade uppgifter eller skogscentralens opartiskhet.

2 kap.

Skogscentralens uppbyggnad

3 §

Skogscentralens uppbyggnad

Vid skogscentralen finns en enhet för offentliga tjänster för skötseln av de uppgifter som avses i 8 § och en affärsverksamhetsenhet för skötseln av den affärsverksamhet som är åtskild från de offentliga förvaltningsuppgifterna.

Enheten för offentliga tjänster består av en centralenhet och regionenheter. Skogscentralen har en direktion och varje regionenhet har en regiondelegation.

Bestämmelser om centralenhetens verksamhetsställe och om regionenheternas antal, verksamhetsområden, namn och huvudsakliga verksamhetsställen utfärdas genom förordning av statsrådet. Åtminstone en av skogscentralens regionenheter är avsedd för de huvudsakligen svensk- och tvåspråkiga områdena. Dess i 26 § i språklagen (423/2003) avsedda arbetsspråk är i första hand svenska.

4 §

Skogscentralens direktion

Skogscentralens direktion har nio medlemmar som ska företräda sådan sakkunskap som är viktig med tanke på skogscentralens verksamhet. Varje medlem har en personlig ersättare för vilken gäller samma bestämmelser som för medlemmen. Jord- och skogsbruksministeriet tillsätter direktionen för fyra kalenderår i sänder och utser en av med-

lemmarna till ordförande och en till vice ordförande.

I direktionen finns företrädare för staten, skogsägarna, företagsverksamhet och utvecklingsverksamhet samt skogscentralens personal. En av medlemmarna ska företrädade huvudsakligen svenskspråkiga områdena. När direktionen tillsätts ska hänsyn tas till landets olika delar och regional jämlikhet samt till verksamhetsbetingelserna för skogscentralens från de offentliga förvaltningsuppgifterna åtskilda affärsverksamhet i förhållande till eventuell konkurrerande affärsverksamhet.

Närmare bestämmelser om direktionens tillsättande och närmare sammansättning samt om andra nödvändiga frågor som gäller direktionen utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Företrädare för personalen i skogscentralens direktion

Den medlem i skogscentralens direktion som företräder personalen har samma rättigheter och skyldigheter som direktionens övriga medlemmar. Den medlem som företräder personalen har dock inte rätt att delta i utarbetandet av förslag som gäller val eller entledigande av skogscentralens ledning eller att delta i behandlingen av ärenden som gäller ledningens avtalsvillkor, personalens anställningsvillkor och stridsåtgärder.

6 §

Regiondelegation

Regiondelegationen har sju medlemmar. Varje medlem har en personlig ersättare för vilken gäller samma bestämmelser som för medlemmen. Regiondelegationen tillsätts av jord- och skogsbruksministeriet för fyra kalenderår i sänder. Regiondelegationen väljer inom sig en ordförande. Medlemmarna i regiondelegationen ska företrädade skogsägarna inom regionenhetens verksamhetsområde, annan sakkunskap som är viktig med tanke

på regionenhetens verksamhet och regionenhetens personal. En medlem av regiondelegationen företräder landskapsförbundet och en företräder närings-, trafik- och miljöcentralen.

Närmare bestämmelser om regiondelegationens tillsättande och om andra nödvändiga frågor som gäller regiondelegationen utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §

Ledandet av skogscentralen

Enheten för offentliga tjänster leds av en direktör som är underställd direktionen. Direktören leder och styr regionenheternas verksamhet med centralenhetens stöd. Affärsverksamhetsenheten leds av en affärsverksamhetsdirektör som är underställd direktionen.

Direktören ska leda, övervaka och utveckla verksamheten inom skogscentralens enhet för offentliga tjänster samt ansvara för att resurserna utnyttjas på ett ändamålsenligt sätt inom centralenheten och regionenheterna och för att verksamheten leder till resultat med hänsyn till att målet är att främja skogsbruket. Direktören ansvarar också för beredningen av de ärenden som skogscentralens direktion ska behandla, fränsett den från de offentliga förvaltningsuppgifterna åtskilda affärsverksamheten, och för verkställandet av direktionens beslut.

Varje regionenhet har en regiondirektör som är underställd direktören och som ska leda, övervaka och utveckla regionenhetens verksamhet samt ansvara för att verksamheten leder till resultat. Regiondirektören svarar också för beredningen av de ärenden som regiondelegationen ska behandla och för verkställandet av de i 10 § avsedda beslut som regiondelegationen fattar.

Närmare bestämmelser om direktörens och regiondirektörernas uppgifter samt om direktörens närvaro och funktioner vid direktionsmötena utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 kap.

Skogscentralens uppgifter

8 §

Skogscentralens uppgifter

Till centralenhetens uppgifter hör att

1) centraliserat svara för planerings- och utredningsuppgifter som hänför sig till en hållbar skötsel och användning av skogarna samt för annat motsvarande främjande av de skogsbaserade näringarna, klimat- och energimålen, bevarandet av skoglig mångfald och annat miljöskydd i anknytning till skogsbruket; uppgifterna hänför sig bland annat till utarbetande och genomförande av det nationella skogsprogrammet,

2) främja landsomfattande samverkan och funktionellt samarbete inom skogsbruket,

3) tillhandahålla utbildning, rådgivning och information som främjar skogsbruket,

4) styra och övervaka skötseln av de uppgifter som föreskrivs för skogscentralen eller skogscentralerna i skogslagen (1093/1996), lagstiftningen om skogsbrukets finansiering, lagen om Finlands skogscentrals system för skoglig information (/), viltskadelagen (105/2009), lagen om bekämpning av insekt- och svampskador i skog (263/1991), lagen om skogsvårdsföreningar (534/1998), lagen om handel med skogsodlingsmaterial (241/2002), virkesmätningslagen (364/1991), lagen om samfällda skogar (109/2003), lagen om samfälligheter (758/1989), lagen om överlåtelseskatt (931/1996) och kyrkoordningen (1055/1993) samt trygga statens fordringar enligt den upphävda lagen om gårdsbruksheter (188/1977), naturnärlingslagen (610/1984) och renhushållningslagen (161/1990) i samband med försäljning av virke från lägenheter som bildats med stöd av de nämnda lagarna,

5) följa skogsbrukets och skogarnas tillstånd och utveckling samt lägga fram förslag och initiativ som hänför sig till detta,

6) delta i internationellt samarbete som hänför sig till uppgifterna,

7) utföra andra uppgifter som föreskrivs för skogscentralen eller skogscentralerna samt sköta sådana uppgifter med anknytning till

beredningen och verkställigheten av skogspolitiken som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer.

Till regionenheternas uppgifter hör att

1) främja de skogsbaserade näringarna i samarbete med organisationer och organ som främjar näringsverksamheten regionalt eller på landskapsnivå,

2) utarbeta och följa upp regionala skogsprogram samt främja genomförandet av dem,

3) sköta planerings- och utredningsuppgifter som hänför sig till en hållbar skötsel och användning av skogarna samt annat motsvarande främjande av de skogsbaserade näringarna, klimat- och energimålen, bevarandet av skoglig mångfald och annat miljöskydd i anknytning till skogsbruket,

4) tillhandahålla utbildning, rådgivning och information som främjar skogsbruket,

5) utföra de uppgifter som föreskrivs för skogscentralen eller skogscentralerna i skogslagen, lagstiftningen om skogsbrukets finansiering, lagen om Finlands skogscentrals system för skoglig information, viltskadelagen, lagen om bekämpning av insekt- och svampskador i skog, lagen om skogsvårdsföreningar, lagen om handel med skogsodlingsmaterial, virkesmätningslagen, lagen om samfällda skogar, lagen om samfälligheter, lagen om överlåtelseskatt och kyrkoordningen samt trygga statens fordringar enligt den upphävda lagen om gårdsbruksheter, naturnärlingslagen och renhushållningslagen i samband med försäljning av virke från lägenheter som bildats med stöd av de nämnda lagarna,

6) följa skogsbrukets och skogarnas tillstånd och utveckling samt lägga fram förslag och initiativ som hänför sig till detta,

7) upprätthålla beredskap med avseende på skogsskador och ge sådan handräckning som avses i räddningslagen (468/2003),

8) utföra andra uppgifter som föreskrivs för skogscentralen eller skogscentralerna.

Närmare bestämmelser om organiseringen av uppgifterna inom skogscentralens enhet för offentliga tjänster utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 §

Skogscentralens direktionens uppgifter

Skogscentralens direktion ska

1) leda och övervaka skogscentralens verksamhet,

2) besluta om riktlinjerna för skogscentralens verksamhet och om skogscentralens förhandlingsmål inför resultatförhandlingar med jord- och skogsbruksministeriet,

3) besluta om verksamhets- och ekonomiplanen samt fastställa den årliga budgeten,

4) fastställa skogscentralens arbetsordning,

5) utgående från framställningar som regiondelegationerna gett in till centralenheten göra en framställning till jord- och skogsbruksministeriet om dels riktandet till olika åtgärder av statliga stöd som beviljas med stöd av lagstiftningen om finansiering av ett hållbart skogsbruk, dels anslagsbehovet i fråga,

6) sörja för att tillsynen över skogscentralens medelsförvaltning och bokföring är ordnad på ett ändamålsenligt sätt,

7) besluta om försäljning och köp av fastigheter, av aktier som medför rätt att besitta lokaler samt av annan egendom av betydande värde, om inteckning av egendom och ställande av säkerhet inom ramen för skogscentralens behörighet samt om andra ekonomiskt betydande frågor,

8) fastställa skogscentralens bokslut och godkänna verksamhetsberättelsen,

9) fastställa principerna för användningen av de skogsvårdsavgiftsmedel som redovisas till skogscentralen,

10) göra framställningar till jord- och skogsbruksministeriet i skogspolitiska frågor,

11) behandla andra ärenden som är viktiga med tanke på skogscentralens verksamhet.

Direktionen deltar i skötseln av sådana ärenden enligt denna lag som gäller utövning av offentlig makt bara i fråga om användningen av medel som är avsedda för skötseln av dessa uppgifter.

Närmare bestämmelser om organiseringen av de uppgifter som skogscentralens direktion ska sköta utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

10 §

Regiondelegationens uppgifter

Regiondelegationen ska

1) bereda en framställning till direktionen om dels riktandet till olika åtgärder av statliga stöd som beviljas med stöd av lagstiftningen om finansiering av ett hållbart skogsbruk, dels anslagsbehovet i fråga,

2) anta ett regionalt skogsprogram samt utarbeta och följa upp programmet och främja genomförandet av det i samarbete med skogsbranschens intressentgrupper,

3) besluta om riktlinjerna för det strategiska samarbetet mellan regionenheten, landshovsmanförbundet och närings-, trafik- och miljöcentralen,

4) delta i beredningen av program som de i 3 punkten nämnda organen utarbetar,

5) ta initiativ som gäller utveckling av de skogsrelaterade näringarna,

6) göra framställningar till direktionen om användning av jordegendom inom regionenhetens verksamhetsområde och om användning av sådan genom gåva eller testamente erhållen egendom eller avkastningen på den som enligt ett gåvovillkor eller ett förordnande i testamente har anvisats för främjande av skogsbruket eller annan motsvarande verksamhet inom verksamhetsområdet för en i lagen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral (1474/1995) avsedd skogscentral eller någon förutvarande organisation som tidigare funnits inom regionenhetens verksamhetsområde.

Närmare bestämmelser om organiseringen av regiondelegationens uppgifter utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

4 kap.

Personal, behörighetsvillkor och tillsättande av befattningar

11 §

Skogscentralens personal

Vid centralenheten ska förutom direktören finnas en tillräckligt stor annan personal.

Vid varje regionenhet ska förutom regiondirektören finnas en tillräckligt stor annan personal.

12 §

Behörighetsvillkor för befattningar vid skogscentralen

Behörighetsvillkor för direktören och regiondirektörerna är för uppgiften lämplig högre högskoleexamen, god förtrogenhet med skogsbruk och med skogsbrukslagstiftningen, kännedom om administrativa uppgifter samt i praktiken visad ledarförmåga och erfarenhet av ledarskap. Dessutom förutsätts det att direktörens erfarenhet av ledarskap är mångsidig.

Behörighetsvillkor för ledande föredragande är för uppgiften lämplig högre högskoleexamen, god förtrogenhet med skogsbruk och med skogsbrukslagstiftningen samt kännedom om administrativa uppgifter.

Behörighetsvillkor för föredragande och för inspektörer som har hand om frågor med anknytning till den tillsyn över att lagstiftningen följs som föreskrivs för regionenheten är förtrogenhet med skogsbruk och med skogsbrukslagstiftningen samt kännedom om administrativa uppgifter.

13 §

Tillsättande av befattningar vid skogscentralen

Direktören väljs och entledigas av statsrådet efter föredragning från jord- och skogsbruksministeriet. Jord- och skogsbruksministeriet beviljar direktören avsked på dennes begäran. Före en föredragning som gäller val eller entledigande ska jord- och skogsbruksministeriet begära utlåtande om saken av skogscentralens direktion.

Regiondirektörerna väljs, beviljas avsked och entledigas av jord- och skogsbruksministeriet. Regiondirektörerna väljs på framställning av skogscentralens direktion. Före valet av regiondirektör ska direktionen begära utlåtande om saken av direktören och av regionenhetens regiondelegation.

Bestämmelser om utnämningen till och tillsättandet av befattningar vid skogscentralens enhet för offentliga tjänster utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 kap.

Befogenheter, ansvar och skyldigheter

14 §

Utövning av offentlig makt

Direktören vid centralenheten och regiondirektören vid en regionenhet utövar beslutanderätt i fråga om uppgifter enligt 8 § i ärenden som gäller utövning av offentlig makt. Regiondirektören vid en regionenhet kan dock delegera beslutanderätten till en anställd som avses i 4 mom. när det är fråga om beslutanderätt som anknyter till de i 8 § 2 mom. 5 punkten avsedda författningarna, med undantag för lagen om Finlands skogscentralens system för skoglig information och sådana beslut om tillsyns- och kontrollverksamhet som hänför sig till de i 8 § 2 mom. 5 punkten nämnda författningarna.

Uppgifter som kan innebära utövning av offentlig makt ingår inte i direktionens och regiondelegationernas uppgiftsområde. En anställd som sköter uppgifter som omfattar offentlig makt får delta i skötseln av andra i 8 § avsedda uppgifter som hör till skogscentralen, förutsatt att skötseln av dessa andra uppgifter inte kan äventyra en oavhängig och opartisk skötsel av de uppgifter som innebär utövning av offentlig makt.

Direktören och regiondirektören avgör efter föredragning förvaltningsärenden som hänför sig till sådana i 8 § avsedda uppgifter som omfattar offentlig makt och personalärenden som gäller anställda vilka avses i 4 mom. Om regiondirektören delegerar beslutanderätt på det sätt som avses i 1 mom., avgörs de delegerade ärendena efter föredragning.

Centralenheten och regionenheterna ska fastställa de personer som utöver direktören och regiondirektören kan utöva offentlig makt när de sköter uppgifter som avses i 8 § 1 och 2 mom. Sådana anställda är anställda som utövar beslutanderätt som befullmäkti-

gade (*ledande föredragande*), anställda som föredrar förvaltningsärenden (*föredragande*) och anställda som utför inspektioner (*inspektör*).

Genom förordning av statsrådet utfärdas det bestämmelser om det i 4 mom. avsedda förfarande där de anställda som får utöva offentlig makt vid skötseln av sina uppgifter anvisas. Närmare bestämmelser om organiseringen av de uppgifter som innebär utövning av offentlig makt utfärdas genom förordning av statsrådet.

15 §

Förfarande vid skötseln av uppgifter samt tjänsteansvar

När skogscentralens enhet för offentliga tjänster eller en synenämnd som avses i 29 § sköter offentliga förvaltningsuppgifter ska den följa förvaltningslagen (434/2003), språklagen och samiska språklagen (1086/2003). Det som i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) föreskrivs om myndigheter tillämpas också på verksamheten inom skogscentralens enhet för offentliga tjänster när enheten sköter uppgifter som avses i 8 §.

Bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på direktören, regiondirektörerna och de anställda vid centralenheten och regionenheterna som avses i 14 § 4 mom. samt på ordförandena och vice ordförandena för och medlemmarna av de synenämnder som avses i 29 §. I fråga om ärenden som gäller användning av centralenhetens och regionenheternas medel tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar också på medlemmarna av skogscentralens direktion och regiondelegationerna samt på deras personliga ersättare och på skogscentralens anställda.

I fråga om ersättande av skada som orsakats vid skötseln av skogscentralens uppgifter enligt 8 § gäller skadeståndslagen (412/1974).

16 §

Avgörande av ärenden i vissa fall

Direktören kan för avgörande överta ett ärende som enligt 14 § 3 mom. ska avgöras av en anställd vid en regionenhet, om det är fråga om en omfattande helhet, ett ärende av vittgående betydelse, behov av att säkerställa en enhetlig avgörandep Praxis eller garantera att behandlingen är opartisk och oavhängig, eller om det av någon annan motsvarande orsak är nödvändigt att ärendet avgörs inom centralenheten.

Direktören kan överföra ett ärende som väckts vid en regionenhet till en annan regionenhet för behandling, om det genom överföringen är möjligt att säkerställa att sådan särskild sakkunskap som ärendet eventuellt kräver är tillgänglig vid behandlingen, eller om överföringen är ändamålsenlig av någon annan motsvarande orsak.

Om det finns uppenbar risk för att opartisk behandling inom en regionenhet av ett sådant förvaltningsärende som gäller tillsyn, åläggande av skyldigheter eller beviljande av rättigheter i anknytning till skötseln av i 8 § 2 mom. avsedda uppgifter som hör till regionenheten äventyras därför att den regionenhet som sköter uppgifter som avses i 8 § är part i ärendet eller därför att en skogscentral som avses i lagen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral och som tidigare har funnits inom regionenhetens verksamhetsområde har varit part i ärendet, ska regiondirektören flytta över ärendet till direktören för avgörande. Ändring i ett i detta moment avsett avgörande som gäller överföring av ärende får inte sökas genom besvär.

17 §

Rättskapacitet och rättshandlingsförmåga

Skogscentralen kan i sitt namn förvärva rättigheter och ingå förbindelser samt söka, kära och svara vid domstolar och andra myndigheter. Skogscentralens talan förs av centralenheten i ärenden som avses i 8 § och av affärsverksamhetsenheten när det gäller den affärsverksamhet som är åtskild från de offentliga förvaltningsuppgifterna. Direktören

kan överföra rätten att föra talan på en regiondirektör eller någon annan anställd vid enheten för offentliga tjänster, om det genom överföringen är möjligt att trygga att sådan särskild sakkunskap som ärendet eventuellt kräver är tillgänglig när ärendet behandlas.

Med avvikelse från vad som bestäms i 1 mom. får skogscentralen inte ingå förbindelser på en affärsidkande sammanslutnings vägnar och inte heller finansiera en sådan sammanslutnings verksamhet utan ett av riksdagen i samband med statsbudgeten beviljat bemyndigande och ett av jord- och skogsbruksministeriet särskilt givet tillstånd.

18 §

Revisors tystnadsplikt

I fråga om revisors tystnadsplikt gäller det som föreskrivs i 23 och 24 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

6 kap.

Styrning

19 §

Strategisk styrning och styrning av verksamheten

Skogscentralen styrs av jord- och skogsbruksministeriet. Skogscentralen och jord- och skogsbruksministeriet förhandlar årligen om de strategiska mål och resultatmål för skogscentralens verksamhet som ska ingå i ett årligt resultatavtal. Centralenheten ansvarar för att de strategiska mål och mål för verksamheten som gäller regionenheterna avtalas och sammanställs med avseende på resultatstyrningen av skogscentralen samt för den styrning av verksamheten som gäller de gemensamma funktionerna och andra åtgärder som är nödvändiga med avseende på en enhetlig verksamhet inom enheterna.

Jord- och skogsbruksministeriet får meddela skogscentralen allmänna administrativa anvisningar.

20 §

Skyldighet att lämna uppgifter

Skogscentralen och dess revisor ska trots bestämmelserna om sekretess lämna jord- och skogsbruksministeriet de nödvändiga uppgifter och handlingar som ministeriet behöver för att kunna sköta de uppgifter som föreskrivs för det.

7 kap.

Ekonomi och förvaltning

21 §

Finansiering av verksamheten

I statsbudgeten tas det årligen in ett anslag av vilket skogscentralens enhet för offentliga tjänster beviljas statsunderstöd för utgifter som de uppgifter som föreskrivs i 8 § föranleder. På statsunderstödet tillämpas statsunderstödslagen (688/2001), om inte något annat bestäms i denna lag.

De utgifter som avses i 1 mom. finansieras i dess helhet med statsunderstöd till den del avgifter för dem inte tas ut.

22 §

Statsbidragsmyndighet

Statsbidragsmyndighet i fråga om de statsunderstöd som avses i denna lag är jord- och skogsbruksministeriet.

23 §

Ansökan om statsunderstöd

Skogscentralen ansöker om statsunderstöd enligt denna lag för enheten för offentliga tjänster genom att lämna jord- och skogsbruksministeriet en preliminär budget beträffande statsunderstödet och förslag till resultatmål för det följande kalenderåret.

24 §

Tillsyn över användningen av medel

Jord- och skogsbruksministeriet övervakar användningen av skogscentralens medel.

25 §

Förvaltning och användning av medlen

Statliga redogörarmedel som beviljats skogscentralens enhet för offentliga tjänster ska hållas åtskilda från skogscentralens övriga medel på ett konto i statens betalningsrörelsebank som får användas av skogscentralen. Medel får tas ut från kontot endast efter hand som de används för sitt ändamål.

I fråga om förvaltningen och redovisningen av medel som skogscentralens enhet för offentliga tjänster har beviljats för andra ändamål än för sin verksamhet ska det som för statsbudgetens del föreskrivs om redogörare iakttas. Jord- och skogsbruksministeriet får dock utfärda närmare administrativa föreskrifter om den redovisning som skogscentralen ger in till jord- och skogsbruksministeriet.

Medel som är avsedda för skötseln av till skogscentralen hörande uppgifter som avses i 8 § får inte användas för den från de offentliga förvaltningsuppgifterna åtskilda affärsverksamheten, och inte heller får de i övrigt användas så att verksamhetens opartiskhet och oavhängighet äventyras när uppgifter som avses i 8 § sköts. Medel som hänför sig till skogscentralens från de offentliga förvaltningsuppgifterna åtskilda affärsverksamhet får inte användas för att sköta till skogscentralen hörande uppgifter som avses i 8 §.

26 §

Avgifter för prestationer

Skogscentralens enhet för offentliga tjänster tar ut avgifter för sina prestationer. I fråga om de allmänna grunderna för när prestationer som hänför sig till sådana uppgifter som avses i 8 § är avgiftsbelagda, avgifternas storlek och bestämmande av avgifterna samt i fråga om behörighet att besluta om avgifter

och i fråga om sökande av ändring i och in-
drivning av avgifter iakttas lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

Närmare bestämmelser om när prestationer som produceras av skogscentralens enhet för offentliga tjänster är avgiftsbelagda utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

27 §

Bokföring och revision

I fråga om skogscentralens bokföringsskyldighet, bokföring och bokslut gäller i tillämpliga delar bokföringslagen (1336/1997) och revisionslagen (459/2007). På skogscentralen tillämpas det som i 6 § i lagen om skyldighet att medge insyn i och lämna uppgifter om vissa företags ekonomiska verksamhet (19/2003) föreskrivs om skyldighet att ha separat redovisning.

Revisorn väljs av skogscentralens direktion för fyra kalenderår i sänder.

Skogscentralen står under statens revisionsverks tillsyn och granskning.

Närmare bestämmelser om revisorns oberoende och revisionsberättelsens innehåll samt om andra nödvändiga frågor som gäller bokföringsskyldigheten utfärdas genom förordning av statsrådet.

28 §

Tillägspensionsarrangemang

Skogscentralen kan för ordnande av pensionsskydd för de anställda och deras anhöriga vara delaktig i tillägspensionsarrangemang som gäller vid denna lags ikraftträdande. Även andra arbetsgivare inom skogsbruket kan delta i arrangemangen.

Jord- och skogsbruksministeriet fastställer stadgarna för det pensionsarrangemang som avses i 1 mom. på framställning av de arbetsgivare som är delaktiga i arrangemanget.

8 kap.

Särskilda bestämmelser

29 §

Syenenämnd

Vid skogscentralen finns syenenämnder som utför de uppgifter som i lag anvisats dem.

Varje syenenämnd har en ordförande och en vice ordförande samt ett behövligt antal medlemmar som företräder syenenämndens verksamhetsområde och skogsägarna.

Syenenämnden arbetar med fyra medlemmar så att ordföranden eller vice ordföranden samt en medlem som företräder en eller flera regionenheter, en medlem som företräder skogsägarna och en medlem som företräder företagsverksamheten inom skogsbruket är närvarande. Medlemmarna i syenenämnden handlar under tjänstemannaansvar. Skogsägaren har rätt att vara närvarande vid syneförrättningen.

Närmare bestämmelser om antalet syenenämnder och om deras verksamhetsområden och verksamhet samt om valet av och behörighetsvillkoren för medlemmarna utfärdas genom förordning av statsrådet.

30 §

Närmare bestämmelser

I arbetsordningen för skogscentralens enhet för offentliga tjänster bestäms det om beslutsfattandet i ärenden som gäller annat än utövning av offentlig makt, om verksamhetsenheterna inom centralenheten, om uppgifterna för anställda i chefsställning, om ställföreträdare och vikariat, om den interna ledningen, om den organiseringen av intern kontroll och riskhantering samt om annat som hänför sig till den interna förvaltningen. Skogscentralens direktion fastställer arbetsordningen.

9 kap.

Ikraftträdande

31 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral, nedan *den lag som upphävs*.

Bestämmelserna i den lag som upphävs, med undantag för 10 § 2 mom., tillämpas på Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio, nedan utvecklingscentralen, till och med den 31 december 2014. Av de uppgifter som avses i 3 § 1 mom. i den lag som upphävs ska dock endast verksamheten som utvecklings- och sakkunnigorganisation för skogsbruket samt tillhandahållandet av tjänster för jord- och skogsbruksministeriet och andra instanser vara uppgifter som hör till utvecklingscentralen.

32 §

Förordning som förblir i kraft

Förordningen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral (93/1996), med undantag för 13 § 1 mom. 4 och 6 punkten, förblir för utvecklingscentralens del i kraft till och med den 31 december 2014.

33 §

Utvecklingscentralens direktion

Med avvikelse från bestämmelserna i den lag som upphävs om de instanser som är företrädda i utvecklingscentralens direktion ska det i direktionen till och med den 31 december 2014 finnas sju medlemmar av vilka två företräder skogscentralen, en företräder staten, en företräder skogsägarna, en företräder skogsindustrin, en företräder utvecklingscentralens personal och en är förtrogen med organisationsutvecklingsverksamhet.

34 §

Övergångsbestämmelse om tillgångar, skulder, avtal, förpliktelser och förbindelser

När denna lag träder i kraft sammanslås de i den lag som upphävs avsedda skogscentralerna till skogscentralen. På skogscentralen övergår alla tillgångar och skulder samt avtal och övriga förbindelser hos skogscentralerna enligt den lag som upphävs, liksom även de rättigheter och skyldigheter som följer av dessa samt andra rättigheter och skyldigheter. På skogscentralen övergår den del av utvecklingscentralens tillgångar, skulder, avtal, förpliktelser och rättigheter som hänför sig till skötseln av uppgifter som avses i lagen om Finlands skogscentrals system för skoglig information samt till utvecklingen och skötseln av skogscentralens informationsförvaltning och informationssystem. Närmare bestämmelser om överföringen av egendom utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet. På skogscentralen övergår också sådana avtal och övriga förbindelser som utvecklingscentralen har ingått liksom även de rättigheter och skyldigheter som följer av dessa och som på basis av avtal, uppdrag eller motsvarande hänför sig till den verksamhet som bedrivs av skogscentralerna enligt den lag som upphävs eller som utvecklingscentralen har ingått på skogscentralernas vägnar.

Uppstår det meningsskiljaktighet om överföringen av tillgångar, skulder, avtal, förpliktelser och rättigheter, ska jord- och skogsbruksministeriet avgöra ärendet.

35 §

Hänvisningsbestämmelser som gäller annan lagstiftning

En hänvisning någon annanstans i lag till lagen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral ska efter denna lags ikraftträdande anses avse en hänvisning till denna lag.

Det som någon annanstans föreskrivs om skogscentralen eller skogscentralerna gäller

efter denna lags ikraftträdande skogscentralens regionenheter. Den indelning av skogscentralernas verksamhetsområden som bestämts med stöd av den lag som upphävs ska dock tillämpas när avgörandet av ett ärende som gäller någons rättighet, intresse eller skyldighet påverkas av den indelning av skogscentralernas verksamhetsområden som gäller vid denna lags ikraftträdande.

36 §

Övergångsbestämmelser som gäller personalen

Personalen i arbetsavtalsförhållande vid skogscentralerna och den personal i arbetsavtalsförhållande som huvudsakligen skött de uppgifter som överförs från utvecklingscentralen, samt motsvarande uppgifter i arbetsavtalsförhållande överförs till skogscentralen när denna lag träder i kraft. Anställda som sköter tidsbegränsade uppgifter övergår till skogscentralen för den tid visstidsanställningen varar. För överföring av uppgifter inom en pendlingsregion behövs inte personens samtycke. De anställda vid skogscentralerna och utvecklingscentralen övergår som gamla arbetstagare till den skogscentral som ska inrättas, och de behåller de rättigheter och skyldigheter som vid överföringen gäller enligt villkoren för deras anställningsförhållande och sin lön i euro.

På överföringen av personal och uppgifter till den skogscentral som ska inrättas tillämpas bestämmelserna om överlåtelse av rörelse i arbetsavtalslagen (55/2001). Den skogscentral som inrättas får inte säga upp arbetstagares arbetsavtal enbart på grund av en sådan överlåtelse av rörelse som avses i 1 kap. 10 § i arbetsavtalslagen.

Om inte något annat överenskomms ska skogscentralen under en tre år lång övergångsperiod som börjar den 1 januari 2012 placera en persons uppgift inom samma pendlingsregion där personen skötte sin uppgift före denna lags ikraftträdande. De uppgifter inom skogscentralen som blir lediga

samt nya befattningar eller uppgifter som inrättas i stället för uppgifter som hör till en befattning och förändras väsentligt, kan tillsättas utan ledigförklaring med anställda som överförs, om dessa samtycker till att befattningen tillsätts. Det som bestäms ovan tillämpas dock inte på de befattningar som avses i 12 §.

Ärenden som är anhängiga vid skogscentralerna när denna lag träder i kraft övergår på motsvarande behöriga regionenheter inom skogscentralen eller på centralenheten enligt vad som bestäms närmare genom förordning av statsrådet.

Åtgärder som krävs för inledandet av skogscentralens verksamhet får vidtas innan lagen träder i kraft.

37 §

Övergångsbestämmelser om organisering av verksamheten

Skogscentralen ska senast den 30 juni 2012 anpassa sin verksamhet till bestämmelserna om utövning av offentlig makt och om åtskiljande av de uppgifter som avses i 5 § från affärsverksamheten. Det ekonomiska åtskiljandet av affärsverksamheten ska dock genomföras senast den 31 december 2014. En anställd som varit myndighetschef i enlighet med den lag som upphävs eller en anställd som jord- och skogsbruksministeriet förordnar utövar beslutanderätt enligt 14 § i denna lag vid regionenheten i ärenden som gäller utövning av offentlig makt tills regionenheten har anpassat sin verksamhet till de bestämmelser i denna lag som gäller utövning av offentlig makt, dock högst till och med den 30 juni 2012.

Jord- och skogsbruksministeriet förordnar innan denna lag träder i kraft en person att verka som tillfällig direktör tills statsrådet har valt en direktör i enlighet med denna lag.

En i den lag som upphävs avsedd direktör för en skogscentral eller en anställd som jord- och skogsbruksministeriet förordnar verkar som tillfällig regiondirektör vid regionenheten tills jord- och skogsbruksministeriet väljer en regiondirektör som avses i denna lag.

Skogscentralernas direktioner fortsätter som temporära regiondelegationer i den sammansättning de har när denna lag träder i kraft tills jord- och skogsbruksministeriet har tillsatt regiondelegationer i enlighet med denna lag.

38 §

Övergångsbestämmelser om beskattning

När de i den lag som upphävs avsedda skogscentralerna sammanslås till skogscentralen iakttas vid inkomstbeskattningen i tillämpliga delar bestämmelserna om fusion.

I samband med den sammanslagning som avses i 1 mom. ska överlåtelseskatt inte betalas vid överlåtelse av fast egendom och värdepapper.

39 §

Övriga övergångsbestämmelser

Bestämmelserna i 3 § 1 mom., 7 § 1 mom., 17—20 §, 18 §, 25 § 3 mom., 27 och 28 § tillämpas i sin helhet och bestämmelserna i 4 och 5 § samt 9 § 1 mom. i tillämpliga delar endast till och med den 31 december 2014 på den från de offentliga förvaltningsuppgifterna åtskilda affärsverksamhet som avses i 2 § 2 mom.

Skogscentralens affärsverksamhet ska senast den 31 december 2014 åtskiljas i dess helhet från de offentliga förvaltningsuppgifter som skogscentralen sköter, varvid också de befogenheter och det ansvar som avses i 11 § 1 mom. åtskiljs.

Statsrådet bemyndigas att före utgången av år 2014 bilda ett helt statsägt bolag som producerar tjänster för staten och som består av annan verksamhet och förmögenhet än den som enligt 34 § 1 mom. flyttas bort från utvecklingscentralen.

Helsingfors den 19 november 2010

Republikens President

TARJA HALONEN

Jord- och skogsbruksminister *Sirkka-Liisa Anttila*